
SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	5
KOOLIPÕHISE HEA PRAKTIKA KOGUMISE METODOLOOGIA ÕPETAJA PROFESSIONAALSE ARENGU TOETAMISEST EESTIS, LEEDUS, LÄTIS, POOLAS JA INGLISMAAL	7
LELETO KÄSIRAAMAT – ÕPPIMINE KOGEMUSTEST	12

LÄTI

LÕIMITUD AINE- JA KEELEÕPPE EHK LAK-ÕPPE (CLIL) TUTVUSTUS RIIA INGLISE GRAMMAR KOOLIS.....	15
KESTEV PROFESSIONAALNE ARENG (KPA) (CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT, CPD) KOOLI EDENDAMISE KONTEKSTIS.....	19
METOODILINE TÖÖ KOOLI ARENDAMISE PROTSESSIS	28
KUTSEHARIDUSE HEV-LASTELE	36
PROJEKT “KOOL VÄLJASPOOL KOOLI” («SCHOOL OUTSIDE SCHOOL»)	39
RAKENDADA KOGU KOOLI LÄHENEMISVIISI (WHOLE SCHOOL APPROACH) TAGAMAKS KÕRGETASEMELINE ÕPETAMINE JA ÕPPIMINE NING PARENDADA ÕPILASTE ÕPITULEMUSI LÄBI MITMETE PRAKTILISTE TEGEVUSTE	46
KESTVA PROFESSIONAALSE ARENGU PLANEERIMISE JA REALISEERIMISE PROTSESS RIIA KESKKOOLIS NR 53.....	49
KOOSTÖÖ VANEMATEGA.....	54
NOMINATSIOON “AASTA PARIM ÕPETAJA”	58
ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA METOODILISE TÖÖ KORRALDAMINE KOOLIS	62

LEEDU

1. PROFESSIONAALNE LÄHENEMINE ERIVAJADUSTEGA LASTELE JA LASTELE, KES VAJAVAD TUGE SOTSIAALSETE JA MOTOORSETE OSKUSTE ARENDAMISEL 2. KESTEV PROFESSIONAALNE ARENG KOOSTÖÖS TEISTE HARIDUASUTUSTEGA.....	72

1. KESKENDUMINE ÕPETAJATE ERIALASELE TÄIENDÕPPELE, ET NAD OLEKSID PÄDEVAD LASTE ARENGU JA HARIDUSE EDENDAMISES. 2. ÜLEVAADE PIDUSTUSTEST, FESTIVALIDEST JA ÜRITUSTEST.....	76
1. PIDEV KARJÄÄRIÕPETUS JA SELLE INTEGREERIMINE KOOLI ÕPPEKAVASSE. 2. EDUKA ÕPPEKAVAÜLESE INTEGREERIMISE LÄHENEMISVIISID; MIKS ON ÕPPEKAVAÜLENE ÕPETAMINE TÄHTIS.	80
1. LOOMINGULINE LÄHENEMINE, MIS TÕSTAB ÕPETAMISE JA ÕPPIMISE STANDARDEID 2. IDEEDE JA PARIMATE PRAKTIKATE VAHETAMINE ÕPETAJATE SEAS – ÜKS KESTVA PROFESSIONAALSE ARENGU TÕHUSAMAID VIISE	87
POOLA	
“AUSTRIA PÄEVAD”	96
ÕPETAJATE KVALIFIKATSIOONI TÕSTMINE KATOWICE ERAKOOLIDE KOMPLEKSIS JA SAADUD TEADMISTE LEVITAMINE	99
CHORZÓW (“AKADEEMILINE KOOL”)	106
ARVUTIOSKUSTE RAKENDAMINE KÕRGGKOOLI TEADUSHARIDUSES (ICSE4SCHOOL - SCIENCE EDUCATION WITH COMPUTATIONAL PERSPECTIVE)	110
KESTEV PROFESSIONAALNE ARENG MAAKONNA KOOLIDES	113
HARIDUSLIK EKSPERIMENT	116
“YES – NOORED AVASTAJAD” (“YES – YOUNG EXPLORERS”) – LASTEIAIA PROJEKTIMEETOD .	120
SUURBRITANNIA	
KOOSTÖÖ LEEDSI KOOLIDE VAHEL	128
ELLIOTT HUDSONI KOLLEDŽ (ELLIOT HUDSON COLLEGE)	133
“BRIGSHAW’ VÄLJAKUTSE” (“BRIGSHAW CHALLENGE”).....	136
“TIPPSAAVUTUSED MATEMAATIKAS” (“EXCELLENCE IN MATHS”) WESTGATE’I ALGKOOLIS .	140
“TIPPSAAVUTUSED MATEMAATIKAS” (“EXCELLENCE IN MATHS”) WESTGATE’I ALGKOOLIS .	144
STANDARDITE TÕSTMINE, KUTSESTANDARDITE KEHTESTAMINE LIHTSATE SÜSTEEMIDE JA TERVIKLIKU KOOLI LÄHENEMISVIISIDE KAUDU.....	149

COCKBURNI KOOL.....	155
ALLERTONI CE ALGKOOL (ALLERTON CE PRIMARY SCHOOL).....	158

SISSEJUHATUS

SIGNE NEIMANE

RIIA LINNA HARIDUS- JA INFORMATSIOONI TEENISTUS

Projekt "Leading to Learn Together" (LELETO) on toetatud ERASMUS+ strateegilise partnerlusprogrammiga (No 2016-1-LV01-KA201-022658) ning koordineeritud Education and Information Services of Riga (Läti) poolt ning viidud ellu koostöös Ventspils Education Board (Läti), Tartu Ülikooli (Eesti), Utena Education Centre (Leedu), Foundation EDU-RES (Poola) ja Leeds City Council (Inglismaa) vahel.

LELETO projekti üldesmärgiks oli välja arendada uus kvalitatiivne lähenemine õpetajate koolipõhisele professionaalsele arengule.

Jonson (2014) rõhutab, et kui me tahame õpilasetelt edukat õppimist, siis kõige kriitilisemaks teguriks on õpetaja. Mizell et al (2011) toob välja, et efektiivseks professionaalseks arenguks kooli juhtkond analüüsides õpilaste õpitulemusi teeb kindlaks probleemid, mis on üldisemad antud vanuseastmes, teeb kindlaks, milliseid neist on õpetajal kõige raskem hallata ning uurib välja, kuidas õpetajaid saaks aidata, et nad edukamalt saaksid õpilasi aidata õppimisega seotud probleemide ületamisel. Nii õpetajad kui koolijuhid tunnistavad, et õpetajate professionaalne arengu üheks komponendiks on erinevatel täiendkoolitustel osalemine väljaspool kooli. Samas Bubb (2013) toob oma uuringus välja, et kursused on ebaefektiivsed õpetamise ja õppimise parendamisel. Ta toonitab, et tööpõhine õpe saab olla baasiks õpetajate ja koolijuhtide efektiivsele professionaalsele arengule. Siiski kursusi, seminare ja töötubasid koolitõtjatele viiakse läbi suuremas või väiksemas ulatuses kõigis EL riikides. LELETO projekti konsortsium on veendunud, et õpetajate professionaalne arengu traditsioonilised vormid ei taga märgatavat mõju hariduse kvaliteedi tõstmiseks. Seega me näeme, et LELETO projekti innovatsiooniks on uus lähenemine koolipõhisele õpetajate professionaalsele arengule, kus põhivastutuse ja juhtrolli võtab endale kooli juhtkond.

LELETO projekti eesmärgi saavutamiseks viidi läbi järgmised tegevused:

-
- Õpitegevused projekti konsortsiumi viies riigis, eesmärgiga õppida partnerite kogemustest projekti valdkonnas ning vahetada kogemusi uurides parimaid praktikaid koolipõhise õpetajate professionaalse arengu osas ning koguda vastavaid näiteid töövahenditest.
 - Koostada käsiraamat “Leading to learn Together”, mille sisu põhineb materjalidel, mis on kogutud koolikülastuste vahendusel.

Projekti raames toimus viis koolikülastust 2017. aastal Inglismaal, Poolas, Lätis, Eestis ja Leedus. Koolikülastuste raames igal partneril oli võimalus näidata parimaid praktikaid koolipõhisest õpetajate professionaalsest arengust külastades vastavaid haridusasutusi: lasteaedu, koole (kaasa arvatud kutsekoolid, erikoolid ja erakoolid), ülikoole, koolituskeskusi ja teisi haridusasutusi. Koolikülastustel osalejad vaatlesid tunde, osalesid aruteludes, ning määratlesid kõige väärtuslikumad kogemused.

LELETO projekti parimad praktikad koos kasuteguriga on välja toodud Tartu Ülikooli partnerite Hasso Kukumelki, Krista Uibu ja Merle Taimalu poolt käsiraamatu järgmises osas.

Kirjandus:

Bubb, S. (2013) ‘Developing from within: Towards a new model of staff development’
Professional Development Today, Issue 15.1-2, pp82-90

Jonson, B. (2014). How should Professional Development Change?
<https://www.edutopia.org/blog/how-should-professional-development-change-ben-johnson>

Mizell, H., Hord, S., Killion, J., & Hirsh, S. (2011). New standards put the spotlight on professional learning. *Journal of Staff Development*, 32(4), 10–12

KOOLIPÕHISE HEA PRAKTIKA KOGUMISE METODOLOOGIA ÕPETAJA PROFESSIONAALSE ARENGU TOETAMISEST EESTIS, LEEDUS, LÄTIS, POOLAS JA INGLISMAAL

HASSO KUKEMELK, KRISTA UIBU, MERLE TAIMALU
TARTU ÜLIKOOL

Õpetajate pidev professionaalne areng (PPA) on oluline komponent professionaalse õpetamise ja õppimise keskkonna loomisel haridusasutuses. Professionaalsest õpetamisest kirjutatakse sageli erinevaid termineid ja ka arusaamu kasutades (nt. PPA asemel õpetajate pedagoogilised teadmised), mis võib tekitada raskusi sarnase arusaama kujundamisel. Van Driel & Berry (2012) väidavad, et õpetajate pedagoogiliste teadmiste areng on kompleksne protsess, mis on väga suuresti sõltuv kontekstist, situatsioonist ning isiksusest. Nende seisukoht toob esile, et PPA kavad, mis on suunatud õpetajate pedagoogiliste teadmiste arengule, peaksid olema organiseeritud nii, et need ühilduksid võimalikult hästi õpetajate igapäeva tööülesannetega. Samuti on oluline seose leidmine innovaatiliste õpistrateegiatega ning materjalidega ning reflekteerida nii individuaalselt kui kollektiivselt oma kogemuste baasil. Uuringud näitavad, et vajaliku sisendi andmisega õpetajatele soodustatakse nende pedagoogiliste teadmiste arengut (Van Driel & Berry 2012). Selletõttu LELETO projektis partnerid otsisid head praktikat eri maade koolidest, et jagada seda õpetajate PPA toetamiseks.

Õpetaja professionaalne areng algab õpetajakoolitusest, kus rajatakse tulevase õpetaja identiteet ja kujundatakse arusaamad pidevaks professionaalseks arenguks ning elukestvaks õppeks. Õpetaja hariduse vundamendi moodustab üldine pedagoogiline ettevalmistus, mis tänapäeval ei keskendu mitte ainult erinevate ainete õpetamisele, vaid rõhub ka teadmiste ja oskuste erinevate valdkondade integreerimiseks. Näiteks väga oluliseks peetakse integreeritud aine, pedagoogika ja tehnoloogilise ettevalmistuse õpetamist õpetajakoolituses (Martin, 2018; Tondeur, Pareja Roblin, van Braak, Fisser, & Voogt, 2013).

Õpetajate koolitusele kehtivad erinevates riikides erinevad nõuded, mistõttu ka sisuline õpetajate ettevalmistus varieerub. Näiteks Eestis kehtib õpetajatele kutsestandard (õpetaja tasemel 6-8), mis eeldab üldist magistri tasemel haridust (välja arvatud lasteaia ja kutsekooli

õpetajad, kus bakalaureuse tasemel haridus on piisav). Samal ajal mitmetes maades piisab õpetajale täiesti bakalaureuse haridusest (näiteks Läti).

Õpetajate pidevat professionaalset arengut korraldatakse erinevate tegijate poolt - koolid ise, kohalikud omavalitsused, erafirmad, ülikoolid, riiklikud organisatsioonid, jne. Need koolitusteenuse pakujad õpetajate PPA toimetavad erinevatest perspektiividest lähtuvalt. Koolid teavad kõige paremini oma õpetajate tugevusi ja nõrkusi ning seetõttu koolide endi poolt pakutud sisekoolitused saavutavad kõige paremini eesmärged (nt. Inglismaal ja Eestis), kuid teadmised ja ka hea praktika, mida jagatakse on piiratud õpetajaskonna ekspertiisiga. Kohaliku omavalitsuse tasandi koolitused tajuvad paremini õpetajate üldisi probleeme piirkonna erinevates koolides ning seetõttu koolitused on üldisemad kui koolide poolt pakutavad sisekoolitused, kuid seetõttu võivad need koolitused jääda kaugeks õpetajate individuaalsete professionaalsete vajaduste lahendamiseks. Sellisel tasandil koolitusi korraldatakse erinevate kohalike omavalitsusele kuuluvate koolitusasutuste poolt (nt. Lätis, Leedus, Poolas). Erakoolitusfirmad katavad tavaliselt väga spetsiifilisi teemasid õpetajate PPA-s (nt. Eestis, Inglismaal). Ülikoolid ei täida mitte ainult õpetajate esmakoolitaja rolli, vaid pakuvad ka täiendkoolitust. Tavaliselt ülikoolid katavad regionaalseid või ka riiklike vajadusi õpetajate PPA-s. Mõningatel juhtudel pakuvad õpetajatele PPA-ks võimalusi ka riiklikud organisatsioonid (nt. INNOVE ja HITSA Eestis) kattes kõige üldisemaid vajadusi valdkonnas. Selline õpetajate PPA võimaluste mitmekesisus tekitab nii koolile kui ka konkreetsele õpetajale keerulise ülesande leida oma vajadustele sobivaim lahendus.

Käsitledes õpetajate PPA-d personaalsest ja metodoloogilisest perspektiivist lähtuvalt, siis tulevad ilmsiks veel mitmed süsteemi mõjuagendid. Ehkki kõigi projektis osalevate maade töötavate õpetajate PPA koolis on korraldatuid koolijuhtide poolt, siis õpetajad kõigil juhtudel täiendavad ennast vabatahtlikult, mitte sellepärast, et peab. Kõigi projektis osalenud maade õpetajad osalesid kursustel, et arendada endi pedagoogilist ekspertiisi, uuendada endi pedagoogilisi teadmisi, õppekava tundmist, kultuurilisi mõjusid, ainedidaktikat ning tõsta enesetõhusust õpetajana. Põhimõtteliselt õpetajatele pakutavad võimalused Balti maades, Poolas ja Inglismaal saab jagada kolme kategooriasse:

1. Õpetajate personaalse professionaalsuse arendamine.

Koolijuhtide seisukohast lähtudes peaksid õpetajad lahendama pedagoogilisi probleeme iseseisvalt, töötama hästi meeskonnas ning olema oma PPA osas. Eestis, Lätis ja Leedus on õpetajatel võimalus osaleda pedagoogilistel kursustel, mis on seotud nende igapäevase töö ja õppeprotsessiga ning ühtlasi oodatakse neilt õpetamise ja suhtlemise oskuste arendamist õpilastega. Näiteks 93% Eesti õpetajatest kulutavad regulaarselt aega erinevateks tegevusteks, mis toetavad nende professionaalse kvalifikatsiooni arengut ehkki nende osalus spetsiifilistes täiendkoolitustes on samal ajal üsnagi madal. Sellele vaatamata 48,7% õpetajatest soovib osaleda erinevatel kursustel, mis toetaksid nende professionaalset arengut (vt TALIS uuringut) (OECD, 2014). Õpetajate põhimureks mitmel maal (nt. Balti riigid ja Poola) on õpiprotsessi kvaliteedi tagamine ja kaasava hariduse põhimõtete rakendamine, aga samuti sobilike meetodite valik uute pedagoogiliste lähenemiste rakendamiseks (nt. Poola ja Leedu). Õpetajate vajadused praktiliste nõuannete ja tõenduspõhiste meetodite kasutamise osas on ilmsed (nt. Eesti ja Poola). Selle eesmärgi saavutamiseks ülikoolid ja koolitusfirmad pakuvad mitmeid kursusi ja metodoloogilist tuge.

2. Koosõppimise (team learning) toetamine

Koosõppimine on oluline koolis kõigi õpetajate PPA toetamiseks. Mõnel maal koolijuhid tellivad pedagoogilisi kursusi kogu kooli pedagoogilisele kollektiivile ülikoolist (nt. Eesti ja Läti). Samas mõnikord õpetajad iseseisvalt osalevad ülikoolide või koolituskeskuste kursustel ning pärast jagavad oma uusi teadmisi ning oskusi koolis kolleegidega. Selline koosõppimine on edukas, sest meeskonna liikmed hakkavad jagama oma visioone ja arusaamu ning õpivad nii üksteiselt. See on töökindel meetod rakendada koolis uuendusi paljudele inimestele nagu näiteks Leedsis (Inglismaa). Taoline lähenemine eeldab valmisolekut koostööks, kommunikatsiooniks, erimeelsusteks ja järjekindluseks meeskonnas ning võimet lahendada konflikte, et hoida motiveerivat mikrokliimat. See võib olla ka põhjuseks, miks kohtumisel koolide esindajatega Poolas, Leedus ja Eestis õpetajad kirjeldasid pigem personaalset meisterlikkust ja arengut kui koolimeeskonna kui sellise õppimist ja arengut.

3. Koostöö toetamine kolleegidega

Koostöö professionaalses võrgustikus ning mentorlus pakuvad häid võimalusi õpetajate PPA toetamiseks koolis. TALIS-e uuringu põhjal on kõige levinumateks PPA vormideks informaalised

arutelud kolleegidega ning vastastikune tunnivaatlus, et parendada enda õpetamist. Kõigi maade õpetajad hindavad kõrgelt koostööd ja kolleegide toetust, et jagada erinevaid kogemusi ja pedagoogilisi visioone, analüüsida õpetajate tööd ja leida lahendusi, et ennetada või lahendada probleeme (nt. kooli psühholoogi või logopeediga Eestis). Mõnel maal (nt. Inglismaal ja Lätis) nägime, kuidas erinevate ainete õpetajad viisid koos läbi ühiseid tunde. Eri maade koolides kasutatakse üsnagi erinevaid tunnivaatluskaarte. Samuti jäi silma tugev võrgustikutöö ümbruskonna koolide kolleegidega Inglismaal ja Lätis. Parendamiseks õpetajate suhtlemis- ja koostööoskusi kolleegide, õpilaste ja vanematega koolijuhid pakuvad õpetajatele võimalusi arendada nende sotsiaalseid oskusi.

LELETO projekti partnerriikides kasutatakse üsnagi erinevaid lahendusi õpetajate PPA-ks. See käsiraamat pakub parimaid praktilisi lahendusi kõikide partnerriikide koolidest ja lasteaedadest. Käsiraamatus avaldatud juhtumid valiti välja väliskülaliste poolt koolikülastuste põhjal (nt. Eesti, Läti, Leedu ja Poola partnerite poolt Inglismaa koolidest jne.), kuid avatud on nad käsiraamatus kohalike autorite poolt. Selline meetod võimaldab vaadata koolikeskkonda värskete silmadega avastamiseks huvitavaid ja koolile kasulikke lahendusi, kuid nende töövahendite ning meetodite olemuse avamine on tehtud kohalike ekspertide poolt, kes teavad kõige paremini olusid ning põhjusi taoliste töövahendite kasutamiseks. Seega käsiraamat esitab viie Euroopa riigi parimad praktikad õpetajate PPA arendamisel, mis on kogutud koolide ja lasteaedade külastuste põhjal.

Kirjandus:

Martin, B. (2018). Faculty technology beliefs and practices in teacher preparation through a TPaCK lens. *Education and Information Technologies*. <https://doi.org/10.1007/s10639-017-9680-4>

OECD [The Organization for Economic Cooperation and Development]. (2014). TALIS 2013 results. An international perspective on teaching and learning. Retrieved from http://www.keepeek.com/Digital-Asset%20Management/oecd/education/talis-2013-results_9789264196261-en#page1

Tondeur, J., Pareja Roblin, N., van Braak, J., Fisser, P., & Voogt, J. (2013). Technological pedagogical content knowledge in teacher education: in search of a new curriculum. *Educational Studies*, 39(2), 239-243. <https://doi.org/10.1080/03055698.2012.713548>

Van Driel, J., H. & Berry, A. (2012) Teacher Professional Development Focusing on Pedagogical Content Knowledge, *Educational Researcher* Vol. 41(1), pp 26-28.

LELETO KÄSIRAAMAT – ÕPPIMINE KOGEMUSTEST

INGA PÄVULA

VENTSPILSI HARIDUSNÕUKOGU

Õppimisoskus nii enda kui ka teiste kogemustest on oluline tegur kooli kujunemisel õppivaks organisatsiooniks ning iga õpetaja professionaalses arengus. Kuidas õppida teiste kogemustest ning kuidas leida toetust koostöök ühiseks kasvamiseks ja arenguks? See on väljakutse kõigile – nii õpilasele, õpetajale kui ka koolile.

Nende oskuste arendamiseks ja rakendamiseks on parimate praktikate näited hädavajalikud; usaldus, julgus teha vigu, soov jagada, avada tunnid kolleegidele anda ja aktsepteerida tagasisidet õpiprotsessile, aktsepteerida professionaalset kriitikat ja arutleda professionaalselt – need kõik on olulised momendid õpetaja professionaalseks arenguks kooli igapäevaelus.

See käsiraamat on koostatud jagamaks teiste maade kogemusi ning pakub ühtlasi võimalusi õppida teistelt – erinevate maade erinevatest õppeasutustest, erinevatest haridussüsteemidest ning pedagoogilistest lähenemistest.

Konkreetsete lasteaegade ja koolide kogemuste kirjeldused ning sissevaade erinevate maade haridussüsteemidesse (vt, ingliskeelset versiooni) on selle käsiraamatu osad. Materjalid on organiseeritud käsiraamatus riikide kaupa eristades neid nii riigi (EE, LT, LV, PL, UK) nime kui ka lipu järgi.

Koolid ja lasteaiad, mida LELETO õppekäikude raames külastati said võimaluse jagada oma kogemusi ja parimaid praktikaid käsiraamatu vahendusel. Need parimad praktikad ja kogemused, mis hinnati projekti partnerite poolt huvitavaks ja kasulikuks õpetajatele ja koolijuhtidele moodustavad antud käsiraamatu sisu. Need materjalid näitavad, kuidas õpetajad teevad koostööd koolis tundide planeerimisel ja õppeprotsessi hindamisel, tundide vaatlemisel, professionaalsetes aruteludes, kooli metodoloogilise töö organiseerimisel oma koolis ning kohaliku omavalitsuse raames koolide vahel. Nende suuniste vahendusel iga õppeasutus pakkus välja oma ekspertiisi laiale hulgale kasutajatele inspireerides sel moel kolleege analüüsima ja hindama oma kogemusi, neid jagama, proovima midagi uut ning

tegema koostööd mitte ainult oma koolis vaid märksa laiemalt. Kogemuste kirjeldused on erinevad oma vormilt, kuid igaüks neist sisaldab informatsiooni õppeasutuse ning selle konteksti osas, kontaktandmeid ja spetsiifiliste kogemuste kirjeldusi.

Käsiraamat on digiformaadis ning seda saab kasutada õpetajana nii individuaalselt kui ka koolitusmaterjalidena nii koolipõhiselt kui ka koolidevaheliselt ning ka koolijuhtidele ja juhtkondadele:

- Õpetajate täiendkoolituseks ühes koolis, kus ideid ja näiteid on vaja, et organiseerida koostööd õpetajate vahel, arendada kooli metodoloogilist tööd ning mitmekesistada kooli igapäevast õpiprotsessi.
- Koolidevahelistel seminaridel õpetajatele näited käsiraamatust võivad kujuneda arutelude ning kogemuste vahetamise alguspunktiks. Teiste koolide poolt kirjeldatud kogemused võimaldavad lugejal liikuda eneseanalüüsi ning kogemuste jagamise juurde.
- Koolide juhtkonnad saavad kasutada teiste koolide ekspertiisi oma kooli arengu kavandamisel, õpetajate arenguvajaduste ja võimaluste identifitseerimisel, lahenduste leidmiseks kooli metodoloogilise töö organiseerimisel ning parendamisel ja kvaliteedi tagamise süsteemide rakendamisel koolis.

Käsiraamatus toodud näited võimaldavad reflekteerida iseenda kogemusi, hinnata kuidas ja kuivõrd lugeja on õppimas teiste kogemustest ilma kritiseerimata ja märgistamata „ei midagi uut“ või „me oleme teinud seda juba sajandeid“. Need näited teiste kogemustest arendavad oskust koguda uusi ideid ning luua uusi lahendusi.

Käsiraamatu kasutamine eeldab tutvumist nii konkreetse riigi kui ka kooli kontekstiga. Igal juhul on lugeja oodatud kontakteeruma konkreetse kooli või lasteaiaga kui tekib küsimusi või soov koostööks. Selleks on kirjeldustes esitatud õppeasutuste kontaktid.

LELETO käsiraamat on tugimaterjal õpetajatele ning koolijuhtidele nende professionaalseks arenguks ning koostööks õpetajate ja koolide vahel saavutamaks meisterlikkust oma töös.

Projekti Eesti meeskond tänab Kristel Kauna teiste maade koolikogemuste eesti keelde tõlkimise eest. Teiste riikide haridussüsteemide kirjeldused on leitavad käsiraamatu ingliskeelsest osast, nagu ka Eesti koolide ja lasteaedade hea praktika kirjeldused.

Läti

LÕIMITUD AINE- JA KEELEÕPPE EHK LAK-ÕPPE (CLIL) TUTVUSTUS RIIA INGLISE GRAMMAR KOOLIS

Kool/taust:	Riia Inglise Grammar Kool, Riia, Läti
Veebileht:	www.rag.lv
E-mail:	rag@riga.lv
Direktor:	Maija Kokare
Kooli tüüp:	Põhikool
Õpilaste vanusevahemik:	7 -19 aastat
Kooli kirjeldus:	Riia Inglise Grammar Kool (RIGK) on kompleksne kool Riias, milles õpib 1068 õpilast 38 klassis. Koolis antakse põhiharidust, samuti pakub see ka õppekavaväliseid tegevusi (läti keeles). Koolis töötab 92 kvalifitseeritud õpetajat, lisaks tugipersonal erivajadusega lastele. Lõpetajate keskmised eksamitulemused on üle riikliku keskmise. RIGK keskendub kõrgetasemelise inglise keele õpetamisele, lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK) õpetusele, aga ka sellele, kuidas integreerida IKT-d õppeprotsessi. Kool keskendub tugevasti akadeemilisele kompetentsile, demokraatiale ja kultuuridevahelisele integratsioonile, mis tagab kõrgetasemeliste õpioskuste arengu, kriitilise mõtlemise ja oskusliku ingliskeelse suhtluse.

Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga

Hetkel on koolil lahendamiseks kaks peamist väljakutset: 1) Uued õigusaktid, mis hakkavad kehtima 2018/19 õppeaastal, ning mille kohaselt kaotatakse lisatoetused inglise keele õpetamiseks (ja kooli eelarvet vähendatakse 14%). Seetõttu peab kooli arendamisel leidma uusi lähenemisviise, et säilitada fookus inglise keele õpetamisel. 2) Uue riikliku õppekava rakendamine ja õpetajate tõhusa koostöö meetodid on ühed eduvõtmed selles kontekstis.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

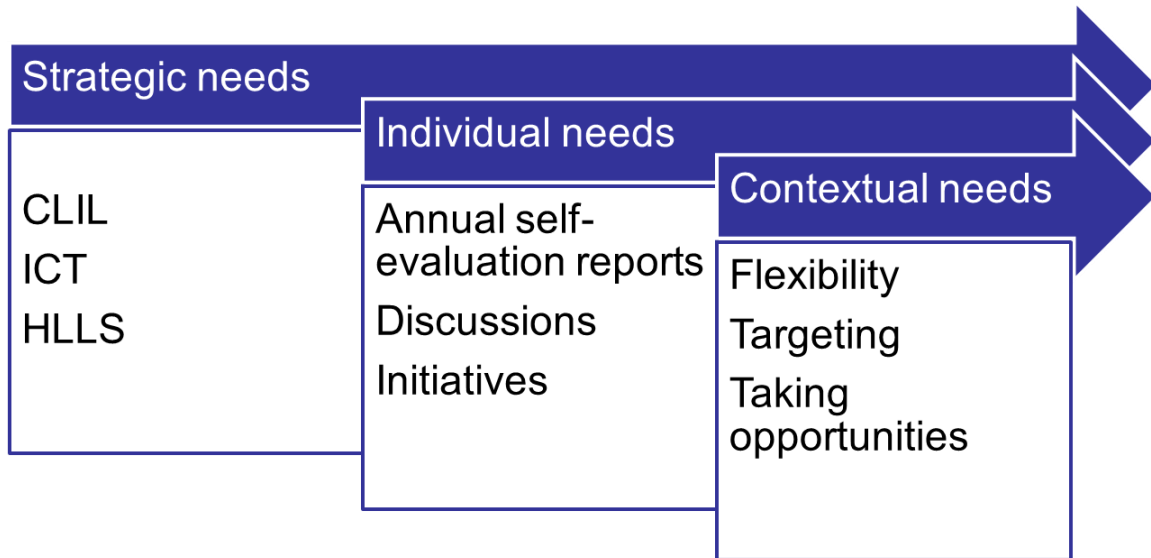
Riia Inglise Grammar Kooli õpetajad on LAK-õpet järkjärgult rakendanud sihipäraselt juba mitu aastat, alustades osalemist LAK-kursustel Lätis ja Suurbritannias. Sel aastal kasutavad 60 õpetajat LAK-meetodeid oma tundides. LAK-metoodika on üks peamisi alustalasid RIGK-s.

LAK-õppe tutvustamine inglise keele õpetamise säilitamiseks RIGK-s on üks lahendus vähendatud rahastuse probleemile. Siiski nõuab see jõulist pädevuste arendamist – prioriteetide seadmine, õpetajate professionaalne areng ja ühine õppimiskultuur, mis toetavad uute praktikate ja lahenduste arendamist tõhusa õpetamise ja õppimise jaoks.

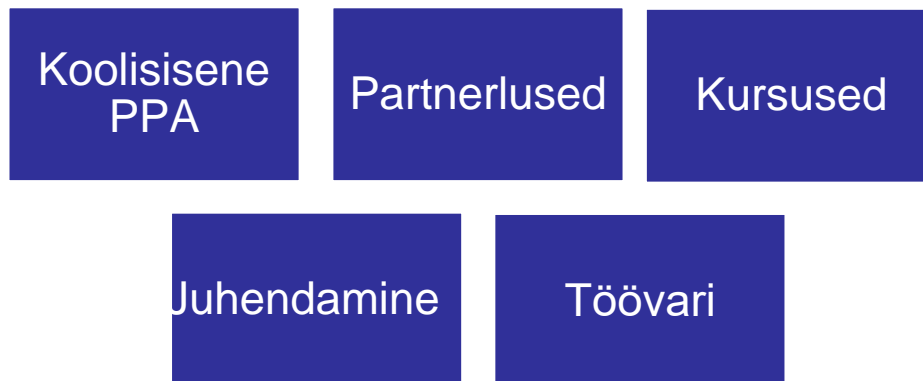
LAK-õppe kasutuselevõttu toetavad mitmed põhimõtted nii juhtimis- kui ka haridustasandil.

- Kollektiivne õpetamine ja õppimine
- Rahvuskultuurile keskendumine
- Kõrgetasemeliste õpioskuste arendamine
- Lugemisoskuste arendamine
- Õppekavavälised tegevused
- Euroopa mõõtmega tugevdamine (rahvusvaheliste projektide kaudu)
- IKT efektiivne kasutamine õpetamiseks ja õppimiseks

Pideva professionaalse arengu (PPA) (*Continious Professional Development, CPD*) vajadused & eesmärkide seadmine:

Pideva professionaalse arengu lähenemisviisid, mis tutvustavad LAK-õpet:

Koolisisene PPA on suunatud inglise keele õppimisele (erinevate õppeainete õpetajatele), IKT-
le, käitumisjuhtimisele jne. Koolisisest PPA-d toetab koostöö teiste koolide ja institutsioonidega
(kohalikud, riiklikud, rahvusvahelised).

Eesmärgipärase väljaõppe ja professionaalse arengu toetamine on RIGK õpetajate ja juhtkonna peamised prioriteedid. Protsessi on rahastatud Erasmus+ toetuste abil, mis võimaldab õpetajatel osaleda K1 (üksikisikute õppega seotud liikuvus) kursustel:

- 1) 'LAK-õppe metoodika rakendamine tunnis, õppeprotsessi juhtimine ja õppesisu' 2016. a märtsis (osales 5 õpetajat);
- 2) 'Mitmeliigiliste tegevuste suutlikkuse suurendamine RIGK-s'. Kool võttis projektist osa 2016. aasta augustist kuni 2017. aasta maini (osales 7 õpetajat);
- 3) 'LAK-õppe metoodika ja juhtkonna suutlikkuse suurendamine RIGK-s' 2017/2018 õppeaastal. Suurbritannias ja Maltal toimuval LAK-õppe kursustel on 4 õpetajat juba osalenud, 5 õpetajat tegutseb töövarjuna saamaks kooli juhtimise ja õppeprotsessi läbiviimise kogemust, aga ka vaatlemaks, kuidas rakendatakse LAK-õppe metoodikat.

IKT ja LAK-õpe on saanud 21. sajandi kooli lahutamatuks osaks. RIGK on saanud Erasmus+ K2 (innovaatiline koostöö ja heade praktikate vahetamine) projekti 'Ainete õpetamine võõrkeeltes kasutades selleks tehnoloogiat' rahastuse. Selles projektis osalevad kolm kooli – RIGK Lätist, Pelgulinna Gümnaasium Eestist ning Michelangelo Bartolo põhikool Itaaliast. Projekt kestab kaks õppeaastat.

LAK-õppe sisseviimise alguses juhendavad RIGK-i ekspertõpetajad teisi õpetajaid.

KESTEV PROFESSIONAALNE ARENG (KPA) (CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT, CPD) KOOLI EDENDAMISE KONTEKSTIS

Kool/taust:	Ziemeļvalstu ģimnaasium (Ziemeļvalstu ģimnāzija) (Grammar School of Nordic Languages)
Veebileht:	www.zvg.lv
Direktor	Inga Lande
Kooli tüüp:	Keskkool
Õpilaste vanusevahemik:	Põhiharidus 7 – 15 aastat Keskharidus 15 – 19 aastat
Kooli kirjeldus:	Õpilaste arv – 982 Õpetajate arv – 84 Muu personal: - 2 psühholoogi- sotsiaalpedagoog- logopeed- eripedagoog- 2 raamatukogutöötajat- kooliõde Koolis õpetatakse järgmiste õppekavade alusel: <u>Põhikool</u> - humanitaar- ja sotsiaalinete õppekava (<i>põhikool</i>) <u>Keskkool</u>

- üldharidusõppekava
- humanitaar- ja sotsiaainete õppekava (keeled)
- matemaatika ja teaduste õppekava

Koolis õpetatakse järgmisi keeli:

- inglise keel (kõikidele õpilastele)
- saksa keel (alates 5. klassist)
- vene keel (alates 5. klassist)
- taani keel (alates 10. klassist)
- norra keel (alates 10. klassist)
- soome keel (alates 10. klassist)
- rootsi keel (alates 10. klassist)
- eesti keel (alates 10. klassist)

Koolis pakutakse järgmisi õppekavaväliseid tegevusi:

- 5 koori
- 2 vokaalrühma
- 4 tantsurühma
- 2 kunsti- ja käsitöörühma
- muusikalise teatri rühm
- erinevad spordirühmad

Muud tegevused:

- õpilasesindus
- etlemiskonkursid
- kõnekonkursid
- põhjamaade raamatukogude projekt
- talendishow'd
- võõrkeelsete laulude konkurss
- aeroobikafestival

Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga

Ziemeļvalstu gümnaasium on riigikool, mis asub Riia eeslinnas. Enamus 1. kooliastme õpilastest on pärit sellest regioonist.

Kuna Ziemeļvalstu gümnaasium on ainuke kool Lätis, kus saab õppida põhjamaade keeli, on see populaarne õpilaste seas üle kogu riigi. See tähendab, et keskkoolis õppivatest õpilastest on paljud pärit ka teistest linnadest. Õpilased, kelle tegelik elukoht on väljaspool Riit, elavad kooli ajal sugulaste juures või üürivad korterit, et vältida pikki sõite.

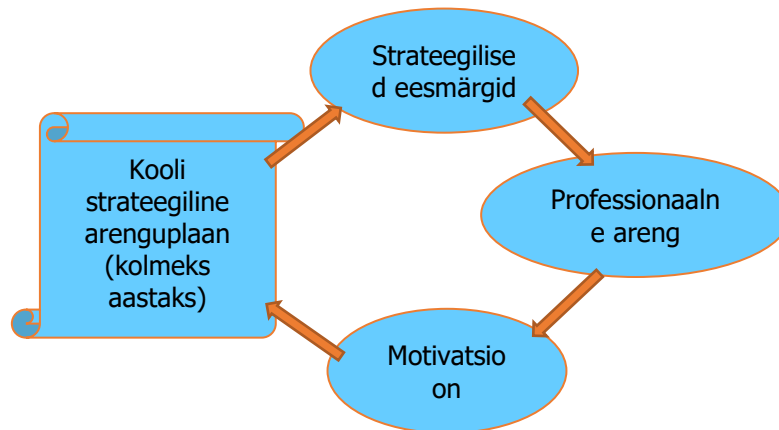
Koolil on kaks hoonet – 1.-4. klassi õpilastele (7-10-aastased) ja 5.-12. klassi õpilastele (11-19-aastased).

Paljud õpilased on pärit erirahvuselitest peredest, kus läti keel pole nende emakeel.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Miks otsustas kool selle protsessi ette võtta?

Alates 2009. aastast, mil võeti kasutusele uus koolide rahastamise süsteemi, on erakoolid püüelnud kõrgema kvaliteedi poole, et seeläbi meelitada rohkem õpilasi oma kooli õppima. Aitamaks kaasa kooli arengule (nii linna kui ka üleriigilises kontekstis), töötati välja strateegiline plaan (selgesõnaliste eesmärkidega) ning seda uuendatakse iga kolme aasta järel. Et plaan oleks realistlik ja saavutatav, püstitab kooli personal (kõik õpetajad ja teised kooli töötajad, nt juhtkond) kolm strateegilist eesmärki igaks õppeaastaks. Võimalus arutleda plaani üle ja püstitada eesmärke erinevatel tasemetel (nt ainekodade tasandil, juhtkonna tasandil ja kogu kooli tasandil), tagab õpetajate kaasatuse ja võimaldab neil ära tunda oma professionaalse arengu vajadusi. Võimaldades õpetajatel erialaselt areneda, paraneb õpetamise kvaliteet ning see omakorda tõstab õpilaste motivatsiooni ja paranevad õpitulemused.

Joonis 1. Professionaalse arengu mudel

Millised on selle töö põhikomponendid?

Kestva professionaalse arengu lähenemisviisid

Kestev professionaalne areng hõlmab kursustel ja seminaridel osalemist nii koolis kui ka väljaspool kooli. Kool organiseerib erinevaid kohapeal toimuvaid kursusi ja seminare, et osalemine oleks aktiivsem. Riia Haridus- ja Teabeteenistuse (*Education and Information Services of Riga City, RIIMC*) viimaste aastate rahastuse kaasabil on koolil olnud võimalus organiseerida laiaulatuslikemaid professionaalse arengu programme õpetajatele, mis sisaldavad kursusi ja väljasõite erinevatesse ettevõtetesse ja õppeasutustesse. Need on avardanud õpetajate silmaringi ja arendanud oskusi, motiveerides neid kasutama uusi teadmisi ja kogemusi igapäevatoos. See muudab õppimisprotsessi õpilaste vajaduste ja uudsete praktikate suhtes asjakohasemaks.

Õpetajaid julgustatakse osa võtma erinevatest üritustest ja aruteludest, mida korraldavad kõrgkoolid, kohalik haridusosakond või haridus- ja teadusministeerium (Ministry of Education and Science), et tagada riiklikult hariduse kõrgem kvaliteet.

Paljud õpetajad löövad aktiivselt kaasa erialastes ühingutes, näiteks kuuludes nõukokku, milles nad esitavad ideid õpetamise kvaliteedi tõstmise kohta; või võtavad osa konverentsidest, töötubadest ja teistest ühingute poolt korraldatud üritustest.

Lisaks on kool teinud aktiivselt koostööd partnerkoolidega välismaalt, töötades ühiste projektide kallal, milles osalevad nii õpetajad kui ka õpilased. See toetab samuti erialast arengut ja mõjutab positiivselt õpetamise kvaliteeti üldiselt.

Koolitusvajaduste väljaselgitamine

Kaasaegses maailmas muutuvad asjad kiiresti ning ka haridus pole erand. Seetõttu on oluline, et õpetajad hoiaksid end kursis haridussüsteemi muutuste ja väljakutsetega ning õpilaste vajadustega. On olemas mitmeid tegureid, mis aitavad teha kindlaks, milliseid koolitusi on õpetajatel vaja. Tähtsaim neist on riiklik poliitika, mis hõlmab hariduslikke reforme, sealhulgas uue haridusliku sisu tutvustust, õppeainete valdkondi, õpetamismeetodeid ja -tehnikaid jne.

Sellest tulenevalt on koolil vaja välja töötada strateegilised eesmärgid. Need omakorda aitavad tuvastada erialase täiendamise vajadusi. Teine viis koolitusvajaduste teadasaamiseks on koguda ettepanekuid ainekodadelt iga õppeaasta lõpus. See aitab planeerida koolitusi nii koolis kui väljaspool kooli. Peale selle saavad õpetajad esitada ettepanekuid, milliseid koolitusi neil vaja oleks. Veel üks efektiivne viis õpetajate koolitusvajaduse välja selgitamiseks on tunnivaatlus. Seda tehakse regulaarselt.

Kuigi kool pakub mitmeid erinevaid erialaseid arenguvõimalusi, hinnatakse õpetajate initsiatiivi ja tahet enesearendamiseks sellisel viisil, mis ei häiriks õppetööd.

Selleks, et tagada iga õpetaja vajadustele vastav koolituste maht (kuigi mõnel juhul kehtestab koolituste arvu õpetajatele riik), jälgib seda protsessi direktori asetäitja. Viimaste aastate jooksul on selleks välja töötatud spetsiaalne monitooringusüsteem.

Kestev professionaalne areng (KPA) (Continuous Professional development, CPD) kooli edendamise kontekstis

Column 1	Column 2	Column 3	Column 4	Column 5	Column 6	Column 7	Column 8	Column 9
Ludmila	G	20	16	12	8	16	x	Studijas beigtas 2014.g.
Dina	H	68	0	0	36	0	x	
Ināra	J	96	0	0	0	36	x	
Anna	J	98	0	0	0	36	x	
Nora	K	152	0	0	3	33	x	
Rīta	K	45	0	18	10	8	x	
Līga	K	86	0	0	36	0	x	
Beāte	K	312	0	0	5	31	x	
Ilze	K	137	0	0	9	27	x	
Ginta	K	76	0	0	36	0	x	
Leļde	K	80	0	0	0	36	x	Studijas beigtas 2013.g.; Studē!
Kristīne	K	56	0	0	30	6	x	
Sandra	K	300	0	0	36	0	x	
Inga	L	164	0	0	0	36	x	
Zane	L	29	7	3	26	7	x	BKA
Vera	L	137	0	0	0	36	x	
Andis	L	47	0	0	20	16	x	
Inīta	L	78	0	0	11	25	x	
Guntars	L	42	0	28	8	0	x	
Biruta	M	38	0	9	27	0	x	
Lija	M	130	0	0	0	36	x	
Mareks	M	58	0	4	12	20	x	
Darja	M	71	0	0	33	3	x	BKA
Lilija	M	92	0	0	9	27	x	
Iveta	N	83	0	14	16	6	x	
Janīna	O	120	0	0	25	11	x	
Zīnta	P	107	0	0	14	22	x	
Vilhelmine	P	76	0	0	36	0	x	
Gunta	P	52	0	3	22	11	x	
Signe	R	12	24	4	0	32	x	Studē!
Zane	R	34	2	0	34	2	x	Studē!
Aija	R	57	0	22	14	0	x	BKA

Joonis 1. Koolitustunnid ūhe ōpetaja kohta

Tabelis (joonis 2) on mārēitud īga ōpetaja (nīmi ja perekonnānīmi – veerud 1 ja 2), erialase arengu kursuste arv (3. veerg), puudutud kursuste arv (4. veerg), vajalik arv lābitud kursusi kolme aasta jooksul (veerud 5, 6 ja 7). Veerg 8 tāhīstāb kohustuslikke laste ōīgustega seotud kursuste lābīmist. Viimāne veerg (9. veerg) on mōēldud tāiendāva informātsiōnī jaoks, nt emādupuhkus, ūlikooliōpingud jne, mis vōīvad mōējutāda erialase arengu kursuste lābīmise arvu.

Līsaks on direktori asetāitja vāļja tōōtanud dokumendi (joonis 3), milles on vāļja toodud īga ōpetaja kursused, kus ta on viimase kolme aasta jooksul osālenud. See aitāb analūūsīda, millīseid koolītusi on vāļja veeļ lābīda ja pakkuda ōpetājāle vāstāva tēemāgā seonduvāid kursusi.

Kestev professionaalne areng (KPA) (Continuous Professional development, CPD) kooli edendamise kontekstis

BEĀTE	K	Diploms	18.06.2007.	Latvijas Universitāte						
BEĀTE	K	Diploms	19.06.1998.	Latvijas Universitāte						
BEĀTE	K	Sertifikāts	12.09.2013.	Valsts izglītības satura centrs						
BEĀTE	K	Apliecinājums	01.09.2012. - 31.08.2017.	IZM - Nr. 00059	5 kvalitātes pakāpe					
BEĀTE	K	Kursi	29.11.2017.	RIIMC	Skolēnu zinātniski pētniecisko darbu izstrāde pamatskolā	16				
BEĀTE	K	Konferenču	18.08.2017.	LAVSA LATE	Latvijas angļu valodas skolotāju ikgadējā konferenču	6				
BEĀTE	K	Forums	15.06.2017.	RIIMC	Izglītība izaugsmei 2017	12				
BEĀTE	K	Seminārs	17.03.2017.	RIIMC	"Lasīprasmes attīstīšanas ideju banka"	3				
BEĀTE	K	Kursi	15.03.2017.	RIIMC	Lasīprasmes attīstīšana kā mācīšanas kvalitāti un skolēnu motivāciju veicinošs faktors (A)	8				
BEĀTE	K	Kursi	07.02.2017.	RIIMC	Modernas prezentācijas metodes (A)	16				
BEĀTE	K	Kursi	06.12.2016.	RIIMC	Projekta rezultātu prezentēšanas tehnikas (A)	12				
BEĀTE	K	Konferenču	16.09.2016.	RVVĢ	Izaicinājumi mūdienu izglītībai. Integrēta satura un valodas mācīšana kā instruments kompetenču izglītības īstenošanai.	3				
BEĀTE	K	Kursi	20.06.2016.	RIIMC	Izglītība izaugsmei 2016 (A)	6				
BEĀTE	K	Kursi	31.05.2016.	RIIMC	Mācīšanas un mācīšanās metožu pilnveide mācību procesā saistīti ar reālo dzīvi	8				
BEĀTE	K	Kursi	09.05.2016.	RIIMC	Speciālais zināšanas pedagogiem bērnu tiesību aizsardzības jomā (A)	8				
BEĀTE	K	Kursi	28.04.2016.	RIIMC	Pedagogu profesionālā pilnveide kā resurs izglītības iestādes stratēģiskajā plānošanā un attīstībā (A)	8				
BEĀTE	K	Kursi	31.03.2016.	RD IKSD / DZC / RIIMC / RD ITC	Informācijas tehnoloģijas izglītības attīstībai	8				
BEĀTE	K	Seminārs	17.02.2016.	RIIMC	Centralizētā eksāmena angļu valodā mutvārdu daļas vērtēšana	3				
BEĀTE	K	Kursi	11.12.2015.	University of Oregon, College of Arts and Sciences, American English Institute	English for Specific Purposes, Best Practices for Course and Materials	100				
BEĀTE	K	Seminārs	30.09.2015.	EGO centrs	Metodiskā darba organizācija skolā	8				
BEĀTE	K	Kursi	10.09.2015.	Tartu Universitāte	Uplifting Leadership	8				
BEĀTE	K	Kursi	21.08.2015.	LAVSA LATE	Angļu valodas skolotāju profesionālā pilnveide	8				
BEĀTE	K	Kursi	18.06.2015.	RIIMC	Izglītības iestādes vadība. Efektīva cilvēkresursu vadība skolā (A)	40				
BEĀTE	K	Konferenču	17.04.2015.	E-klase	Latvijas skolotāju konferenču E-klase 2015	6				
BEĀTE	K	Metodiskā diena	12.03.2015.	Ziemeļvalstu ģimnāzija	Varām un darām	4				
Kopā						291	0	0	5	31

Joonis 3. Īpetajate poolt lābitud kursused viimase kolme aasta jooksul

Efektīvise praktika levitamine

Mitu aastat tagasi otsustas kool, et olemasolev ainekodate sūsteem tuleks vahetada uue vastu, kombineerides ainekojad ja viie ōppeaine metodilised rūhmad:

- Lāti keel, ajalugu ja sotsiaalained
- Matemaatika ja loodusained
- Alusharidus (7-11-aastased lapsed)
- Vōōrkeeled
- Kunstid ja sport

Ainekoja koosolekud toimuvad vāhemalt kaks korda semestri jooksul. Koosolekutel arutavad sama aine ōpetajad oma kogemuste, saavutuste ja ebaōnnestumiste, aga ka probleemide vōi uute ideede ūle, mida nad on oma klassis kasutanud. Koosolekute ajal on ōpetajad kaasatud otsuste tegemisse ja kooli hindamise protsessi, avaldades arvamust selle kohta, mis toimib ning mida tuleks muuta. Need vōivad puudutada nii konkreetset ōppeainet kui ka kogu kooli probleme. Parandusettepanekud ja soovitusud on alati oodatud.

Viimase viie aasta jooksul on iga ainekoda korraldanud erinevaid üritusi oma ainete tutvustamiseks. Üritused toimuvad nn “aine kuudel” ning nende ajakava pannakse paika iga kooliaasta alguses, et vältida kattumist teiste üritustega. Üritusteks võivad olla konkursid, mälumängud, näitused, *show’d* vms ja neid organiseeritakse kas tundide jooksul (klassisiseselt) või pärast tunde (osalevad ka teiste klasside õpilased).

Koolil on pikaajaline traditsioon korraldada vähemalt neli erialase arengu üritust igal kooliaastal. Osade ürituste pealkiri on “Õpetajad õpivad”, kuhu kutsutakse eksperdid väljastpoolt kooli kursust või mingil kindlal teemal toimuvat seminari läbi viima. Teiste ürituste pealkiri on “Kogemuste jagamine”, kus õpetajad jagavad ideid ja informatsiooni läbitud kursustest ja seminaridest või vahetavad kogemusi, mis on omandatud osaledes erineva ulatusega haridusalastes projektides (riiklikud, kohaliku omavalitsuse algatatud, partnerkoolid Lätis ja välismaal). Lisaks tutvustatakse üksteisele tundides kasutatavaid meetodeid ja tehnikaid.

Tihedat koostööd on tehtud ka õpetajakoolitust pakkuvate kõrgkoolidega. Igal aastal sooritavad õpetajakoolituse tudengid koolis oma vaatlus- ja õpetamispraktikaid (koolipraktika). Sellisel juhul töötavad õpetajad mentoritena, andes tudengitele edasi oma teadmisi ja kogemusi. See on alati olnud kasulik ka mentoritele, kuna sageli toimub vastastikune ideede vahetamine.

Veel üks viis efektiivse praktika jagamiseks on osalemine erinevates projektides. Koolil on olnud mitmeid pikaajalisi partnerlussuhteid (rohkem kui 10 aastat) väliskoolidega. Mõned neist olid:

- Levanger videregående skole – Levanger, Norra
- Gymnasium Bäumlhof – Basel, Šveits
- Liebigschule – Frankfurt, Saksamaa
- Jovaro Pro-Gymnasium – Siauliai, Leedu
- Hagagymnasiet – Norrköping, Rootsi

Paljud eritasemelised (osalevad nii õpilased kui õpetajad) projektid ja teemad on selle aja jooksul välja töötatud, mis on aidanud rikastada õpetamise-õppimiseprotsessi ja viinud ulatusliku kogemuste jagamiseni erinevates ainetes.

Kooli juhtkond ja pedagoogiline personal otsivad võimalusi osalemiseks haridusalastes projektides. Hetkel on kool kaasatud seitsmesse projekti, mis on seotud õpilaste individuaalsete

vajadustega, karjääriõpetusega, spordi ja tervislike eluviisidega ning kooli strateegiliste eesmärkidega. Neid projekte koordineerivad erinevad riiklikud ja kohalikud institutsioonid, sealhulgas haridus- ja teadusministeerium, Riia linnavalitsuse hariduse-, kultuuri- ja spordiosakond, Riia Haridus- ja Teabeteenistus jt.

Ziemeļvalstu gümnaasium on tulevikule orienteeritud õppeasutus, mis areneb pidevalt ja näeb kestva professionaalset arengut ühe võtmetegurina oma ambitsioonikate eesmärkide saavutamisel.

METOODILINE TÖÖ KOOLI ARENDAMISE PROTSESSIS

Kool/taust:	Riia Zolitude Gümnaasium (Riga Zolitude Gymnasium)
Veebileht:	www.zolitude.lv
Direktor:	Svetlana Semenko
Kooli tüüp:	keskkool
Õpilaste vanusevahemik:	7 – 19 aastat
Kooli kirjeldus:	Riia Zolitude Gümnaasium asub Läti pealinnas Riias. 30 aastat on kool suutnud luua ja säilitada oma unikaalset mainet. Tänapäeval on gümnaasiumi fookus kõrgekvaliteedilisel haridusel, uudsete trendide rakendamise pedagoogika ja õppemeetodite, aga ka matemaatika, loodusteaduste ja keeleoskuse süvaõppe arendamisel. Gümnaasium on avatud igale õpilasele ja nende vanematele ning kooli eesmärk on täita kõiki tänapäeva maailma olulisi nõudeid. Gümnaasium teeb tihedat koostööd Läti ja välisriikide haridusasutustega. Gümnaasiumi peamine eesmärk on tagada kõikide õpilaste igakülgne areng, mistõttu pakub kool õppekavasid, mis võimaldavad õppida kõrgkoolis süvitsi matemaatikat, keeli ja teadusi. Lisaks nendele õppekavadele on suur hulk tasuta õppekavaväliseid tegevusi ja klubisid õpilastele, nt teatristuudio, balletitunnid, väitlus inglise ja läti keeles, erinevad spordiklubid ja ujumistunnid.

Meie õpetajad osalevad aktiivselt paljudes rahvusvahelistes projektides (Erasmus, Nord Plus, Nord Plus Junior, Comenius). Õpetajate erialase töö tulemuseks on metoodilise töö põhimõtted, mille aluseks on läheneda igale õpilasele individuaalselt, mis stimuleerib andekate arengut ja samas tagab ka abi nendele, kes seda vajavad. Keskus juhib ka sotsiaalset psühholoogilist tuge, mille sotsiaaltöötajad ja psühholoogid töötavad õpilaste ja nende vanematega, aidates neil toime tulla psühholoogiliste raskustega ja lahendada õppimisega seotud probleeme.

Kokku õpib gümnaasiumis 1440 õpilast (mille tõttu oleme Läti suurim kool).

Gümnaasium on eriti uhke õpilasomavalitsuse juhtimisprogrammi üle, mis korraldab nii koolisiseseid kui ka väliseid üritusi.

Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga

Gümnaasiumi moto on *“Teadlikkus muutustest on hädavajalik”*.

Alates gümnaasiumi avamisest on kõik õpetajad aktiivselt kaasatud kooli metoodilise töö analüüsi ja õpetamispädevuse parendamise. Igal aastal korraldame me metoodikapäeva kõikidele õpetajatele, et saada vajalikke teadmisi olemasolevatest probleemidest, harjutada oma oskusi ja jagada oma pädevust õpetamisel vastavalt uutele standarditele ja haridusnõuetele.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Metoodiline töö Riia Zolitude Gümnaasiumis

Taustainformatsioon:

Zolitude kooli õppekavad:

✓ Klassid 5-9: 3 õppekava (kakskeelsed):

- laiendatud matemaatika
- laiendatud võõrkeeled (inglise keel, saksa keel)
- üldine õppekava

✓ Klassid 10-12: 4 õppekava

- matemaatika, teadus ja tehnoloogia (matemaatika ja arvutiõpetus);
- matemaatika, teadus ja tehnoloogia (keemia ja bioloogia);
- humanitaar- ja sotsiaalteadused (suurepärane võimalus õppida saksa, inglise ja prantsuse keelt);
- üldine õppekava.

Gümnaasiumi nägemus õpetaja kutsevalifikatsioonist:

- Professionaalsus ja õpetamisoskused
- Valdkonna ekspertteadmised
- Üldised pedagoogilised/psühholoogilised teadmised
- Meeskonnatöö oskused
- Pedagoogilised lähenemisviisid tehnoloogia kasutamiseks õppimisel
- Infotehnoloogia (IT) oskused

Õpetajate professionaalne areng läbi Zolitude gümnaasiumi erinevate tegevuste on igapäevane ja see hõlmab järgmisi **põhiprintsiipe**:

- Süstematiseerimine
- Planeerimine
- Kestev areng
- Õpetajate olulisus kuuluda meeskonda ja iga meeskonnaliikme tähtsus
- Õpetajate töö analüüsi ja enesehinnangu tulemused nende igapäevase töö kohta.

Zolitude gümnaasiumi õpetamisoskuste arendamise viisid:

- Erialase arengu kursused
- Enesearendamine
- Seminarid kõikidel tasanditel
- Projektides osalemine

- Võistlused õpetaja meisterlikkuses
- Õpetajakoostöö uurimisrühmad
- Projektirühmad
- Koolisündmused õpetamise parendamiseks
- Koostöö kooli ainekodades
- Õpetajate koolitustöötoad koolis

Erialase arengu kursused:

- ✓ Väljaspool kooli:
 - Õpetajate isiklik huvi kursuste, individuaalse õppimise vastu
 - Kooli prioriteedid
- ✓ Koolisisesed arendustegevused:
 - Kriitilise mõtlemise oskus
 - Arvutialaste oskuste arendamine
 - Tehnoloogia (IT) kasutamine õppetöös
 - Konfliktide lahendamise strateegiad
- ✓ Koolisisene:
 - Meie õpetajad viivad ise läbi kursusi
 - Õpetaja digitaalne kirjaoskus kui efektiivse tunni vahend
 - Kakskeelse õppimisprotsessi tagamine läbi metoodilise pädevuse täiustamise

Uuenduslike kogemuste skeem:

- ✓ Tõhusa õpikeskkonna loomine
- ✓ Positiivne kogemus, mis on saadud projektidest, seminaridelt, kursustelt, piirkondliku erialaarengu päevadelt jne, ning seda on jagatud teiste õpetajatega:
 - Personali koosolekutel, juhtkonna koosolekutel, kõrgema juhtkonna koosolekutel;
 - Ainekodade koosolekutel;
 - Erialase arengu päevadel (*Professional Development day*).

Erialase arengu päev (EA päev) on üks viis jagada häid praktikaid

Igal aastal üks kuni kaks korda semestri jooksul toimub gümnaasiumis metoodiline päev. Igal metoodilisel päeval on oma struktuur, teemad ja ajakava. Teemad on tavaliselt seotud kõige tähtsamate haridusküsimustega ja põhinevad gümnaasiumi iga-aastastel prioriteetidel.

- ✓ Loomingulised töötoad, näidistunnid
- ✓ Meie strateegilised prioriteedid ja teemad:
 - Efektive tunni andmine. Uudsed õpetamismeetodid.
 - Kodutööde väärtus. Efektive tagasiside parendab õpilaste õppimist.
 - Kodutööde hindamise parimad strateegiad.
 - Õpilaste õppimise ja uurimusliku töö arendamine.
 - Kaaslase ja enesehindamise oskuste kujundamine.
 - Tehnoloogia kasutamine, et parendada õpilaste õppimist.
 - Uuenduslikud meetodid lugemisoskuste rakendamiseks erinevates õppetundides. Tähelepanu all on kakskeelne õpetamine.
 - Soosida õpikeskkonna loomise tänapäevased vormid ja meetodid.

Osaledes tundide hindamisel ja analüüsil, on õpetajad võimelised:

- määrama õigesti õpilaste eeldatavad tulemused;
- esitama ja heaks kiitma kõik õppetapid, et saavutada eesmärk;
- selgitada nii õpetaja kui ka õpilaste teadlikkust sellest, kuidas kavandatav tulemus saavutatakse.

Näide hiljutisest projektist

Projekt "Pädevuste lähendamine õppesisule" (*The competence approach to the content taught*)

Projekti eesmärk: **töötada välja, järgida ja järk-järgult kasutada** üldist õppesisu ja 1,5-18-aastaste laste õpetamismeetodeid Lätis, et õpilased saavutaksid vajalikud teadmised ja oskused, mida neil 21. sajandil elus vaja läheb.

Teacher professional development is a continuous process

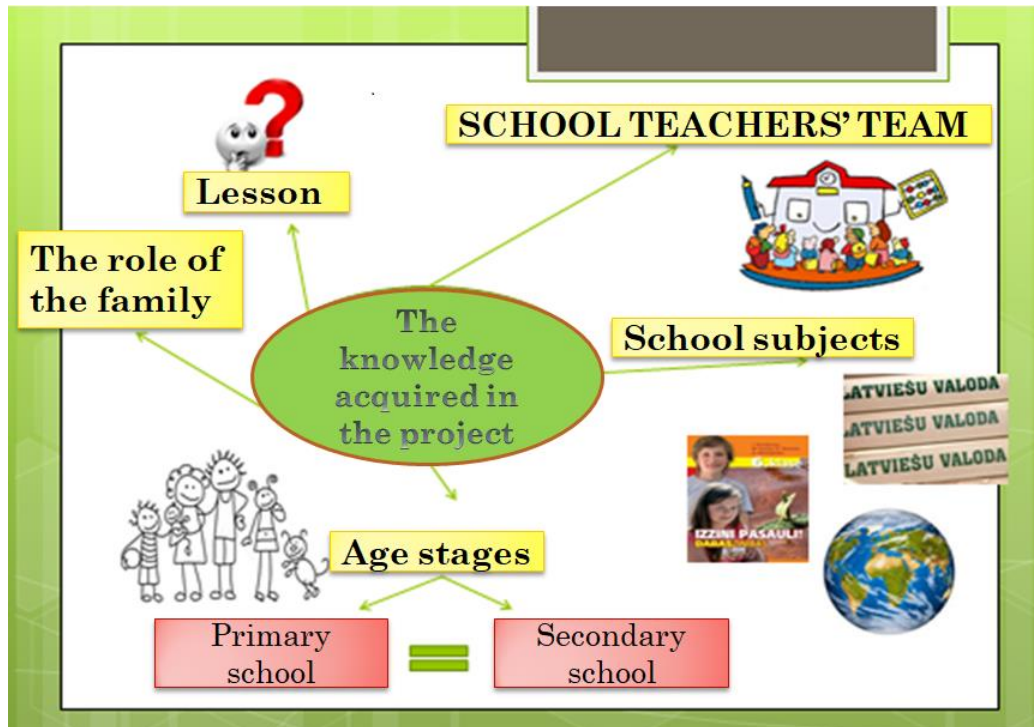

The cooperation of a strong school Management Team is a basis of gaining achievements and results

The Principal and her team are the leaders of School Development

The school leadership team has to be confident changes are necessary. It is otherwise impossible for the school to develop.

BENEFITS FOR TEACHERS:

- 1) wide-ranging lessons,
- 2) motivated students,
- 3) new “tools” to work on the texts.

BENEFITS FOR STUDENTS:

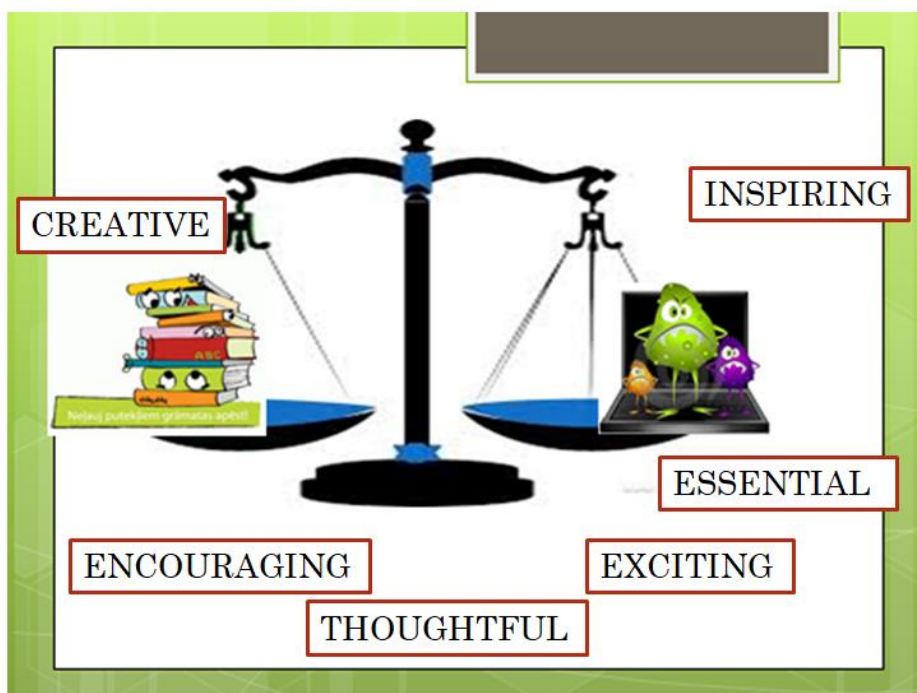
- 1) joy of work,
- 2) reading skill improvement or skill development,
- 3) vocabulary extention,
- 4) new “tools” to work on the texts.

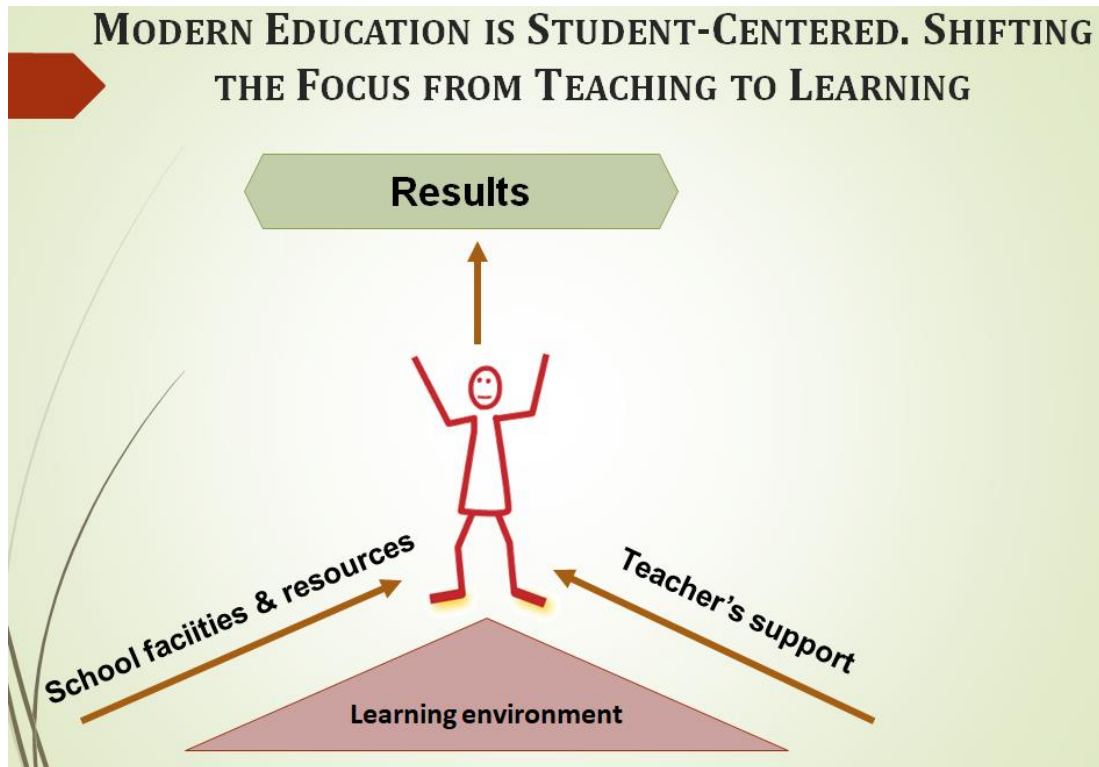
BENEFITS FOR COLLEAGUES:

- 1) new responsibilities,
- 2) various school cross-curriculum subjects and cooperation (Bilingual education)
- 3) talented students.

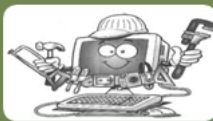

We have devised a new content

STANDARDS & EXPECTATIONS:

- **Learners' general abilities and skills development;**
- **Focusing on hands-on activities;**
- **The use of IT technologies;**
- **Changes in Assessment.**

Professional Competence of teachers is required to promote and realize standards

KUTSEHARIDUSE HEV-LASTELE

Kool/taust:	Riia Internaatkool nr 5 – Arenduskeskus (<i>Riga Boarding Primary School No 5 – Development Centre</i>)
Veebileht:	www.rsips.lv
E-mail:	rsips@riga.lv
Direktor:	Iluta Vilnīte
Kooli tüüp:	põhikool
Õpilaste vanusevahemik	7-20 aastat
Kooli kirjeldus:	Riia Internaatkoolis nr 5 – Arenduskeskuses õpib kokku 228 õpilast. Kooli võetakse õpilasi vastu kas riikliku või kohaliku omavalitsuse meditsiinilis-pedagoogilise komisjoni (<i>State or the Municipal Medical Pedagogical Commission</i>) otsuse alusel. Kool peab omandama litsentsi, et õpetada kahe eripedagoogika õppekava (<i>Special Education Basic Programmes</i>) alusel; • eriõppekava õpilastele, kellel on vaimse tervise puue • eriõppekava õpilastele, kellel on sügav või mitu vaimse tervise puuet Pärast kooli lõpetamist saavad õpilased põhikooli lõputunnistuse. Koolis saab õppida ka kolme kutsehariduse õppekava alusel, mille järgi saab omandada järgmisi erialasid: • abikokk õppekaval “toitlustusteenindus” • puhastusteenindaja õppekaval: “koduteenindus” • ehitaja abilise õppekaval: “ehitus ja korrashoid”

Pärast õppekava läbimist saavad õpilased esimese taseme kutsetunnistuse.

Õpe toimub väikestes rühmades, mis kohandatud spetsiaalselt individuaalsetele erivajadustele ja füüsilise ning vaimse tervise tasemele. Kooli juhtkond kasutab iga võimalust, et muuta õpikeskkond paremaks, nt kohandada hoonet ratastoolikasutajatele või nendele, kes vajavad spetsiaalset tugitehnikat.

Muu kutsehariduse
õppekavaga seotud
informatsioon

Me mõistame, et HEV-õpilaste jaoks on väga oluline rakendada õpitud oskusi igapäevaelus. Õpetajad püüavad integreerida õpilasi igapäevaellu nii palju kui võimalik ja sobilik, julgustades neid osalema erinevates ja relevantsetes tegevustes väljaspool kooli. Siin saavad õpilased tööst osa võtta nii rühmas kui individuaalselt. See võimaldab neil otsida sobilikke kohti individuaalseks õppepraktikaks, sageli võimalusega asuda sinna pärast kooli lõppu tööle.

Koolis osalevad õpilased toitlustamise korraldamisel erinevatele üritustele - nt sünnipäevade tähistamine neile, kes on koolis terve nädala, "Tänupühade hommikusöök" toetajatele, "Kokandusvõistlused", "Ajalehe teine elu" jne. Samuti aitavad õpilased katta lauda, serveerida toite, küpsetada kooke, kaunistada ruume jne. Õpilased teevad neid töid vastavalt oma oskuste tasemele ja võimekusele.

Et parendada meie õpilaste sotsiaalseid ja interaktiivseid oskusi, osaleme me Erasmus+ projektis “Kaasav Elu” (*“Life Inclusive”*) (HEV-õpilaste töötamine ja vaba aeg), rahvusvahelisel kunstifestivalil (*International Art Festival*) Panevezyses (Leedus), XXI integratsiooni kunstifestivalidel (*Integration Art Festivals*) Lāti linnades (Kuldīga ja Valmiera), IKT konkurssidel ja konverentsil “Parimad praktikad autistlike laste õpetamiseks Lätis ja maailmas: diagnoos, ravi, abistamine” (*“Best Practices in Teaching Autism in Latvia and the world: Diagnose, Therapy, Support”*). Toimub koostöö ka Riia kunsti- ja moekooli ja Ogre Kooliga.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Igal aastal osalevad meie kooli õpetajad erinevates PPA tegevustes. Lisaks tulevad kutseõpetajad kaks korda semestri jooksul kokku, et arutada erialaste tulemuste üle. Nad jälgivad ja analüüsivad õppimisprotsessi ja õpilaste saavutusi, tuvastavad probleeme, leiavad lahendusi ja võtavad kokku töövõimalusi käsitleva teabe.

Õpetajad teevad tihedat koostööd ettevõtetega, kus õpilased sooritavad praktika, andes neile teavet õpilaste individuaalsete vajaduste kohta. Seejärel saavad toitlustusettevõtted kohandada tööruumi õpilaste individuaalsetele vajadustele.

Iga avaliku tegevuse eesmärk on suurendada õpilaste enesehinnangut ja enesekindlust ning anda neile võimalus töötada meeskonnas ja abistada klassikaaslast. Kõik need on isikliku arengu olulised tegurid.

Kool pakub pidevalt hariduslikke ressursse, et muuta õppimisprotsess paremaks. Lisaks otsib kool ka õpilastele laiemaid võimalusi töökoha kindlustamiseks pärast kooli lõpetamist.

PROJEKT "KOOL VÄLJASPOOL KOOLI" («SCHOOL OUTSIDE SCHOOL»)

Kool/taust:	Riia Imanta Põhikool
Veebileht:	www.riv.lv
Direktor:	Ingūna Helviga
Koolitüüp:	Põhikool
Õpilaste vanusevahemik:	6 – 19 aastat
Kooli kirjeldus:	Riia Imanta Põhikool asub Läti pealinnas Riias. Koolis õpib 783 õpilast 30 klassis (1. kuni 6. klassini on neli paralleelklassi; 7. kuni 9. klassini on kaks paralleelklassi, 10. kuni 12. klassini on üks klassikomplekt). Koolis on võimalik valida kolme õppesuuna vahel: matemaatika, teadus- ja tehnoloogia, humanitaar- ja sotsiaalvaldkond (lisaks muusika) või õppida üldharidusprogrammi alusel. Kool akrediteeriti 2012. aastal kuueks aastaks (maksimaalne aeg), järgmine akrediteering toimub 2019. aastal.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Viimase kahe aasta jooksul on kooli juhtkond (direktor ja asetäitjad) muutunud, mis on viinud uue initsiatiivi rakendamiseni. See on osa uue kooli arenguvisionist, mis hõlmab muuhulgas uudseid lähenemisviise kogu õppeprotsessi korraldamiseks. Õppeprotsessi korralduse muutmise vajadus oli tingitud ka riiklikust haridusreformist. Haridusreform keskendub komplekssetele õpipädevustele ja põimunud oskustele. Selleks, et õpilased saaksid õppida erineval viisil, peab õppetöö olema ka teistmoodi planeeritud.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Riia Imanta Põhikooli õppeprotsessi muutmise idee pärines kooli uult direktorilt. Seejärel arutati detailselt, kuidas korraldada hoolikalt planeeritud ja koordineeritud õpetamisprotsessi väljaspool tavapärast õpikeskkonda (klassiruum ja kool). Idee tugines humanitaarpedagoogika rajaja J.A. Komenský õpetusele 17. sajandist, mille kohaselt peaks õppimine toimuma kogemuste põhjal ja isiklikult, mitte niivõrd raamatutest, teiste vaatlustest ja järeldustest lähtuvalt. See põhimõte oli projekti “Kool väljaspool kooli” aluseks.

Kui igapäevases õppeprotsessis omandavad õpilased teadmisi, oskusi ja pädevusi neljas erinevas valdkonnas, siis koolivälise õppetöö puhul otsustati, et see peaks toimuma viiel päeval kooliaasta jooksul (2 päeva esimesel semestril ja 3 päeva teisel semestril). Iga õppepäev on pühendatud ühele alale neljast ja karjäärinõustamisele: “Keeled”, “Tehnoloogia ja teadus”, “Kunst”, “Inimene ja ühiskond”, karjääriõpetus.

Projekti iga õppepäeva tegevused on planeeritud teatud ala eest vastutavate õpetajate poolt, kellele on töötamiseks määratud kindel klass. Õpetajad lepivad kokku, millist teemat õpetada, võtavad ühendust koolituskoha esindajatega ja arutavad, kuidas õppeprotsess läbi viia.

Vahetult enne projekti toimumist õpetajad:

- kooskõlastavad planeeritud tegevused direktoriga;
- teavitavad õpilasi, nende klassiõpetajaid ja vanemaid projekti üksikasjadest (toimumiskoht, aeg, kavandatud tegevused, vajalikud materjalid ja muu oluline info);
- püstivad koos õpilastega õppe-eesmärgid, jagavad ülesanded, selgitavad töö käiku ja oodatavaid tulemusi.

Projektipäeval lähevad õpilased (klassiõpetajate ja abiõpetajate juhendamisel) kokkulepitud õppimispaika ja sooritavad eelnevalt kindlaks määratud ülesanded. Pärast projektipäeva annavad ala eest vastutavad õpetajad koos õpilastega tagasisidet ja hindavad ühiselt õpilaste sooritust.

Projekt “Kool väljaspool kooli” annab õpilastele võimaluse omandada ja arendada erinevate valdkondade pädevusi vastavas keskkonnas – loomade kohta loomaaias, elektri tootmise kohta hüdroelektrijaamas, kunsti kohta muuseumis, puude kohta metsas jne.

2017/2018 õppeaastal on projekt “Kool väljaspool kooli” planeeritud viia läbi veelgi ulatuslikumalt ja integreeritumalt, ühendades igal projektipäeval sellised valdkonnad nagu “Keeled” ning “Inimene ja ühiskond”, “Tehnoloogia ja teadus” ning “Kunst” jne.

Nii õpilased kui õpetajad naudivad iga projektipäeva, mille käigus igaüks neist arendab oma pädevusi – omandab teadmisi, saab teada, katsetab, õpib, teeb koostööd, esitleb, hindab, jagab kogemusi jne.

Projekt on kõrgelt hinnatud ka lapsevanemate seas, kes igal aastal kinnitavad lepingu allkirjastamisega, et on nõus lapse õppetööga väljaspool kooli ja võimalike lisakuludega (muuseumite ja teaduskeskuste piletid jne).

KOOLI ARENGUPROTSSESSI METOODILINE TÖÖ

Pärast direktor Ingūna Helviga tööle asumist vaadeldi kahe semestri jooksul kooli metoodilist ja organisatoorset tööd. Leiti, et õpetajad suhtlevad teineteisega vähesel määral ja enamasti töötavad oma aine piires, pidades enda ainet kõige olulisemaks.

Kolmandal semestril analüüsiti vaatluse tulemusi ja korraldati õpetajate nõupidamine, mis keskendus riikliku haridussüsteemi reformile ja vajadusele muuta metoodilise töö korraldust. See hõlmab teistsuguseid töövõtteid (lähtudes uuest õppekavast) ja uut lähenemist töö planeerimisel ja rakendamisel. Personal teadvustas vajadust muutusteks ja otsustas muuta kooli metoodilise töö korraldust, kohaldades seda kooli arengukavas vastavalt riikliku haridussüsteemi reformile. Selle tulemusena arendati uus metoodilise töö mudel, mida esitleti ja rakendatakse käesoleval õppeaastal (neljandal semestril).

Metoodilise töö mudel Riia Imanta Põhikoolis

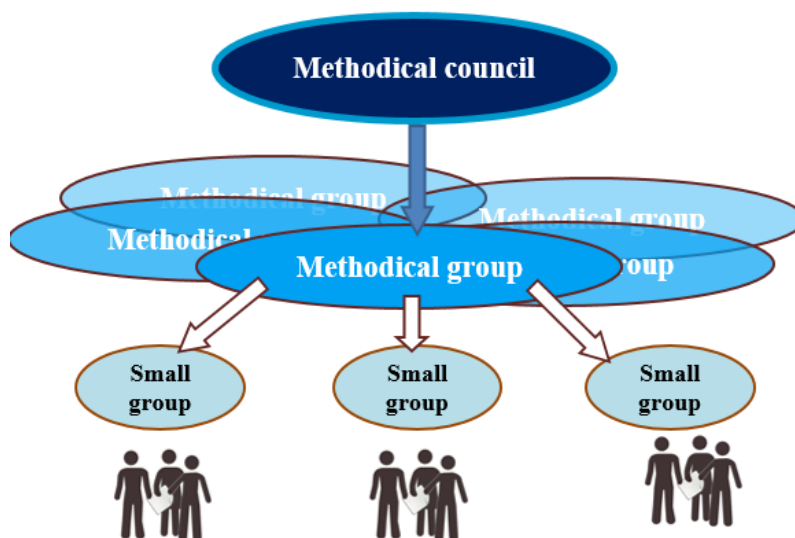
1. Esiteks nõustasid õpetajad ühiselt, et metoodilises töös on oluline üle minna vanalt süsteemilt uuele süsteemile.

ÜLEMINEKU RÕHUASETUS

Millelt...	Millele...
Õppimine on suunatud hindele	→ Õppimine on suunatud teadmistele
Head näited lugemispaladest	→ Head näited elust enesest
Tundide vaatlemine – testimine	→ Tundide vaatlemine – võimalus edendada erialast pädevust
Vaatleja – võõras	→ Vaatleja – sõber, toetaja, nõuandja
Vastutab üks isik	→ Kaasvastutaja
Andmeanalüüs on paberil	→ Andmeanalüüs toimub läbi <i>vestluse</i>

2. Kooli metoodilist tööd arendati edasi. Õpetajad jagati viide suurde rühma: 1.– 2. klassi õpetajate rühm, 3.–4., 5.–6. 7.–9. ja 10.–12. klassi õpetajate rühmad. See tähendas, et igas suures rühmas oli umbes 10 erinevat aineõpetajat, kes töötasid igapäevaselt samade õpilastega. Arvestades riskidega, mis võivad suure rühmaga töötamisel ette tulla, otsustati, et need jaotatakse omakorda väiksemateks rühmadeks, kuhu kuulus 3 – 4 õpetajat (metoodilise töö struktuur on välja toodud joonisel).

STRUKTUUR

3. Võttes arvesse kooli arengukava ja riikliku haridusvaldkonna suundumusi, siis kolme aasta prioriteediks on õpipädevuste parendamine mitmekesises, kompetentsipõhises õppimisprotsessis.

Igas suuremas metoodilises rühmas toimus arutelu seatud eesmärkidest ning seejärel loodi alameesmärgid vastavalt rühmade arusaamadele. Näiteks saab erinevates õppimisprotsessides õpipädevusi parendada järgmiselt: luua klassiruumi positiivne õhkkond, õpetamise klassiruumis kaasata mänguelemente, muuta keskkonda, rakendada avastusõpet jne.

Iga rühm esitles oma nägemusi teistele rühmadele, mis päädis pika nimekirjaga erinevatest alameesmärkidest või tegevustest. Viimaste üldine eesmärk oligi õpipädevuste parendamine mitmekesises ja kompetentsipõhises õppimisprotsessis.

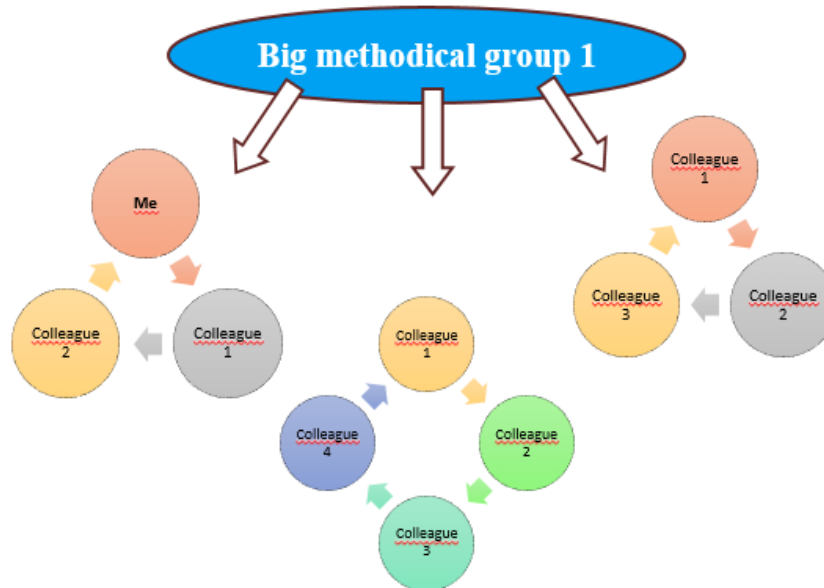
EESMÄRGID

Õpipädevuste parendamine mitmekesises, kompetentsipõhises õppimisprotsessis.

4. Olles teadlik riskidest, mis võivad kümne erineva õppeaine õpetaja koostöö tulemusena ette tulla, töötati välja metoodilise rühma töömudel. Töömudeli alusel said õpetajad planeerida ja korraldada oma tööd **igapäevaselt** väiksemates rühmades, näiteks jagati iga suur rühm õpetajaid kolmeks väiksemaks rühmaks (3 või 4 erineva õppeaine õpetajad).

TÖÖMUDEL

5. Viimaks määrati igale suurele rühmale ülesanded, mis organiseeris iseseisvalt töö kas suures või vajaduse korral väiksemates rühmades.

TÖÖ RÜHMADES

- Koosolekud suurtes või väikestes rühmades igal teisipäeval kell 15.00 - 16.00.
- Iga suur metoodilise töö rühm planeerib, viib läbi ja analüüsib semestri jooksul projekti "Kool väljaspool kooli" tegevusi.
- Iga suur metoodilise töö rühm valib 2 tähtsamat alamprioriteeti, millega tegeldakse 1. semestri jooksul.
- Semestri jooksul annab iga õpetaja oma väiksema rühma kolleegidele ühe avatud tunni, milles on selgelt välja toodud valitud alameesmärgid.
- Semestri jooksul vaatab iga õpetaja ülejäänud 2 – 3 avatud tundi, mis on väiksema rühma kolleegide poolt ette valmistatud.
- Tundide analüüs – pärast tunni andmist ja vaatlemist antakse tagasisidet.
- Semestri lõpus analüüsib suur metoodiline rühm tundidest saadud kogemusi ja seab teiseks semestriks uued alameesmärgid.

Uus metoodilise töö mudel pakub õpetajatele järgmisi võimalusi:

- Kohtuda vähemalt korra nädalas ja üksteisega suhelda (konsulteerida, anda või küsida nõu ja pakkuda tuge, arutleda probleemsituatsioonide üle ja otsida lahendusi, jagada muljeid ja kogemusi jne);
- Teada saada, millised teemad on teistes ainetes õpitud, leida sarnasused ja integreerida saadud informatsioon oma tundidesse;
- Teha koostööd projekti “Kool väljaspool kooli” tunnitegevuste planeerimisel ja läbiviimisel;
- Luua usaldusväärne õhkkond, mis võimaldab anda kolleegidele konstruktiivset kriitikat;
- Vaadelda tunde ja saada kolleegidelt uusi kogemusi;
- Näidata kolleegidele tunde ja saada tagasisidet;
- Töötada kooli metoodilise töö ühiste eesmärkide ja alameesmärkide nimel jne.

RAKENDADA KOGU KOOLI LÄHENEMISVIISI (WHOLE SCHOOL APPROACH) TAGAMAKS KÕRGETASEMELINE ÕPETAMINE JA ÕPPIMINE NING PARENDADA ÕPILASTE ÕPITULEMUSI LÄBI MITMETE PRAKTILISTE TEGEVUSTE

Kool/taust:	Riia Eriinternaatkool nr 1 – Arenduskeskus (Riga Special Primary Boarding School No1 – Development Centre)
Veebileht:	http://www.r1sips.edu.lv/par-skolu
E-mail:	r1sips@riga.lv
Direktor:	Laila Lapina
Kooli tüüp:	Eriinternaatkool lastele, kellel on vähesed, keskmised või rasked õpiraskused
Õpilaste vanusevahemik:	6-18 aastat
Kooli kirjeldus:	• Riia Eriinternaatkool nr 1 – Arenduskeskus asutati 1923. aastal ning seal õpib 210 erivajadusega last.• Kool kuulub Riia munitsipaalkoolide süsteemi ja on osa Läti riiklikust haridussüsteemist. Riigieelarvest tasutakse: ▪ kõikide erivajadusega laste hariduse eest▪ õpetajate palgad ja erikoolide hoolduskulud• Õpilasi suunatakse meie kooli riiklike või kohalike komisjonide otsuste alustel• Meil on 2 eriõppeprogrammi: ▪ Vaimupuudega õpilastele (21015811)

**Rakendada kogu kooli lähenemisviisi (Whole school approach)
tagamaks kõrgetasemeline õpetamine ja õppimine ning parendada
õpilaste õpitulemusi läbi mitmete praktiliste tegevuste**

	▪ Raske vaimupuude või mitme raske vaimupuudega õpilastele (21015911)• Meil on 2 kutseõppeprogrammi: ▪ Majapidamine (2254501)▪ Raamatute köitmine (2281401)
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Meie kooli eesmärk: • Tõsta õpikeskkonna õpetamise kvaliteeti läbi• Professionaalse, kvalitatiivse ja eesmärgile suunatud õppeprotsessi korraldamise• Individuaalse lähenemise igale õpilasele, millele on lisatud rahvusvahelised kogemused ja mis võtab arvesse õpilase võimeid• Õpetajate arusaama tõstmise hariduse pedagoogilistest, psühholoogilistest ja sotsiaalsetest aspektidest• Õpetajate praktilisi kogemusi suurendamise ja nende erialase silmaringi laiendamise• Õpetajate usu toetamise oma erialastesse võimetusse

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

- Kooli keskastme juhtkond (*Middle Leadership Team*) abistab kõrgemat juhtkonda, koordineerides õpetamise ja õppimise peamisi aspekte ja toetades selle kaudu kõiki õpetajaid nende töös.
- Põhinedes kooli praktilistel vajadustel ja iga-aastase arenguplaani eesmärkidel, planeerib keskastme juhtkond järgmised vajalikud tegevused:
 - Õpetajate koostöö organiseerimine õppetöö planeerimisel (õpetajate töökavad, temaatilised plaanid, individuaalsed töökavad õpilastele).
 - Töökorralduse kontrollimine ja vajalike ressursside pakkumine.

**Rakendada kogu kooli lähenemisviisi (Whole school approach)
tagamaks kõrgetasemeline õpetamine ja õppimine ning parendada
õpilaste õpitulemusi läbi mitmete praktiliste tegevuste**

- Õppeprotsessiga seotud ülesannete organiseerimine (nt täiendõppekursused, individuaalsed ja rühmakonsultatsioonid õpetajatele, avatud tunnid).
- Õppeprotsessi hindamine – tundide vaatlus.
- Õpetajate omavaheliste kogemuste vahetamine, vaadeldes suhtluskoostööd klassiruumis.
- Pideva professionaalse arengu organiseerimine (kursused, seminarid, konverentsid), et edendada informatsiooni, teadmiste ja metodoloogiliste allikate jagamist ning haridusspetsialistide vahelist koostööd.
- Koostöö teiste haridusalaste institutsioonide ja organisatsioonide ning koolidega.
- Osalemine kooli nõukogus.
- Dokumentide ja infoallikate pidev uuendamine.
- Innovatsioon ning õpetamis- ja õppevahendite pidev uuendamine, tagades igale õpetajale lihtne juurdepääs.

KESTVA PROFESSIONAALSE ARENGU PLANEERIMISE JA REALISEERIMISE PROTSESS RIIA KESKKOOLIS NR 53

Kool/taust:	Riia Keskkool nr 53 (Riga Secondary School No 53)
Veebileht:	www.r53vsk.lv
E-mail:	r53vsk@riga.lv
Direktor:	Inguna Slapiņa
Kooli tüüp:	keskkool
Õpilaste vanusevahemik:	7 -19 aastat
Kooli kirjeldus:	Riia Keskkool nr 53 asub Riias Lätis. See asutati 56 aastat tagasi. 2017/2018 õppeaastal on kooli nimekirjas 444 õpilast. Koolis õpetatakse kolme õppekava alusel: • 67% õpilastest õpib rahvusvahemuste põhihariduse üldise õppekava alusel• 16% õpilastest õpib eriõppekava alusel (õpilased, kellel on kõnepuue või mõni muu erivajadus)• 17% õpilastest õpib rahvusvahemuste keskhariduse üldise õppekava alusel, fookus on matemaatikal, loodusteadustel ja tehnikal. Koolis tegutseb pikaajalise haiguse hariduskoolituskeskus (<i>Prolonged Illness Educational Training Centre, ISIA</i>C) Zemgale linnaosast pärit õpilastele (5% kogu õpilastearvust). Pikaajalise haiguse hariduskoolituskeskus, mis teeb koostööd laste kliinikumiga, pakub haridust lastele, kes on haiglas.

**Muu informatsioon, mis on
seotud professionaalse
arengu tegevussuunaga**

Koolis töötab 60 kõrgharidusega ja täiendõpet saanud õpetajat. 77% õpetajatest on omandanud magistrikraadi, 3%-l on doktorikraad omandamisel ja 1.5% on doktorikraad geograafias.

Paljud õpetajad töötavad mitmetes õppeasutustes, nt pikaajalise haiguse hariduskoolituskeskuses, mis nõuab õpetajate kutsekvalifikatsiooni pidevat täiendamist.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Riia Keskkooli nr 53 õpetajate kutsealase pädevuse arenguplaan töötatakse välja septembri alguses. Plaan koosneb järgmisest:

- nimi;
- õppeaine ja positsioon;
- kursuse või seminari teema;
- koolitustundide arv;
- koht või asutus, kus koolitus toimub;
- osavõtuavalduse väljaandmise kuupäev

(Vt lisa 1)

Kolmevärviline märgistus näitab plaani edenemist. Muudatused on märgitud sinisega. Plaan uuendatakse semestri alguses jaanuaris ja kinnitatakse direktori poolt.

Kooliaasta lõpus analüüsitakse kava rakendamist koolide metodoloogilise nõukogu koosolekul.

Nelja teguri kokkuvõtte kajastub õpetajakoolituse professionaalse arengu pädevuse kavas antud õppeaastal.

Õpetaja kutsekvalifikatsiooni plaani väljatöötamisel võetakse arvesse nelja tegurit (vt lisa 2):

- I. Kehtivad riiklikud õigusaktid;
- II. Kooli arendamise plaan kolmeks aastaks;
- III. Kooli aktuaalsus konkreetsel õppeaastal, mis koosneb:
 - Linna prioriteedid konkreetsel õppeaastal;

- Kooli metodoloogilise nõukogu prioriteedid konkreetsel õppeaastal;
 - Kool tegi järeldused ja võttis tegevustes arvesse õppijate, vanemate ja õpetajate küsitluse tulemuste analüüsi;
- IV. Muutused, mida ei saa ette näha ja planeerida. Muutused leiavad aset, kui:
- Soetatakse uus riist- või tarkvara, mis nõuab täiendavat koolitust;
 - rakendatud projekt nõuab täiendavat koolitust kavandatavate tegevuste parendamiseks.

CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT PLANNING, SCHOOL YEAR XXXX/XXXX

Status:

PLANNED

IS HAPPENING

ACCOMPLISHED

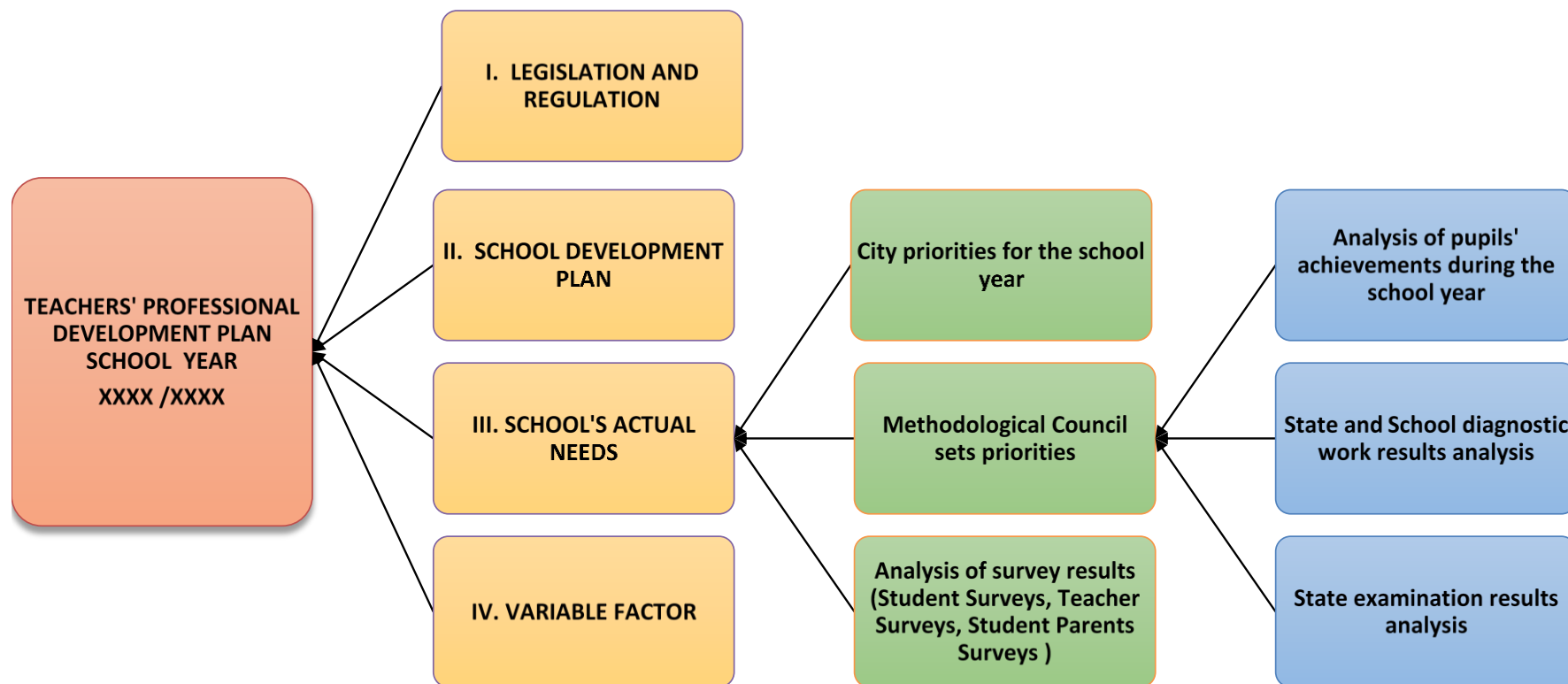
Teacher	Subject	Status	Name of the professional development courses	Hours	Location	Accomplished (date, document)

RĪGAS 53. VIDUSSKOLAŠ
PEDAGOGU PROFESIONĀLĀS KOMPETENCES PILNVEIDES PLĀNS 2016./2017. MĀCĪBU GADŠ
(ar korekcijām uz 05.01.2017.)

IEPLĀNOTŠ PAŠLAIKNOTIEKŠ IZPILDĪTS

Pedagogs vārds, uzvārds	Mācību priekšmets (-i), klase	Statuss	Profesionālās pilnveides kursu nosaukums	Stundu skaits	Norises vieta	Dati par izpildi
	Vizuālās mākslas pedagogs	☒	Pedagogu profesionālo kompetenču pilnveide vizuālās mākslas un interešu izglītības programmas īstenošanai kompozīcijas pamatu apguve	12h	RIIMC	25.10.2016. Kvalifikācijas celšanas dokuments
		☒	Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide darbā ar reemigrantiem un imigrantiem	36h	Latviešu valodas aģentūra	08.06.2017. Kvalifikācijas celšanas dokuments
		☒	Seminārs: "Jaunais un aktuālais Bilingvāla izglītībā"	3h	Rīgas 53. vidusskola	22.12.2016. MK protokols
		☒	Pirmās palīdzības pamatzināšanu 12 stundu apmācības kurss bez zināšanu pārbaudes	12h	Biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts"	07.1.2016. Kvalifikācijas celšanas dokuments
		☒	Akustika mācību iestādēs	36h	Latvijas arhitektu savienības sertifikācijas centrs	12.01.2017. Kvalifikācijas celšanas dokuments
		☒	Profesionālās kvalifikācijas programma IT jomā	6h	SIA "Uzdevumi.lv"	21.12.2016. Kvalifikācijas celšanas dokuments

CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT PLANNING
IN RIGA SECONDARY SCHOOL NO 53

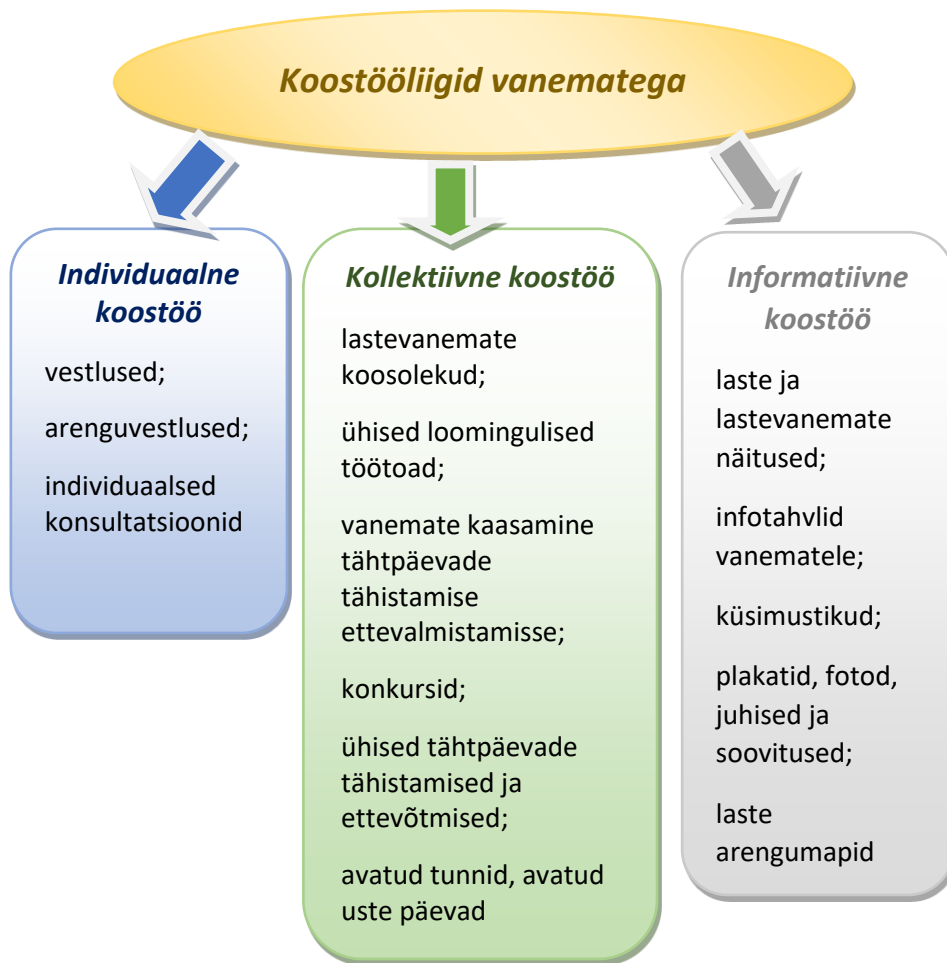

KOOSTÖÖ VANEMATEGA

Kool/taust:	Riia Lasteaed Nr 273																		
Direktor:	Svetlana Lugovaja																		
Koolitüüp:	Lasteaed (koolieelne lasteasutus)																		
Laste vanus:	1.5 – 7 aastat																		
Lasteaia kirjeldus:	Riia Lasteaed Nr 273 asutati 1989. aastal. Me pakume koolieelse hariduse programme rahvuslikele vähemustele. Lasteaed on rahastatud kohaliku omavalituse ja riigi poolt. Lasteaias on 11 rühma, mis on avatud 12 tundi päevas. Lasteaia personal <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th>Pedagoogiline personal</th> <th>Tehniline personal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>• Direktor</td> <td>• Majandusjuhataja</td> </tr> <tr> <td>• Direktori asetäitja</td> <td>• Õde</td> </tr> <tr> <td>• Õppejuht</td> <td>• Õpetaja abid – 11</td> </tr> <tr> <td>• Õpetajad – 22</td> <td>• Kokad – 3</td> </tr> <tr> <td>• Muusikaõpetajad – 3</td> <td>• Pesupesijad – 2</td> </tr> <tr> <td>• Läti keele õpetajad – 3</td> <td>• Töömehed – 3</td> </tr> <tr> <td>• Psühholoog</td> <td></td> </tr> <tr> <td>• Logopeedid – 2</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Pedagoogiline personal	Tehniline personal	• Direktor	• Majandusjuhataja	• Direktori asetäitja	• Õde	• Õppejuht	• Õpetaja abid – 11	• Õpetajad – 22	• Kokad – 3	• Muusikaõpetajad – 3	• Pesupesijad – 2	• Läti keele õpetajad – 3	• Töömehed – 3	• Psühholoog		• Logopeedid – 2	
Pedagoogiline personal	Tehniline personal																		
• Direktor	• Majandusjuhataja																		
• Direktori asetäitja	• Õde																		
• Õppejuht	• Õpetaja abid – 11																		
• Õpetajad – 22	• Kokad – 3																		
• Muusikaõpetajad – 3	• Pesupesijad – 2																		
• Läti keele õpetajad – 3	• Töömehed – 3																		
• Psühholoog																			
• Logopeedid – 2																			

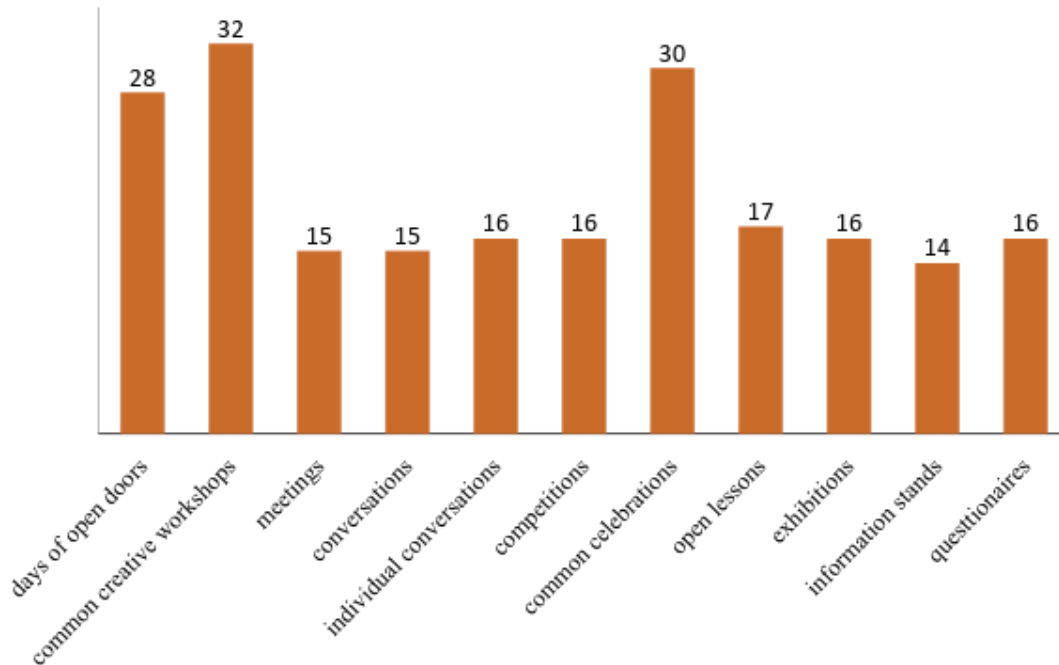
JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Selleks, et luua edukas partnerlus vanematega, kasutab meie pedagoogiline personal erinevaid koostöö strateegiaid:

Meie kogemus on näidanud, et vanematel on vähe või pole üldse infot, mis lasteaias toimub. Kolm aastat tagasi otsustasime täiustada ja arendada koostööd vanematega. Tegime seda küsimustike abil, mille kaudu selgitasime välja, milline koostöövorm on vanemate arvates neile kõige sobivam.

Parents' opinion about types of collaboration

Pärast vastuste analüüsimist jõudsimme järeldusele, et kõige populaarsemad koostöövormid, mis seovad vanemaid rohkem kooli ja lastega, on individuaalne vestlus, vanemate kaasamine tähtpäevade tähistamise ja näituste organiseerimisse, avatud uste päevad ja ühised loomingulised töötod. Me otsustasime kaasata vanemaid ühiste tegevuste planeerimisprotsessi mitte ainult osalejatena, vaid ka organisaatorite ja moderaatoritena.

Õpetajad toetavad lapsevanemaid aidates kirjutada stsenaariume, valmistades ette õppematerjale jne. Tõeline kordaminek oli, et initsiatiiv tuli lastevanematelt. Selle tulemusena on meil nüüd vanematega regulaarsed üritused nagu loomingulised töötoad, etteasted ja konkursid.

Miks on vanemate ja õpetajate vaheline koostöö vajalik?

1. Koostöö aitab edendada laste sotsiaalseid oskusi;
2. Laste oskusi aredatakse aja jooksul, nende vajadusi märgatakse;
3. Õppetööd saab kohandada vastavalt lapse vajadustele;
4. Vanemaid koolitatakse ja nad saavad teadmisi pedagoogikast ja laste psühholoogiast;
5. See aitab arendada lapse isiksust – kasvatada enesehinnangut, pakkuda tuge ja arendada vanematepoolset mõistmist.

Kui vanemate ja õpetajate vaheline koostöö põhineb vastastikkusel usaldusel ja austusel, on sellel suur mõju lapse isiksuse üldisele arengule. Esmalt õpivad lapsed kodus – kooli ülesanne on jätkata positiivset õpetamist.

NOMINATSIOON "AASTA PARIM ÕPETAJA"

Kool/taust:	Riia lasteaed "Blazmina" (Riga Pre-school "Blazmina")
E-mail:	rpiiblazmina@riga.lv
Direktor:	Dace Skuja
Õppeasutuse tüüp:	Kohaliku omavalitsuse lasteaed
Laste vanusevahemik:	1,5 - 7 aastat
Lasteaia kirjeldus:	Lasteaias õpetatakse alushariduse riikliku õppekava alusel. Eesmärk on, et lapsed omandaksid algkooliks vajalikud oskused õppekava kaudu, mis on välja töötatud loomingu- ja professionaalse lasteaiatöötajate meeskonna poolt. Õpetamine toimub 11 rühmas kella 7st 19ni, mida korraldavad lasteaiaõpetajad ja abiõpetajad. Hetkel käib lasteaias 218 last. Hariduse andmine on integreeritud mänguliste tegevustega, mis hõlmab loodusteaduste, sotsiaalteaduste ja eetika, matemaatika, keelte, tehnoloogia, koduloo, kunsti, muusika ja kehalise kasvatusse aspekte. Juhtkonna struktuur: Direktor - juhib ja haldab kooli Direktori asetäitja (Õpetamine ja Õppimine) – juhib õpetajate tööd Direktori asetäitja (Majandus ja Rahandus) – juhib abiõpetajate ja tehnilise personali tööd
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Pideva professionaalse arengu (PPA) hindamine: Kursuste register lasteaia infosüsteemis lasteaiaõpetajad ja juhtkond peavad osalema ametialastel täiendkoolitustel (36 tundi) iga kolme aasta jooksul

- Iga-aastane küsitlus - õpetajad hindavad oma pädevusi ja selgitavad välja, mida nad tulevikus õppida tahavad
- Direktori asetäitja kogub PPA-alast informatsiooni, esitleb seda koosolekul, jälgib seda ja pakub õpetajatele võimalusi osaleda kursustel
- Kursused, projektid, kogemused jne on välja toodud aastaplaanis.

2. PPA tüübid:

- Kursustel ja seminaridel osalemine - tagasiside, kogemuste jagamine kolleegidega
- Avatud tunnid:
 - pedagoogilised vaatlused
 - analüüsid - saavutatud tulemused, ettepanekud
 - tundide plaanid, õppematerjalide välja töötamine, parima praktika levitamine
- Bakalaureuse- või magistritöö esitlemine õpetajate poolt, kes veel õpivad
- Külaliskõnelejad teistest lasteaedadest – meeskonna loomine, matemaatika, kõnearendus jne.
- Koostöö koolidega, hõlbustades üleminekut lasteaiast kooli:
 - koolide külastused, reeglite tundmaõppimine
 - lasteaia külastused, arutelud, kuidas valmistada lapsi ette edukaks kooliminekuks
- Kogemuste vahetamine teiste lasteaedadega – kaks külastust aastas
- Koostöö teiste institutsioonidega, et avardada silmaringi erinevates aspektides:
 - julgeoleküküsimused – politsei, kiirabiteenistus, päästeteenistus

- Riia linnavolikogu hoolekandeosakonna spetsialistide loengud – tervislik toit, isade roll laste üleskasvatamisel, agressiivsus, sõltuvuste tekkimine jne.

3. Õpetajate professionaalsuse hindamine:

- Meeskonnatöö
- Enesekontroll
- Kvaliteet
- Kogemuste levitamine

4. Nominatsioon "Aasta parim õpetaja"

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Peamised kriteeriumid:

Suhtumine töösse:

- planeerimine,
- tundide kvaliteet,
- õppekäikude planeerimine ja läbi viimine,
- koostöö lastega (vestlemine, igapäevane kasvatamine),
- laste tööde kavandamine,
- sünnipäevakalendri kavandamine,
- näitused.

Koostöö vanematega:

- probleemide lahendamine,
- infotahvel vanematele,
- arutelupärastlõunad vanematega.

Enesekontroll:

- juhtkonna soovitude ja juhiste järgimine,
- õigeaegsed lastevanemate koosolekute protokollide üleandmised,

- laste külastuslogide täitmine,
- laste ohutuskoolituse teostamine,
- laste arengukaartide täitmine,
- külalisesinejate poolt läbi viidud konsultatsioonidel ja loengutel osalemine,
- õigeaegne tööplaani ja enesehinnangu (osalemine enesearendamise kursustel, kolleegide läbi viidud tundide vaatlemine, teemakohaste pärastlõunate organiseerimine) üleandmine,
- ise koostatud didaktiliste mängude kvaliteet ja kvantiteet,
- rühmasiseselt organiseeritud näitused,
- õpetajatele mõeldud tegevuste läbiviimine,
- uuenduste tutvustamine lasteaias,
- rühmasisese õpikeskkonna loomine (kaunistused vastavalt aastaajale, eelseisvad pühad, riiulite korrashoid, toataimede eest hoolitsemine, lilled rühmas),
- mänguväljaku korrashoid (mänguasjade ja liivakasti puhtus; väljaspool kasti olev liiv tuleb kokku pühkida ja pärast mängimist tuleb kast katta).

ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA METOODILISE TÖÖ KORRALDAMINE KOOLIS

Kool/riik	Ventspils Algkool № 1, LĀTI.
Veebileht	http://www.plavasskola.lv
Kooli direktor	Sandra Sulce
Kooli tüüp	Põhikool
Õpilaste vanusevahemik	6-16 aastat
Kooli kirjeldus:	Kool asub Ventspilsis. Kool asutati 1923. aastal. 2017/2018 õppeaasta: • õpilaste arv 1.-6. klassis: 259 (vanus 6-12) • õpilaste arv 7.-9. klassis: 116 (vanus 13-16) • õpilaste koguarv: 376 • õpetajate arv: 38 Koolis õpetatakse järgmiste õppekavade alusel: • põhihariduse üldine õppekava • teise astme üldine põhiharidus (7.-9. klass) – humanitaar- ja sotsiaalinete õppekava; • teise astme üldine põhiharidus (7.-9. klass) – matemaatika ning teaduse ja tehnoloogia õppekava; • põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava hariduslike erivajadustega lastele.

Kooli akrediteeriti viimati 2017. aastal, järgmine akrediteering toimub 2023. aastal.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Kool pakub laiapõhjalist põhiharidust, edendades humanitaarpedagoogikat ja Läti haridusprogrammi.

Prioriteedid:

- Efektiivne õpetamise ja õppimise protsess.
- Personali arendamine väärtustele orienteeritud koolikeskkonnas.
- Loomingulisus on tavapäraseks osaks kooli erinevates tegevustes.

Et neid prioriteete realiseerida, on hädavajalik õpetajate ametialane areng.

See koosneb kolmest osast:

- **Metoodika nõukogu** määratleb kooli vajadused õpetamise ja õppimise protsessis.
- **Metoodika komiteed** – töörühmad, mis otsivad lahendusi soovitud tulemuste saavutamiseks.
- **Õpetajate koostöö** kirjeldab kooli professionaalse arengu progressi.

1. Metoodika nõukogu

Personal:

- Metoodika nõukogu esimees – direktori asetäitja;
- Kooli direktor;
- Metoodika komiteede juhatajad.

Eesmärgid:

- Luua uudne keskkond, milles õpetajad ja õpilased saavad loominguiliselt töötada;
- Toetada metoodiliselt ja praktiliselt õpetamist, uurimuslikku ja kognitiivset tööd, rakendada uuenduslikke ideid;
- Rõhutada kompetentsipõhise lähenemise uudsust põhihariduse standardites ja õppekavas;

- Edendada õpetajatevahelist koostööd.

Ülesanded:

- Pakkuda metoodilist toetust õpetajatele, luues soodne keskkond ideede, kogemuste ja mõtete vahetamiseks;
- Koordineerida hindamise põhimõtteid ja analüüsida õpitulemusi;
- Edendada õpetajate erialast meisterlikkust, enesetäiendamist ja edasisi õpinguid;
- Säilitada linnas regulaarne koostöö Metoodika komiteega.

2. Metoodika komiteed.

Kokku on 5 komiteed:

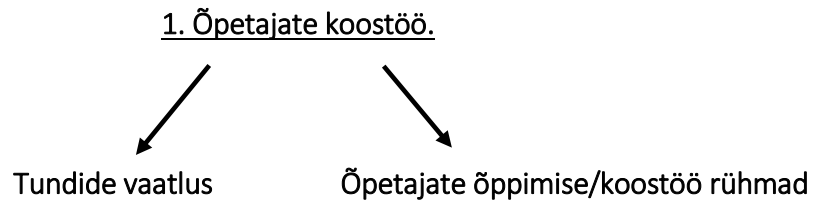
- Matemaatika, Teadus ja Tehnoloogia;
- Keeled;
- Kunst, humanitaar- ja sotsiaalteadused;
- Algkool;
- Klassiõpetajad.

2016/2017 õppeaasta – eesmärk:

Töötada välja strateegia lugemisoskuse arendamiseks ja organiseerida vastastikust koostööd ning edendada õpilaste produktiivset õppimist.

Töö vormid:

1. Planeerida semestri tegevusi, üritusi ja olümpiaade, mis võimaldavad õppeprotsessi diferentseerimist ja edendavad õpilaste motivatsiooni.
2. Koguda, analüüsida, jagada ja levitada õpetajate kogemusi nii koolisisest kui ka üle linna.
3. Loominguliste ideede vahetamine.
4. Uurimistöö arendamine.

I Tundide vaatlus.

Vaatluse põhieesmärgid:

- Hinnata õppimis/õpetamisprotsessi kvaliteeti;
- Saada kogemusi;
- Pakkuda personaalset tuge.

Vaatlusjärgsete arutelude käigus hindab kolleeg põhjalikult õpetaja sooritust ja õpilaste õppimist ning teeb otsuseid edasiste tegevuste kohta. Selle lihtsustamiseks töötati välja kolm töölehte:

Tööleht 1.

Eesmärk:

- Vaadelda tundide jooksul õpilaste töö organiseerimise viisi; õpilased peavad töötama rühmades või paarides.
- Kaks õpetajat vaatlevad tundi, üks õpetaja tegevusi ning teine õpilaste tegevusi. (Järgmisel korral vahetatakse rollid.)
- Hinnatakse nii õppeprotsessi kui ka kahe tunni tulemusi.

Tööleht 2.

Eesmärk:

- Hinnata vaadeldud tunni eesmärgipärasust:
 - kas tunni eesmärgid ja kriteeriumid on õpilastele saavutatavad, mõõdetavad ja sõnastatud selgelt?
 - kas õpilased said õpetajalt tagasisidet ning kas õpilased andsid õpetajale tagasisidet?
 - kas õpilased saavutasid oodatud tulemused?
- Vaadelda meetodeid, lähenemisviisi ja tunnikorraldust.

Tööleht 3.

Eesmärk:

- Toetada õpetajate professionaalset arengut, andes neile tagasisidet ja soovitusi, kuidas parendada õpetamist ja õpilaste õppimist tundide käigus.
- Hinnata, mis tunnis toimub ja lindistada käimasolevaid tegevusi.
- Tagada õpetaja tugi mingis konkreetses tunnis vaadeldava teema osas.

II Õpetajate õppimise/koostöö rühmad

Õpperühmade arendamine

2012/2013	Pakkuda õpilastele diferentseeritud lähenemisviisi õppeprotsessis
2013/2014	Koostöö
2014/2015	Probleemide lahendamine
2015/2016	Kogemuste jagamine uutele kolleegidele
2016/2017	Lugemisoskuse arendamine
2017/2018	Kompetentsipõhine lähenemine üldhariduse kontekstis

2016/2017 õppeaasta põhitegevused

Algkool (1.-6. klass)	Põhikool (7.-9. klass)
Probleemide lahendamine, teadmiste kujundamine, lugemisoskuse arendamine.	Kirjaoskuse strateegiad õpingute toetamiseks

Koostöö tulemused:

- Kui õpilaste õpitulemused on arusaadavad, siis õpitahe tugevneb.
- Seati sisse õpilaskeskne õppetöö planeerimine ja õpetajate koostöö kooli tasandil.
- Rohkem regulaarseid tundide külastusi ja vaatlusi.
- Koolijärgsed tunnid "Meadow' kooli ekspress" ("*Express of the Meadow School*"), keele- ja teadusõpe 5.-6. klassidele.
- Integreeritud tunnid.

EVALUATION OF LESSON OBSERVATION – ASSESSMENT SHEET

Date.....

Form.....

Number of pupils in lesson.....

Subject.....

Teacher.....

Name/Surname of the observer.....

The purpose of the observation – **organising cooperation during lessons.**

Theme of the lesson.....

Planned achievable result for the pupils during the lesson:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OBSERVING AND EVALUATING LESSONS – ASSESSMENT SHEET

Date

Form.....

Subject.....

Teacher... ..

Theme of the lesson

Observer (name, surname)

The purpose of the observation – evaluate the purposefulness of given lesson

Criteria	+/-	Evidence and facts that point to prove the criteria
The results to be achieved and criteria are understandable for students, clearly formulated and measurable (e.g. if it is possible to learn during the lesson, is it possible to check it?)		
Cooperation between the teacher and pupil to identify achievable results.		
Assignments carried out by pupils that are focused on achieving the required outcomes.		
Assignments that make the pupils create, judge and explain.		
Assignments are designed in a way that ensures that pupils cooperate and work together.		

Feedback is reciprocal (pupils give feedback about their achievements, and the teacher gives feedback to each student about their achievements)		
Feedback is clearly stated and useful (What I can do, what is successful? What hasn't worked? Why? What to do about it?)		

Other observations and comments

.....

.....

Signature of observer :

Signature of teacher :

OBSERVING AND EVALUATING LESSONS – ASSESSMENT SHEET

Date

Form

Number of pupils in lesson

Subject

Teacher

Theme of lesson

Observer (*name, surname,*)

The purpose of observation the lesson – evaluation of the quality of learning process in the classroom.

Observations and comments:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Signature of teacher:

Signature of observer:

LEEDU

1. Professionaalne lähenemine erivajadustega lastele ja lastele, kes vajavad tuge sotsiaalsete ja motoorsete oskuste arendamisel.
2. Kestev professionaalne areng koostöös teiste hariduasutustega

1. PROFESSIONAALNE LÄHENEMINE ERIVAJADUSTEGA LASTELE JA LASTELE, KES VAJAVAD TUGE SOTSIAALSETE JA MOTOORSETE OSKUSTE ARENDAMISEL

2. KESTEV PROFESSIONAALNE ARENG KOOSTÖÖS TEISTE HARIDUASUTUSTEGA

Kool/taust:	Utena lasteaed "Gandrelis" (<i>Utena nursery-kindergarten "Gandrelis"</i>)
Veebileht:	https://www.gandrelis.utena.lm.lt/about-us
E-mail:	gandreliomd@gandrelis.utena.lm.lt
Direktor:	Diana Kraujalienė
Kooli tüüp:	lasteaed
Laste vanusevahemik:	1-7 aastat
Lasteaia kirjeldus	• laste arv: 160• erivajadusega laste arv: 63• õpetajate arv: 25• rühmade arv: 10

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

1. Professionaalne lähenemine erivajadusega lastele ja lastele, kes vajavad tuge sotsiaalsete ja motoorsete oskuste arendamisel

1. Professionaalne lähenemine erivajadustega lastele ja lastele, kes vajavad tuge sotsiaalsete ja motoorsete oskuste arendamisel.
2. Kestev professionaalne areng koostöös teiste hariduasutustega

Utena lasteaed “Gandrelis” on saavutanud seatud eesmärgi pakkuda lastele (k.a erivajadusega lastele) kõrgetasemelist haridust sobivate õppekavade kohandamise kaudu. Alushariduse õppekava sisu vastab laste vajadusele ja vanemate ootustele. Seda antakse lastele, nende vanematele ja riskirühmadele arenenud ja uudse eri- ja sotsiaalabi programmide kaudu. Lasteaias on loodud turvaline ja funktsionaalne keskkond erivajadusega lastele. Kõrgelt kvalifitseeritud õpetajad, lastehoiuteenuse pakkujad ja tervishoiutöötajad töötavad ühtse meeskonnana, kes teevad tihedat koostööd kõikide partneritega.

Erivajadustega laste ja nende perede sotsiaalsete oskuste arendamise ja spordiürituste korraldamine.

Tegevused:

1. “Küpsetiste päev”, mida korraldab kooli kogukond. Eesmärk on koguda raha toetamaks puuetega lapsi.
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/238-pyragu-diena-2016>
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/327-pyragu-diena-2017>;
2. Traditsiooniliselt tähistatakse “Tolerantsi päeva”
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/330-tolerancijos-diena-2017>;
3. Igal kevadel toimuvad talgud koos lastevanematega
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/181-grazine-darzelio-teritorija-2016>;
4. “Päev ilma autota” – traditsiooniliselt korraldatud kooli kogukonnale ja naabritele.
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/98-judejimo-savaite-2015>
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/211-diena-be-automobilio-2016>;
5. Viie aasta pikkune puuetega lastele mõeldud hobusteteemaline haridusprogramm:
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/222-draugyste-su-zirgais-tesiasi-2016>;
6. Koolieelsete laste ja erivajadustega laste haridusprogramm (koduloomade eest hoolitsemine)
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/295-pas-modesta-ukyje-2017>;

1. Professionaalne lähenemine erivajadustega lastele ja lastele, kes vajavad tuge sotsiaalsete ja motoorsete oskuste arendamisel.

2. Kestev professionaalne areng koostöös teiste hariduasutustega

7. Neli aastat korraldatud piirkondlik spordifestival "Aktiivne pere"
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/185-aktyvi-seima-2016>
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/290-aktyvi-seima-2017>;
8. Osalemine Leedu paraolümpia programmis "Noor sportlane", mis tutvustab lastele ja nende peredele spordimaailma ja paraolümpiat. Lasteaegades oleme kaasanud lapsi lõbusatesse tegevustesse, et saavutada erivajadustega laste maksimaalne sotsiaalse integratsiooni eesmärk.
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/109-jaunasis-atletas-2015>
9. Spordipüha "Püüa jõulud kinni" lasteaialastele ja nende vanematele, 8. klassi õpilastele ning Utena piirkonna kasuperedele. Seda viivad läbi Utena lasteaed ja selle sotsiaalpartnerid juba neli aastat.
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/122-sugaukim-kaledas-2015>
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/252-sugaukim-kaledas-2016>
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/336-sugaukime-kaledas-2021>

2. Kestev professionaalne areng koostöös teiste haridusasutustega

Õpetajad jagavad teiste õpetajatega ideid, et testida haridusmeetodite efektiivsust. Lasteaed on välja töötanud süsteemi, mis vastab laste individuaalsetele vajadustele, edendades nende kognitiivset mõtlemist, teadmiste, loovuse ja tervise arengut. Et pakkuda lastele ja nende vanematele kompleksset toetust, peavad tugi- ja tervishoiuteenused olema tagatud. Tugialasesse professionaalsesse meeskonda kuulub psühholoog, eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, füsioterapeut ja toitumisnõustaja.

1. Eripedagoog organiseerib õpetajatele koolitusi, mida viivad läbi Utena alushariduse haridusametnikud. Kursustel arutatakse, kuidas autismiga laste abistamiseks kohandada, arendada ja laiendada oma haridusvõimalusi.
<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/329-pasidalinimas-patirtimi-2017>
2. Psühholoog viib läbi lastevanemate nõustamisi ja pakub individuaalseid konsultatsioone lastele ja nende vanematele, kellel on erinevad probleemid

- 1. Professionaalne lähenemine erivajadustega lastele ja lastele, kes vajavad tuge sotsiaalsete ja motoorsete oskuste arendamisel.**
 - 2. Kestev professionaalne areng koostöös teiste haridusasutustega**
-

(suhtlusprobleemid, käitumisprobleemid, hirmud jne), tugevdab laste psühholoogilist vastupidavust ja motiveerib ohutu ja sõbraliku keskkonna loomise arengut.

3. Spetsialistide professionaalne meeskond aitab erivajadusega laste õpetajatel, hooldajatel ja lastevanematel integreeruda.

<https://www.gandrelis.utena.lm.lt/administracija/pagalbos-vaikui-specialistai>.

1. Keskendumine õpetajate erialasele täiendõppele, et nad oleksid pädevad laste arengu ja hariduse edendamises.
2. Ülevaade pidustustest, festivalidest ja üritustest

1. KESKENDUMINE ÕPETAJATE ERIALASELE TÄIENDÕPPELE, ET NAD OLEKSID PÄDEVAD LASTE ARENGU JA HARIDUSE EDENDAMISES. 2. ÜLEVAADE PIDUSTUSTEST, FESTIVALIDEST JA ÜRITUSTEST

Kool/taust:	Utena lasteaed "Želmenėlis"
Veebileht:	https://www.zelmenelis.utena.lm.lt/
E-mail:	direktore@zelmenelis.utena.lm.lt
Direktor	Sigita Balčiūnienė
Õppeasutuse tüüp:	lasteaed
Laste vanusevahemik:	1-7 aastat
Lasteaia kirjeldus:	• laste arv: 210• töötajate arv: 48• rühmade arv: 12• lapsi ühes rühmas: 16-20

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

1. Keskendumine õpetajate erialasele täiendõppele, et nad oleksid pädevad laste arengu ja hariduse edendamises.

1. Keskendumine õpetajate erialasele täiendõppele, et nad oleksid pädevad laste arengu ja hariduse edendamises.

2. Ülevaade pidustustest, festivalidest ja üritustest

Lasteaed on parandanud antava alushariduse kvaliteeti, järgides ettepanekuid, mis on välja toodud määrustes “Eelkooliealiste laste saavutuste kirjeldus” (*"Description of Pre-school Children's Achievements"*) ja “Metoodilised soovitused alushariduse õppekava ettevalmistamiseks” (*"Methodological Recommendations for the Preparation of Pre-school Education Content"*). Need määrused on esitatud projektis “Alushariduse ja algkoolihariduse areng” (*"Development of Pre-school and Pre-primary Education"*). Nagu dokumentides välja on toodud, pole tänapäeva lasteaed ainult sotsialiseerimisasutus, vaid ka õppekeskkond.

Lasteaed, lapsevanemad ja vabatahtlikud on loonud uue ja sobiliku tubase (mängurühmad, magamistoad, rõivistud, vannitoad, koridorid ja trepikojad) ja välise õppimiseruumi, mis on loominguiline, mugav, funktsionaalne ja laste aktiivsust edendav. Need õpikeskkonnad aitavad esile tuua laste võimeid ja edendavad õppimist läbi avastuse ja katsetuse.

(<https://drive.google.com/open?id=0B5pIEa6ULFZbSEtZcGpnUmVvVjg>).

2. Pidustused, festivalid ja üritused.

Õppeaasta jooksul korraldatakse lasteaias hulgaliselt pidustusi, tähtpäevi ja üritusi. On oluline, et need oleksid tähendusrikkad ja lihtsad. Neid viiakse läbi kogu aasta jooksul, lähtudes aastaegadest ja festivalide puhul riiklikest tähtpäevadest. Osadesse pidustustesse on kaasatud ka vanemad, aga muidu toimetavad lapsed ja õpetajad omavahel.

(https://www.youtube.com/channel/UCoTnD8SaN5yKxUjKfSg5ODQ/videos?view_as=subscriber&shelf_id=0&view=0&sort=dd).

Üks iga-aastane festival, mida Leedus tähistatakse harva, kuid on lasteaias traditsiooniline ja rõõmu pakkuv, on mardipäev. Lasteaias nimetatakse seda “Kitse festivaliks” (vt lisa 1).

1. Keskendumine õpetajate erialasele täiendõppele, et nad oleksid pädevad laste arengu ja hariduse edendamises.
 2. Ülevaade pidustustest, festivalidest ja üritustest
-

Appendix 1

SCENARIO OF THE „ST. MARTIN’S DAY“ THAT IS
TRADITIONALLY CALLED „GOAT’S FESTIVAL“ IN THE KINDERGARTEN

Every year on 11th November the kindergarten teachers invite children and their families to celebrate the last autumn feast - St. Martin’s day. St. Martin’s Day is the time when autumn wheat seeding was completed and the end of the pasturage began. This is rarely celebrated in the region, so the Kindergarten seek to introduce children, their parents and the festival guests to traditional values, traditions, culture, and appreciate all creatures.

The night before the festival the community members stack wood for bonfire, a symbol of warmth and family unity, which is lit when the festival starts. They organise a passage based on the kindergarten and recite it in the yard where the music teacher, wearing a traditional garment, shepherds and a goat meet them. The music teacher provides an overview of the meaning of St. Martin’s Day: in the past this day used to be a very important day for mercenaries and shepherds, as after the 11th November they were free of work till the spring time, so they could leave their place of work and go home.

During the feast participants warm up around the bonfire, sing shepherd’s songs, and listen to fairy tales. Every year there is a tradition to bring a real goat to the kindergarten’s yard. It is a real attraction for the whole community. Children have a possibility to see a goat alive, to stroke and feed it. They decorate the goat with flowers or some handicrafts made by themselves. Later

**1. Keskendumine õpetajate erialasele täiendõppele,
et nad oleksid pädevad laste arengu ja hariduse edendamises.
2. Ülevaade pidustustest, festivalidest ja üritustest**

they lead the goat around a white birch, asking for winter and white snow. An important moment in the feast is a ceremony of young shepherds' swear that is led by an artistic director who plays the role of the elder shepherd.

These festivals remind children and adults that it is useful to remember old but important traditions as they are still pertinent and correlate to past and present traditions.

1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.
2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid; miks on õppekavaülene õpetamine tähtis

1. PIDEV KARJÄÄRIÕPETUS JA SELLE INTEGRERIMINE KOOLI ÕPPEKAVASSE.

2. EDUKA ÕPPEKAVAÜLESE INTEGRERIMISE LÄHENEMISVIISID; MIKS ON ÕPPEKAVAÜLENE ÕPETAMINE TÄHTIS.

Kool/taust:	Utena Aukštakalnis Progümnaasium (Utena Aukštakalnis Progymnasium)
Veebileht:	https://www.asg.utenal.m.lt
E-mail:	aukstakalniopm@aukstakalnis.utenal.m.lt
Direktor:	Arvydas Šilinskas
Koolitüüp:	progümnaasium
Laste vanusevahemik:	6-15 aastat
Kooli kirjeldus:	• õpilaste arv: 782• õpetajate arv: 83• asutatud : 1982 Koolis on ujula, suur võimla, etnograafiline muuseum, Yamaha muusikakool, raamatukogu, söökla ja kaks arvutiklassi.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse

Karjääri peetakse isikliku arengu teeks läbi elukestva õppe. Eduka karjääri puhul on tasakaalus nii töö, vaba aeg kui ka perekond ning inimesed on rahulolevad. Kool on pakkunud karjääriõpetust viimased kaks aastat ja hetkel omab see olulist rolli, toetades noorte kutsevalikut. Koolis töötab isik, kes vastutab karjääriõpetuse organiseerimise, kutsealase

1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.

2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid; miks on õppekavaülene õpetamine tähtis

informatsiooni pakkumise ja kutsenõustamisteenuste eest. Karjääriõpetuse koordinaator sai vastavad oskused riiklikus projektis "Karjäärihariduse loomine, nende integreerimine ja areng üldharidus- ja kutseõppeasutustes" ("*Creation of career education, their integration to and development in general education and vocational training institutions*") (Nr. VP1-2.3-ŠMM-01-V-01-002), mis kestis aastatel 2012–2014.

Karjääriõppe nädalaid korraldatakse igal aastal pideva kutsenõustamisprotsessi tagamiseks. Õpilased kohtuvad Utena gümnaasiumide esindajatega, samuti ka Leedu kõrgkoolide ja kutsekoolide esindajatega. Erilist tähelepanu pööratakse erinevate erialade esindajate kohtumistele ja erinevate töökeskkondade külastamisele.

Lisaks sellele on integreeritud karjääriõpetus kooli õppekavasse. Õpetajad selgitavad, et aine on seotud reaalse eluga ja rõhutavad selle rakendamist tööturul; on leitud, et see motiveerib õpilasi ainet õppima.

Kõik, mida kool ette võtab karjääriõpetuse aine raames, on oluline õpingute jätkamisel või tööturule minekul, aga ka edasises erialases arengus ja elukestvas õppes (**vt lisa 1**).

2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid; miks on õppekavaülene õpetamine tähtis.

Integreeritud õpe ühendab terviklikult erinevaid teadusalasid, mis võimaldab õpilastel aru saada teema seotusest ja erinevatest mõjutustest. Progümnaasiumi personal, kellel on kogemusi taolise õpetamisviisi osas (matemaatika-füüsika, IKT-vene keel-tehnoloogia, inglise keel-bioloogia jne) usub, et nendes klassides pakutakse efektiivset lähenemist, aidates õpilastel arendada mitmekülgseid teadmisi ja õppida tundma vastastikuste suhete rolle. See õpetamismeetod aitab õpetada õpilasi, kes valdavad mitmesuguseid teadusalasid. Sellise hariduse tulemusteks on:

- õpimotivatsiooni tõus – õpilased naudivad neid tunde;
- parem tavamõistete mõistmine, meelespidamine ja kasutamine sobilikus kontekstis;
- aidata mõista globaalset vastastikust seotust;
- otsuste tegemise, kriitilise ja loomingulise mõtlemise arendamine;
- Teadmiste sünteesi oskus väljaspool konkreetseid teadusalasid;

1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.

**2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid;
miks on õppekavaülene õpetamine tähtis**

- koosõppimise edenemine ja parem suhtumine iseendasse kui õppijasse ja kogukonna liikmesse.

Kokkuvõtteks, integreeritud/õppekavaülene õppimine muudab kooli atraktiivsemaks ja produktiivsemaks nii õpilastele kui ka õpetajatele (vt lisa 2 ja 3).

1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.
2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid;
miks on õppekavaülene õpetamine tähtis

Appendix 1

Career education week

Aim – to stimulate students' curiosity about different professions, future studies and career planning through teaching them to formulate proper questions and encouraging students to address them to the event lecturers.

Place	Participants	Content (activities)
Room 219	Interested in professional sports related career	Meeting with Kastytis Stankevičius, member of <i>Lithuanian Shotokan Karate Federation</i> and the head of sports club “Impulsas”
Room 219	Interested in medical studies	Meeting with Augustinas Tumėnas, resident doctor. Medical profession, medical studies and everyday life wearing a white coat.
Room 219	Interested in business studies	Meeting with Saulius Kromalcas, marketing lecturer of Utena University of Applied Sciences. The realisation of a dream.
Cinema theatre „Taurapolis“	Interested in creative careers	Meeting with Miglė Križinauskaitė-Bernotienė, the head of cinema theatre „Taurapolis“ and media experimentalist. „ Venture to offer a dream“
Utenos radijas FM	Interested in journalism, radio broadcasting	Meeting with Linas Bražionis, the head of „Utenos radijas“. Microphone and I.
Utena County police department Maironio str. 4	Future police officers, criminalists	Students will become acquainted with the professions of police officers and criminalists
Utenos PPT (pedagogical psychological service)	Future psychologists	Meeting with the staff of pedagogical psychological service. A day in a life of a psychologist, characteristics of the profession, studies, directions for specialization in the field of psychology.
Room 219	Undecided	Meeting – seminar with Justina Araminaitė-Talakauskė, senior specialist of department of youth affairs in Utena Labour Exchange. „Plan and Develop Your <i>Future Career Path</i> “
Utena vocational education and training centre	Future mechanics	Experience based learning activities. Mechanic jobs.
Utena University of Applied Sciences, the Faculty of Medicine Utenio	Future beauticians	A visit to cosmetology education centre, cosmetology study programme, makeup lesson.

**1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.
2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisiisid;
miks on õppekavaülene õpetamine tähtis**

Utena University of Applied Sciences Maironio	Future IT specialists	Programming of everyone by Associate Professor Dr. Jūratė Urbonienė.
Utena University of Applied Sciences, Faculty of Business and Technology	Interested in a career in engineering and electronics	Control Systems, Automation and Robotics. Dr. Aleksandras Kirka.
Utena University of Applied Sciences, the Faculty of Medicine Aušros	Future odontologist	Dentistry today. Visiting training centre.
Room 103	8c	Meeting with member of Open Youth Space „Uncommon America – volunteering and the biggest parks“
Room 219	Interested in an art career	Meeting with Giedrius Mazūras, sculptor –ceramist and the deputy of Utena Art School. Meaning of art, relationship between art and artist.
Room 219	The most active 8-graders	Presentation „ Advantages of being a member of youth organization. Erasmus+ projects“, introduced by students from UYO „Round table“.
Room 317	8c	„Interesting experiments“. Lecturer – Dovydas Grigaitis.
Room 318	8a	„Interesting experiments“. Lecturer – Dovydas Grigaitis.
Utena vocational education and training centre	8c	Experience based learning activities. Professions of salesman, carpenter and chef.
School museum	Members of journalist club	Meeting with journalism student at Vilnius University
JSC „Utenos trikotažas“	Interested in science	Visiting a laboratory. How to carry out a scientific research.
Animal shelter	Animal lovers	Meeting with Jolanta Tarkauskienė, the founder of animal shelter.
Utena municipality	Interested in economist career	Meeting with Jūratė Brasiūnienė, the Economist of the Strategic Planning and Investment Management Division
	Interested in architecture and design	Architecture and design as a profession. When a hobby becomes a business. Meeting with a Gintaras Pociūnas, architect and the head of international company.

**1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.
2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid;
miks on õppekavaülene õpetamine tähtis**

Appendix 2

**Integration of three subjects: information technology, technology,
Russian language
"Setting of the breakfast, lunch, dinner table".
Grade 7**

The teacher of information technologies, technology teacher-methodologist and the senior teacher of Russian language conducted an integrated hour and a half lesson named "Setting of the breakfast, lunch, dinner table". The participants of the lesson were grade 7 students. Students, working in groups, had a practical table set workshop. The students were using tablet computers to find cutlery and crockery names in Russian. Having taken pictures of breakfast, lunch, dinner table settings the students prepared presentations. The students of each group identified the rules of the etiquette that they are already aware of and discovered new rules while watching a movie about the Russian speaking animated bear Pooh's Pooh. A 7th grade student who is very good at Russian helped her classmates with some Russian phrase translation to Lithuanian. Using a Classroom Management Console tool the members of each working group evaluated their efforts, and finally they were tested, the results of which showed a large amount of progress made in the lesson. When the students reflected on the lesson, they shared their feelings about the integrated class and, while watching a movie about Mr. Bean's adventures at the restaurant, they easily identified and commented his etiquette drawbacks.

**1. Pidev karjääriõpetus ja selle integreerimine kooli õppekavasse.
2. Eduka õppekavaülese integreerimise lähenemisviisid;
miks on õppekavaülene õpetamine tähtis**

Appendix 3

**A cycle of integrated geography and information technology (IT)
lessons conducted using the ArcGIS a cloud-based mapping platform
Grade: 6**

Teachers: Geography teacher methodologist and IT teacher.

Aim: to develop students' geographic cognition and analytical thinking through the medium of geo-informative technologies(GIS).

Geography and IT lesson cycle:

1. Geography lesson: the lesson takes place in non-traditional environment in the town of Dubingiai located in Molėtai district in Lithuania. Students take pictures of famous natural and social objects of Dubingiai.
2. IT lesson: students upload and select the best photos taken during the field trip.
3. IT, geography: students develop their working with the MS Word editing program skills: text about the objects seen in Dubingiai preparation and typing.
4. IT lesson: students develop their working with the MS Word editing program skills working on the topic "Objects recorded in Dubingiai" (copy, paste; inserting a table; search information search, search result analysis, URL address concept).
5. Geography, IT; students log in a cloud-based mapping platform ArcGIS, they get to know the system which lets students store, retrieve, manage, display, and analyse all types of geographic and spatial data; produce maps and other graphic displays of geographic information for analysis and presentation (<https://www.arcgis.com/features/index.html>).
6. Geography, IT: tasks in the ArcGIS platform; students mark and describe objects, create maps, and upload photos into their created maps.
7. Geography, IT: tasks in the ArcGIS platform; students make a tourist route of famous places discovered in Dubingiai on an interactive map.

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

1. LOOMINGULINE LÄHENEMINE, MIS TÕSTAB ÕPETAMISE JA ÕPPIMISE STANDARDEID

2. IDEEDE JA PARIMATE PRAKTIKATE VAHETAMINE ÕPETAJATE SEAS – ÜKS KESTVA PROFESSIONAALSE ARENGU TÕHUSAMAID VIISE

Kool/taust	Molėtai Gümnaasium (<i>Molėtai Gymnasium</i>)
Veebileht:	http://www.gimnazija.moletai.lt/
E-mail:	info@gimnazija.moletai.lt
Direktor	Rimutė Guobienė
Kooli tüüp:	gümnaasium
Laste vanusevahemik:	15-18
Kooli kirjeldus:	• õpilaste arv: 412• õpetajate arv: 44• asutati: 1980

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. Projektipõhised integreeritud õppeained.

Molėtai Gümnaasiumil on pikk ajalugu erinevates projektides osalemises, mis hõlmavad erinevate õppeainete integratsiooni. Need aitavad ühel õppetunnil omandatud teadmisi ja oskusi üle kanda ja kohandada teise õppetundi, uurida õppeainete vahelisi korrelatsioone ja uurida teadmiste ja oskuste praktilist kasutamist reaalses elus.

Et edendada õpetajate pidevat erialast arengut, aitab kool kaasa õpetajate vahelisele tihedale koostööle, haridusliku heaolu uurimisele ning uuenduslike ideede arendamisele ja nende edukale rakendamisele. Kool usub, et integreeritud tunnid on edukas viis õppimiseks ning see ergutab tundide ajal õpilastevahelist suhtlust, vähendab pingeid ja motiveerib õpilasi olema

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

aktiivsemad õppimisprotsessis. (Bioloogia ja saksa keele integreeritud tundide plaan on välja toodud lisa 1.)

2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas, mis on üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid meetodeid.

Molétai Gümnaasium teeb koostööd Molétai hariduskeskusega metodoloogiapäeva korraldamisel. 30. oktoobril 2017. aastal toimus päev "Isikliku arengu haridus". Metoodilise päeva eesmärk oli jagada Molétai piirkonna õpetajate kogemusi õpilaste õpetamise vallas, ka isikliku arengu osas, edendades enesekindlust ja iseseisvat õppimist. Õppejõud tutvustasid pideva arengu mehhanisme, mis keskendusid enesehindamisele, hinnangutele, isiklike arengule, vabatahtlike tegevuste kogemustele ja rühmatööle. Nad arutasid ka mittetraditsioonilise hariduse mõju õpilaste arengule, kohanemis- ja refleksioonipäevade pidamist koolis. Analüüsiti õpetaja, klassijuhataja, sotsiaaltöötaja, karjäärinõustaja ja psühholoogi rolli ning mõju õpilase õpimotivatsioonile, aga ka akadeemilistele, sotsiaalsetele ja kultuurilistele pädevuste arengule (vt lisa 2).

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

Appendix 1

Biology and German subject integrated learning experiences under the project “Content and German Language Integrated Learning in Lithuanian schools”, run by the Goethe Institute

The integrated teaching of foreign languages and science are an effective combination to teach both subjects to students around the world. In Lithuania, different subjects and German language integrated learning programmes are implemented for both single lessons and long-term learning modules.

Beginning in 2016, a German teacher, a biology teacher and eleven first-year students from Molėtai gymnasium have been participating in an international project called CLILIG @ LITAUEN, which is run by the Goethe Institute. The aim of this project is to teach science through German language. Active content-based language teaching strategies provide new perspectives on foreign language learning. Foreign language and science integrated learning helps students develop competencies for collaboration, open-mindedness, critical thinking and creativity.

Teachers, implementing bilingual modules, are equipped with “EcoLabBox” - a veritable mobile laboratory for carrying out *water, soil* and *air* research. During these integrated lessons, students conduct experiments which enables the students to learn about plants and animals in their natural living environments and to describe their experiences in German.

The advantages of implementing the integrated module “German language and experimental biology” are as follows:

1. Integrated activities help students to develop knowledge in two subjects

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

2. Teachers have the opportunity to work innovatively and to develop their own teaching skills
3. There are a plethora of experiments which allow theory to be tied to practice
4. Students are not assessed; they feel more motivated to learn and focused on their continued *improvement*

Both students and teachers benefit from this integrated module:

1. It is a challenge for teachers, as they have to develop their own teaching plan and select the material
2. It is time consuming, but provides a lot of gratification because students enjoy the lessons
3. A great variety of teaching strategies and teaching tools are applied
4. Students also learn in non-traditional environments (Vilnius University Life Sciences Center, Botanical Garden in Kairėnai)
5. There is cooperation with academic staff from Vilnius University and Vytautas Magnus University

LESSON PLAN “CELL’S GENETIC INFORMATION. INTERESTING FACTS”

1. Opening activity.

After watching a video <https://www.youtube.com/watch?v=80QkERGziJg> and scanning the pictures, students decide on the subject and objectives of the lesson.

2. Objectives of the lesson.

2.1 Using a microscope, detect the chromosomes of onion cell at the certain phase of mitosis. Take a photo of it with a smartphone.

2.2 With the help of interactive tools, learn parts of the body in German and be ready to tell what attributes you have inherited from your parents.

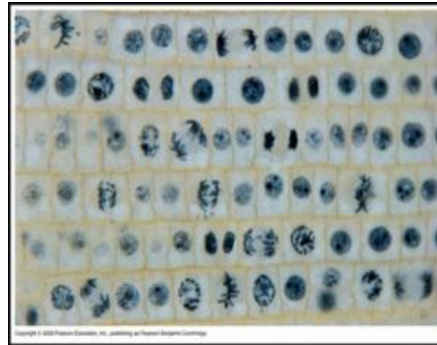
2.3 Conduct research, find the DNA of different plants and answer the questions.

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

3. Practical work.

3.1 Students examine cells in the onion root tip; they take pictures of certain phases of onion root mitosis.

3.2 Students learn parts of the body in German through interactive activities and songs. They prepare to talk about inherited traits using active vocabulary.

<https://www.youtube.com/watch?v=iCqA7E36bs0>

http://www.allgemeinbildung.ch/fach=deu/Koerperteile_01a.htm

https://www.allgemeinbildung.ch/fach=deu/Koerperteile_05k.htm

3.3 Practical work – mysterious discoveries in the lab.

Warming up activity.

A short video: <https://www.youtube.com/watch?v=2tCxMH1ijpo&t=209s>

Worksheets

Steps:

- 1) Put a fruit of your choice (half a banana, kiwi, strawberry or tomato) into a plastic bag and mash it for 4 or 5 minutes.
- 2) Prepare a lysis solution (1 tablespoon of dishwashing liquid, 2 pinches of salt and 4 tablespoons of water) in the plastic cup. Stir well. Add 2 tablespoons of puree from the plastic bag. Swirl to mix for about 2-3 minutes.
- 3) Filter the mixture through the strainer and absorbent paper into another plastic cup.
- 4) Extract DNA. Take the third plastic cup and pour 2 tablespoons of filtered liquid. Slowly, avoiding mixing, pour 2 tablespoons of alcohol in to the cup down the side so that it forms a layer above the filtered liquid with lysed cells.

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

- 5) Take a wooden stick and keep it at the interface of two layers (not deeper than 1-2 millimetres). Carefully swirling, collect white string on the stick.

3.4 Analysis of the practical work (in groups)

- Why was it necessary to mash the fruit, not just to cut a piece and pour over a solution?
- What was detergent in this case?
- What was its function?
- Why does alcohol layer stay above the liquid?

3.5. Reflecting on the lesson

This material was prepared by the German and biology teacher.

P.S. German teacher and biology teacher participated in the experts' meetings organized by Goethe Institute to discuss CLIL curriculum guidelines initiated by the *Ministry of Education and Science of Lithuania*.

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

Appendix 2

**METHODICAL DAY
“FOCUS ON INDIVIDUAL STUDENTS’ PROGRESS”**

**October 30, 2017
AGENDA**

Aim - to share teachers’ best practices about teaching strategies that help raise students’ motivation and achieve academic, social and cultural progress.

9.30–10.00	Registration
10.00 – 10.10	Musical Welcome By Students Of Molėtai Gymnasium Welcome Speech –Vice Mayor
10.10– 10.30	School Community Agreements on Students’ Achievements And Progress. The Headmistress Of Molėtai Gymnasium.
10.30– 11.00	Individual Progress Monitoring in Molėtai Gymnasium. V. Dubauskienė, The Deputy Of Molėtai Gymnasium.
11.00– 11.10	Integrated Curriculum and Safe Environment – the way to help students make individual progress and unleash creativity. Music And Theatre Teachers Of Molėtai Gymnasium.
11.10– 11.20	Individual Progress from a Student’s Viewpoint. Psychologist Of Molėtai Gymnasium.
11.20– 11.30	What Helps Me to Focus on My Individual Progress? 3 rd Grade Student Of Molėtai Gymnasium.
11.30– 11.40	Child’s Progress And Development from the Parents Viewpoint. Parent.
11.40– 11.50	Personal Progress Motivators. Social Pedagogue Of Molėtai Gymnasium.
11.50– 12.00	Self-Evaluation - an Important Part of Learning Process and Student’s Progress. Lithuanian Language Teacher Methodologist.
12.00– 12.30	Coffee Break

1. Loominguline lähenemine, mis tõstab õpetamise ja õppimise standardeid. 2. Ideede ja parimate praktikate vahetamine õpetajate seas – üks kestva professionaalse arengu tõhusamaid viise

12.30– 12.40	Assessment And Self – Evaluation And Individual Progress. Maths Teacher, Expert Of Molėtai Gymnasium.
12.40– 12.50	A Career Path And Individual Progress. Careers Consultant Of Molėtai Gymnasium.
12.50– 13.00	The Influence Of Class Teacher On Students’ Progress. Physical Education Teacher Methodologist Of Molėtai Gymnasium.
13.00– 13.10	Digital Assessment Tools. IT Teacher Methodologist Of Molėtai Gymnasium.
13.10– 13.20	The Influence of Innovative Teaching Strategies on Students’ Progress. Physics Teacher Methodologist Of Molėtai Gymnasium.
13.20– 13.30	Innovative Education and Individual Progress. Biology Teacher Expert Of Molėtai Gymnasium.
13.30– 13.40	Alternative Measurement Of Students’ Achievements: Almanac “Through The Window Of Imagination”, Lithuanian Language Teacher Methodologist, Lithuanian Language Senior Teacher Of Molėtai Gymnasium.
13.40– 13.50	Cooperative Learning In VGTU (Vilnius Gediminas Technical University) Classroom And Individual Progress Chemistry Teacher Methodologist Of Molėtai Gymnasium.
13.50– 14.00	The Influence Of Non-Traditional Learning Environments On Students’ Progress. History Teacher Methodologist Of Molėtai Gymnasium.
14.00– 14.10	Teaching Strategies And Individual Students’ Progress. Math’s Teacher Methodologist Of Molėtai Gymnasium.
14.10– 14.20	We Were Looking For, Found And Grew Up... (Volunteering Experiences). Public Health Care Specialist.
14.20– 14.30	Cooperative Learning In Physical Education And Individual Students’ Progress. Physical Education Senior Teacher.
14.30– 15.00	Reflection.

POOLA

“AUSTRIA PÄEVAD”

Saksa keele õpetajad osalevad koostöös Austria haridusministeeriumiga korraldatud seminaridel “Austria päevad”, kus õpitakse tundma riiki, selle keele nüansse ja Austria kultuuri (kirjandus, muusika, film, maalikunst, sport jne). Osalevad õpetajad kasutavad omandatud oskusi ja teadmisi enda saksa keele tundides.

Kool/taust:	Piirkondlik õpetajate arenduskeskus “WOM” Katowices (<i>Regional Teacher Development Centre “WOM” / Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli “WOM”</i>)
Veebileht:	www.womkat.edu.pl
E-mail:	sekr@womkat.edu.pl
Direktor	Anna Zakrzewska-Zamora
Koostaja	Anna Zakrzewska-Zamora
Kooli tüüp:	Piirkondlik õpetajate koolituskeskus
Sihtrühm:	Munitsipaalkoolide saksa keele õpetajad
Sisu	Keskuse missiooniks on õpetajate ja hariduspersonali kestva professionaalse arengu toetamine kooskõlas piirkonna hariduslike vajaduste ja Euroopa standarditega.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	“Austria päevade” korraldamise eesmärgiks on anda õpetajatele võimalus saada teadmisi Austria kultuurist, arendada metodoloogilisi oskusi ja tõsta saksa keele õpetamise kvaliteeti läbi nende teadmiste ja oskuste rakendamise.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

“Austria päevad” toimuvad kahepäevase seminari vormis Sileesia vojevoodkonna saksa keele õpetajatele koostöös Austria haridusministeeriumiga. Kultuuriministeeriumi alla kuulub kultuuri- ja keeleosakond (*Department of Culture and Language*), mis on üle 20 aasta osalenud austria keele ja kultuuri populariseerimises. Nende rikkalik koolitusprogrammide valik on

suunatud saksa keele entusiastidele ja õpetajatele üle terve maailma. Nende tegevuste moto on teha koostööd, õppida üksteiselt, hoolitseda saksa keele õpetamise kvaliteedi eest ning sellega süvendada kultuuridevahelist mõistmist.

“Austria päevi” on piirkondlikus õpetajate arenduskeskuses “WOM” läbi viidud alates 2007. aastast ja need on pidevalt tekitanud saksa keele õpetajate seas suurt huvi. Igal aastal võõrustatakse kahte eksperti Viinist, kes viivad kahe päeva jooksul läbi metodoloogilisi õpitubasid, suurendades osalejate teadmisi riigist, keelenüanssidest ja kultuurist, eriti austria kirjandusest, muusikast, kunstist, filmist, spordist ja igapäevaelust. Iga osaleja saab didaktilised materjalid, mida nad saavad hiljem kasutada saksa keele tundides, tutvustades austria kultuuri oma õpilastele ning arendades saksa keele oskusi. Igal aastal osalevad kümned inimesed selles ettevõtmises.

Üritusega kaasnevad vähemametlikud õpetajate kohtumised, näiteks ühised laulmised, musitseerimine, kohtumised muuseumides, õunastruudli küpsetamine, Poola toidu degusteerimine, osalemine klassikalise muusika kontsertidel. Õpetajate initsiatiivil kutsutakse Austria eksperdid koolidesse, kus nad kohtuvad õpetajatega eesmärgiga tutvustada neile Austria haridussüsteemi.

“Austria päevade” eesmärk on võimaldada saksa keele õpetajatel tutvuda austria kultuuriga, arendada metodoloogilisi oskusi ja parandada saksa keele õpetamise kvaliteeti.

Koolitusejärgsest hindamisest on selgunud selle ettevõtmise märkimisväärne kasulikkus ja hariduslik väärtus. Osalejad õpivad praktilisi õpetamistehnikaid ning saavad huvitavat autentset materjali, mis on osutunud keeletundides äärmiselt kasulikuks. Õpetajad töid eriti esile Austria ekspertide professionaalsust ja nende kasutatud meetodite laia spektrit. Samuti hinnati väga meeldivat atmosfääri, mis soodustas õppimist ja uute kogemuste omandamist, aga ka fakti, et eksperdid rääkisid oma emakeeles, mis on filoloogide jaoks eriti oluline.

Need õpetajad, kes on kultuurist ja keelest eriti huvitatud, teevad kultuuri- ja keeleosakonnaga edasist koostööd ja on saanud osaleda pikematel kursustel Austrias.

Tuleb märkida, et kahepäevasel seminaril osalemine on õpetajate jaoks tasuta. Ettevõtmise kulud on kaetud nii Austria osapoole, mis tagab ekspertide osalemise ja õppematerjalid, kui ka

regionaalse õpetajate arenduskeskuse “WOM” poolt, mis tegeleb ürituse korraldamisega. Sellest tulenevalt on “Austria päevad” laialdaselt kättesaadavad kõigile õpetajatele.

Võttes arvesse selle projekti kõiki positiivseid mõjusid, aga ka arvukat õpetajate osalemissoovi, jätkab piirkondlik õpetajate arenduskeskus “WOM” koostööd Austria haridusministeeriumiga, pakkudes oma sihtrühmale kõrgeima kvaliteediga koolitusi.

ÕPETAJATE KVALIFIKATSIOONI TÕSTMINE KATOWICE ERAKOOLOIDE KOMPLEKSIS JA SAADUD TEADMISTE LEVITAMINE

Kuidas saavad Katowice Erakoolide Kompleksi õpetajad ja juhtkond tõsta oma kvalifikatsiooni ning jagada omandatud teadmisi.

Kool/taust:	Erakoolide Kompleks (<i>Complex of Private Schools</i>)
Veebileht:	https://www.nasze-szkoly.edu.pl
Direktor	Jolanta Kałuża
Kooli tüüp:	<u>Erakoolide Kompleks</u> , millesse kuuluvad: Eralasteaed “Domowe Przedszkole” Erakool (põhikool) “Szkola Jak Dom” Erakool (keskkool) „Amicus” Melchior Wańkowiczi nimeline Keskkool IB õppeprogrammiga (<i>Melchior Wańkowicz Private High School with IB Programme</i>) Sileesia Rahvusvaheline Koolide Kompleks (<i>Complex of Silesian International Schools</i>)
Sihtrühm	Õpetajad, haldustöötajad
Õppeasutuse kirjeldus:	• Õpetajate arv – üle 130• Kõik akadeemilise kraadiga ja erialase kvalifikatsiooniga• Õpetajad erinevatest rahvustest, erineva kultuurilise ja religioosse taustaga, kaasa arvatud inglise keelt emakeelena kõnelejad

	• Koolid Poola õppekavaga, mis on kinnitatud haridusministeeriumi, Cambridge'i ja IBO (<i>International Baccalaureate Organisation</i>) poolt
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Õpetaja ametit iseloomustab vajadus uuendada varasemaid teadmisi, omandada uusi pädevusi ja informatsiooni. Iga õpetaja peaks keskenduma oma kvalifikatsiooni ja isiksuse pidevale täiustamisele. Konkurentsitihe tööturg esitab täiendavaid nõudeid õpetajatele ja koolile. Samuti motiveerib ametialase edutamise süsteem õpetajaid oma oskusi tõstma, mis mõjutab ka töökvaliteeti koolis.

ÜKSIKASJADE KIRJELDUS

Katowice Erakoolide Kompleks on segu erineva haridusastmetega koolidest ja samuti erinevatest kultuuridest tänu rahvusvahelistele osakondadele, mis viib kokku õpilasi üle terve maailma. Otsus rakendada ingliskeelset õpet IB õppeprogrammi ja Cambridge'i õppekava nõudis õpetajatelt ja haldustöötajatelt ettevalmistust ja täiendõpet. Töötajad osalesid ja osalevad jätkuvalt koolitustel kõigi meie koolide tegevusaastate jooksul. Enda kvalifikatsiooni tõstmine ja uute teadmiste hankimine on ajendatud iga hea õpetaja sisemisest vajadusest, samuti on see reaktsioon muutuvale reaalsusele, mida rikastab moodne tehnoloogia ja tänapäevased lähenemised õpetamisele, mitteformaalse hariduse suurenev osatähtsus ning tööturu nõudlus 21. sajandi pädevustega inimeste järele. Kooli direktor ms Jolanta Kałuża esitles uudset ideed, kui ta asutas 25 aastat tagasi esimese erakooli Szkoła Jak dom. Ta järgib siiani oma põhimõtet olla avatud uutele algatustele, luues pidevalt suurepäraseid tingimusi kõigi õpetajate arenguks.

Õpetajate kvalifikatsiooni tõstmise süsteem on paindlik vastates õpetajate vajadustele, uutele trendidele ja huvitavatele pakkumistele ning sisaldades samas mõningaid muutumatuid elemente, mis on jõustatud näiteks valitsusasutuste poolt (IBO, ametialane edutamine, erinevad keskkooli ja põhikooli lõpueksamid) või kooli tööplaani.

Rahvusvaheline küpsustunnistus (<i>International Baccalaureate, IB</i>)	Koolitused teemavaldkondades, mis on hõlmatud IB õppeprogrammi, on IB õpetajatele kohustuslikud. Koos õppekava muutustega, mis toimub iga seitsme aasta tagant, peavad kõik õpetajad läbima jätkukoolituse vastavalt IBO reeglitele: http://www.ibo.org/professional-development/workshop-categories-and-types/ Õpetajad läbisid esmased IB koolitused personaalselt, samas kui jätkukoolitused toimusid veebipõhiselt. Mõlemal juhul said õpetajad sertifikaadi, mis kinnitab nende kvalifikatsiooni.
Cambridge'i programm (<i>Cambridge Programme</i>)	Sarnaselt IBO-le nõuab rahvusvaheline Cambridge'i programm vastavat ettevalmistust ja sertifikaate, mis on meie personalil olemas ja mida uuendatakse vajadusel sõltuvalt pakkumisest. Personaliarengu põhimõtted on märgitud aadressil: http://www.cambridgeinternational.org/cambridge-professional-development/ Jätkukoolitused ei ole kohustuslikud, kuid personal võib neid nõuda või need määratakse direktori poolt. Hetkel on mitmed koolitused saadaval Cambridge'i veebilehel. Vabatahtlikku osalemist hinnatakse direktori poolt kõrgelt ja see märgitakse ära nn õpetaja saavutustes. Direktor märkab ja tunnustab alati õpetajate mittestandardset ja koolivälisist tegevust. Paljudel juhtudel on meie õpetajad kutsutud oma valdkonna ekspertidena jagama teadmisi teiste koolide õpetajate ja kohaliku kogukonnaga.
Ametialane edutamine	Poolas on ametialase edutamise teekond selgelt määratletud haridusministeeriumi poolt (http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20130000393) ja see hõlmab kindlaid etappe, mis on kindla kestusega. Koolis ei ole karjääri tegemine kohustuslik, kuid see motiveerib õpetajaid oma kvalifikatsiooni tõstma ja läbima järgmisi ametialase edutamise etappe,

	mis on samuti mõningate õpetajate enesearendamise sisemise vajaduse tulemuseks.
Erinevad keskkooli ja põhikooli lõpueksamid	Õpetajad, kes otsustavad hakata eksamineerijateks ükskõik millises haridusastmes, on kohustatud osalema koolitustel, mida korraldavad piirkondlikud eksamikeskused (<i>Local Examination Centres</i>). See kehtib ka jätkukoolituste kohta, mis on tingitud muutustest eksamite ülesehituses. Eksamineerijaid ja eksamineerija-kandidaate innustatakse olema kursis kõigi muudatustega, et mitte kaotada oma litsentsi.
Vaheaja kursused	Üks õpetajate ja haldustöötajate püsivaid koolitusgraafiku osasid on vaheaja koosolekud, mis algavad 14 päeva enne ametlikku kooliaasta algust. Osalemine huvitavates töötubades on juba saanud Erakoolide Kompleksi traditsiooniks. Need on kokku pandud vastavalt kooliaasta viimasel nõupidamisel kogutud õpetajate ettepanekutele. Kuna õpetajad on palgal mitmes koolis ja nende puudumine raskendaks koolide toimimist, siis korraldatakse koolitusi, töötubasid, kursusi ja teisi arendustegevusi tundidevabal perioodil. Koolituste tüüpiliseks tunnuseks on nende universaalne iseloom, arvestades kõiki koole puudutavaid küsimusi nagu neurodidaktika, mitteformaalne haridus, projektipõhine õppimine, modernse tehnoloogia rakendamine õpetamises, uued trendid hariduses üle maailma jne. Seejuures kasutatakse erinevatest valdkondadest kutsutud ekspertide teadmisi. Samuti jagatakse teadmisi omavahel, näiteks neid, mis on saadud Erasmus+ kursuste kaudu.
Erasmus+	Alates 2016. aastast on keskkool saanud kasu Erasmus+ projektidest, mis on suurepärane võimalus koolitustel osalemiseks. Nende sisu on rangelt paika pandud eelnevalt kirjutatud projektiga vastavalt hetkel kooli jaoks olulisele teemale. Otsesteks kasusaajateks on osalevad õpetajad, kuid osalemise tingimuseks on kohustus saadud teadmisi hiljem jagada. See võib toimuda ülalmainitud vaheaja koosolekutel või erinevatel aegadel õppeaasta jooksul. Samuti on võimalik

	Õppematerjalid üles laadida projekti veebilehele ja määrata tähtaeg nende lugemiseks. Nimetatud tegevused ei ole kohustuslikud ja on peamiselt mõeldud asjast huvitatud inimestele. Siiski on enamik koolitustest universaalsed ja käsitlevad nt migrantidega töötamist, projektijuhtimist, õppematerjalide koostamist koolile, uudseid vorme õpitulemuste, kogemuste ja teadmiste levitamiseks jne. Rahvusvahelised projektid on kõigi õpetajate jaoks suurepäraseks teadmiste allikaks, hoolimata kooli tüübist, kus nad töötavad. Hetkel on koolis käimas kolm Erasmus+ projekti. KA-1 meetme raames EUROCYBERTEACHER (https://sites.google.com/site/eurocyberteacher/) ja värskelt alanud STOP COPY-PASTE (https://stop-copy-paste.weebly.com). KA-2 meetme raames projekt MIGRANT (<i>Many Immigrants Go and/or Return to/from Another National Territory</i>), (http://my-migrant.org), mis ühtlasi avardab silmaringi, eriti kultuuridevahelise sallivuse osas, mis on eluliselt tähtis rahvusvahelises koolis. Samuti stimuleerib see keeleliste oskuste, 21. sajandi pädevuste, IKT jne arendamist.
Õppeaastal toimuvad kursused	Kooliaasta jooksul viibivad õpetajad mõnikord õppereisidel, kui nende sisu vastab kooli valitud suunale või need on kohustuslikud, nagu eksamineerijakoolitused, jätkukoolitused jne. Sagedamini puudutavad sellised koolitused kooli juhtkonda – direktoreid, koordinaatoreid ja teisi töötajaid, kes soovivad oma kvalifikatsiooni tõsta, näiteks personali juhtimise või uute haridustrendide vallas või tutvuda heade praktikate näidetega erinevates valdkondades ning vahetada kogemusi. See ei tähenda, et õpetajad ei saa kooliaasta jooksul koolitust, vaid nende kursused toimuvad pärast tunde, et mitte häirida kooli igapäevaelu.
Mitteformaalse hariduse vormid	Individaalsed võimalused kvalifikatsiooni tõstmiseks muutuvad järjest populaarsemaks. Neid pakuvad mitmed asutused, koolid, koolituskeskused või isegi ülikoolid. Personaalselt nendes kõikides osalemine oleks võimatu, seega on heaks lahenduseks veebipõhised

	koolitused. Üks huvitavamaid koolitusvalikuid on Õpetajate Akadeemia (<i>Teacher Academy</i>) (https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/teacher_academy.htm), kus on lai valik koolitusi, mis võimaldavad osalejatel vahetada kogemusi kogu maailmaga. Järgnevad on ühe osaleja kursusepäevikud (<i>Course Diaries</i>), mis on avaldatud projektide veebilehtedel ja Facebookis: 1. https://spark.adobe.com/page/sjx66MGtnM5HJ/2. https://spark.adobe.com/page/TclNckR8NAJpl/3. https://spark.adobe.com/page/CFUv9UlyZXuu9/ Õpetajatel soovitatakse tutvuda <i>School Education Gateway</i> pakutavate võimalustega ning jagada seelses keskkonnas oma teadmisi nagu ka kolleegidega koolis.
Kooli uued funktsioonid	Peale hariduse andmise on Erakoolide Kompleks Poola Erahariduse Komitee (<i>Polish Board of Non-Public Education</i>) tegevliikme poolt juhitud üksus, mis propageerib uuenduslikke lähenemisviise hariduses ja teeb koostööd huvitavate hariduskeskustega. Igal aastal organiseeritakse konverentse ja töötubasid, mis on hindamatuks uute kogemuste hankimise allikaks ning võimaluseks otsida lahendusi kooli haridusmudeli parendamiseks. Seega pole ainult õpetajad need, kes oma oskusi täiendavad, vaid ka haldustöötajad, kes koolitavad ennast näiteks selleks, et koolis sisse seada uusi funktsioone. Meie koolid on sertifitseeritud koolituskeskused (Cambridge Exams-FCE, FCE for School, UCAS, PSNJK, LIBRATUS). See poleks võimalik ilma õpetajate vastava kvalifikatsiooni ja volitusteta. Loomulikult ületab õpetaja kvalifikatsioon selles koolis kaugelt keskmise õpetaja taset.
Kogutud teadmiste levitamine	Tuginedes moodsale lähenemisviisile hariduses, tuleb teadmisi jagada, seega kõik koolitused, olgu selleks töötoad, individuaalsed või organiseeritud, toovad kaasa täiendavaid tegevusi. Õpetajad on

	kaasatud vastastikusse koostöösse, laadides üles õppematerjale jne. Üks kõige huvitavamaid teadmiste jagamise vorme on teiste koolide õpetajate kaasamine koolitustesse. Tavaliselt raiskavad lapsed võistlustele saatvad õpetajad laste järgi oodates oma aega ning neil pole mingit tegevust. Meie koolis pakutakse sellistele külalistele koolitusi, mida viivad läbi meie töötajad ja õpetajad, kui koolituse teema on nende jaoks uus. See on suurepärane võimalus meeskonnatöök, täiustades 21. sajandi pädevusi (kommunikatsioon, juhtimine, ülesannete jagamine jne). See algatus on hästi vastu võetud.

Erakoolide Kompleks on segu modernsetest koolidest, mis loovad suurepäraseid tingimusi kõigile õpetajatele arenguks rahvusvahelises kogukonnas koos kolleegide ja õpilastega üle kogu maailma. See loob olukorra, kus teadmiste saajaks ei ole ainult õpilased, vaid samuti õpivad õpetajad multikultuurse kogukonna rajamist, mis põhineb vastastikusel sallivusel ja austusel erinevate rahvaste ja kultuuride vastu. See ei ole ühelegi osapoolele lihtne ülesanne, eriti kui võtta arvesse maailma migratsioonikriisi, mis on meie jaoks võõras ja kaugel. Siiski on meie kooli missioon luua häid inimestevahelisi suhteid, hoolimata nahavärvist, usulistest tõekspidamistest või sotsiaalsest kuuluvusest. Seetõttu peame me pidevalt otsima uusi lahendusi, et vastata paljude kultuuride esindajate nõudmistele. Selles protsessis aitab meid enda kvalifikatsiooni tõstmine, teadmiste ja silmaringi laiendamine. Dünaamiliselt arenev Erakoolide Kompleks on aastate jooksul märkimisväärselt suurendanud pakutava hariduse ulatust, on saavutanud veelgi rahvusvahelisema iseloomu mitmetes projektides osalemise läbi ning on kogunud haridusturul populaarsust ja atraktiivsust.

CHORZÓW ("AKADEEMILINE KOOL")

Akadeemiline Keskkool nr 2, mis teeb ülikoolidega erinevat tüüpi koostööd.

Kool/taust:	Akadeemiline Keskkool nr 2 (<i>Academic Secondary School No. 2</i>)
Veebileht:	www.3lo.edu.pl
Direktor:	Katarzyna Sikora
Kooli tüüp:	Keskkool
Õpilaste vanusevahemik:	15 – 19 aastat
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Õpilaste varasemad tulemused Chorzów Akadeemilises Keskkoolis, lõpueksamite sooritamisel ja kõrge positsioon Poola koolide edetabelis kinnitavad ülikoolidega koostööd tegeva kooli loomise vajalikkust, saades kasu nende toetusest õpilaste erioskuste ja huvide arendamisel.

ÜKSIKASJADE KIRJELDUS

2005. aastal asutasid Chorzów linnaametnikud Akadeemilise Keskkooli nr 2 ootusega, et kool algatab erinevaid ettevõtmisi, mis on suunatud õpilaste annete arendamisele ja kõrgete akadeemiliste tulemuste saavutamisele, et kool ei paistaks välja mitte ainult linnas, vaid ka provintsis ja kogu riigis. Kooli edusammude kinnituseks peaks olema õpilaste kõrged tulemused sisseastumiseksamitel ja kooli paiknemine Poola koolide edetabelis. Idee seisnes selles, et kooli lõpetajad peaksid pärast keskkooli lõpetamist silma paistma oma õpingutega erinevates ülikoolides. Pärast lõpetamist peaksid nad leidma kergesti tööd õpitud erialal, seal ennast teostama ja saavutama oma töös edu.

Kooli akadeemiline iseloom ilmneb esmajärjekorras igal aastal spetsiaalse haridusliku pakkumise ettevalmistamisel uutele keskkooliõpilastele.

Järgnevate kooliaastate käigus läbivad uued esimesed klassid Akadeemilises Keskkoolis nr 2 kohustuslikke aineid, mis lähtuvad õppekava raamistikust ja katavad riiklikku õppekava valdkonnad (alg- ja edasijõudnute tasemel), aga ka valikaineid, mille õppekavad on loodud õpetajate poolt. Need programmid on ainulaadsed ja väga innovatiivsed. 2017/2018 õppeaastal alustas koolis kuus esimest klassi:

- õiguse- ja keelteklass 1a,
- meedia- ja teatriklass 1b,
- matemaatikaklassi 1c koos inglise keele süvaõppega,
- spordi- ja rekreatsiooniklass 1d koos inglise keele süvaõppega,
- meditsiiniklass 1e,
- meedia- ja sotsiaalteaduste klass 1f.

Iga klassi toetab ülikool vastavalt direktori ja ülikooli rektori allkirjastatud kokkuleppele. See tugi tähendab tasuta spetsiaalseid loenguid, töötubasid või kutset osalemiseks kursustel ülikoolis. Õpilased saavad ülikoolis kasutada väga hästi varustatud laboreid, ülikooli raamatukogu ning juurdepääsu teadlaste kogemustele ja teadmistele. Klassiõpetaja säilitab kontakti ülikooli määratud akadeemilise personaliga, määratleb koos temaga õpilaste vajadused ja esitab klassi patroonina ettepanekuid ülikooli tegevuskavasse.

Näiteks õiguse- ja keelteklass on Sileesia Ülikooli õigusteaduskonna hoole all. Kõigi kolme kooliaasta jooksul toimuvad mitmed loengud erinevatel teemadel, nt tsiviilõigus, kriminaalõigus, tööõigus jne. Õpilased kohtuvad kohtunike, juristide, prokuröride ja teistega, tutvudes nende erialade sisuga. Nad osalevad kohtuistungitel või valitud kursustel ülikoolis, millest osad toimuvad inglise keeles.

Üks kord aastas osaleb iga klass ühenädalases teaduslaagris. Näiteks matemaatikaklassid lähevad Wrocław, kus nad osalevad erikursustel Wrocław Tehnikaülikoolis või Krakowisse, kus nad osalevad kursustel AGH Teadus- ja Tehnikaülikoolis. Viie päeva vältel kuulavad nad loenguid, rakendavad töötubades õpitud teadmisi, näiteks programmeerimisest või robotikast, ning seejärel sooritavad eksamid ja saavad kursuse läbimise kohta spetsiaalse sertifikaadi. Seevastu meedia- ja teatriklass käib näiteks Węgjaty külateatris. See on ebatüüpiline maapiirkonna teater Węgjaty külas Warmia-Masuuria vojevoodkonnas Poolas,

mis tutvustab Poola teatri uusi "maalähedasi" trende. Węgajty teater, mis viib läbi hariduslikke tegevusi, inspireerib õpilasi arenema ja kasutama innovaatilisi lahendusi, mis viivad sageli meie õpilased näitleja või lavastaja eriala valimiseni.

Poolas on väga andekatel õpilastel võimalus taotleda individuaalõppekursust (Individual Learning Course, ITN). Selleks peab täitma mitmeid formaalseid nõudeid, teiste hulgas läbima eelhindamise psühholoogilises ja pedagoogilises ambulatoorses kliinikus. Individuaalõppekursus võimaldab õpilasel saavutada keskmisest kõrgemat taset. Näiteks üks praegustest kooliõpilastest kasutab individuaalõppekursust bioloogias, keemias ja matemaatikas. Ta kasutab lisatunde, mis on rahastatud linna poolt ja mis toimuvad Sileesia Meditsiiniülikoolis.

Üks kord aastas juunis korraldab kool akadeemilisi päevi. Kahe-kolme päeva jooksul toimuvad koolis erinevate ülikoolide teadlaste loengud. Need laiendavad õpilaste teadmisi, aga ka tutvustavad ülikoolides pakutavat, võimaldades teha valikut edasise hariduse osas.

Ülikoolidega koostöö on õpilastele tasuta. Kool sõltub õpilaste annete arendamisel ülikoolist ja ülikoolid eriti andekate õpilaste juurdekasvust.

Kool viib koostöös ülikoolidega ellu erinevaid projekte, näiteks 2017. aastal lõppes kolmeaastane projekt "Arvutioskuste rakendamine keskkooli teadushariduses" ("Computing in high school science education - iCSE4school"), kus osaleti Sileesia Ülikooli partnerorganisatsioonina. Projekti käigus omandasid matemaatikaklasside õpilased lisatundides Pythoni programmeerimiskeelt.

Koolil on rohkem kui 20-aastane traditsioon anda välja autasu (Honorary Batory Statuette) väljapaistvatele vilistlastele, kes tänu oma erialastele saavutustele teevad kooli nimele au. Sageli antakse see autasu vilistlastele, kes on ülikoolide professorid. Praeguste õpilaste ja autasu laureaaside kohtumised kooli patrooni päeval on õpilastele lisamotivatsioon pingutamiseks ja enesearendamiseks.

Kooli korraldatud tegevused annavad positiivseid tulemusi. Õpilased, kes õpivad "akadeemilises" koolis, ei omanda mitte ainult erialast kvalifikatsiooni, et laiendada oma teadmisi ja arendada huve. Tuginedes vilistlastele, on nad teadmistega hästi varustatud ja ette

Chorzów ("Akadeemiline Kool")

valmistatud kõrghariduse omandamiseks. Akadeemilise Keskkooli nr 2 õpilaste tulemused lõpueksamitel ja kooli positsioon Poola koolide edetabelis kinnitavad antava hariduse kõrget taset, mis avavad tudengitele karjäärivõimalused ja on uhkuseks Chorzówi elanikele.

ARVUTIOSKUSTE RAKENDAMINE KÕRGKOOLI TEADUSHARIDUSES (ICSE4SCHOOL - SCIENCE EDUCATION WITH COMPUTATIONAL PERSPECTIVE)

Õpetajate oskuste ja kvalifikatsiooni tõstmine, et tõsta koolihariduse efektiivsust ja kvaliteeti.

Kool/taust:	Sileesia Ülikool/Sileesia hariduse ja interdistsiplinaarse uurimise keskus
Veebileht:	http://www.smcebi.edu.pl
Direktor:	Marian Paluch
Kooli tüüp:	Ülikool, mis teeb koostööd keskkoolidega
Õpilaste vanusevahemik:	15-19 aastat
Kooli kirjeldus:	Projekt viidi läbi rahvusvahelise ja valdkondadevahelise koostööna Erasmus+ programmi raames. Projekti partneriteks olid: - kolm kõrgharidusasutust (juhtorganisatsioon Sileesia Ülikool, Augsburgi Ülikool, Norra SIMULA uurimislabor);- kaks keskkooli – 117 ZS Varssavis ja 2AZSO Chorzówis- üks haridussektoriga seotud mittetulundusühing (EDU-RES Foundation). Projekt kestis 01.09.2014 kuni 31.08.2017.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Peamine eesmärk oli välja arendada metodoloogia arvutiteaduse integreerimiseks matemaatika ja füüsika õpetamisse keskkoolis. Eesmärgi saavutamiseks rakendati matemaatika, füüsika ja arvutiõppe tundides programmeerimist Python/SAGE keskkonnas.

ÜKSIKASJADE KIRJELDUS

Peamine eesmärk oli läbi pilootprogrammi välja arendada metodoloogia arvutiteaduse integreerimiseks matemaatika ja füüsika õpetamisse keskkoolis. See saavutati innovatiivsete õpetamismeetodite rakendamisega matemaatikas, füüsikas ja arvutiõppes, kasutades Python/SAGE programmeerimist. Projekt põhines osaliselt heade riikidevaheliste praktikate vahetamisel, vastastikuse õppe ja “õppimine tegevuse kaudu” meetodite kasutamisel. Projekti üheks võtmeelemendiks oli arvutiõppe lisamine füüsika ja matemaatika õppekavadesse, et suurendada õpilaste teadmisi ja oskusi IKT vallas. Näiteks visualiseerimismeetodid, nagu $f(x)$ planeerimine, arvutusmeetodid, arvutialgebra, andmetöötlus. Erinevalt paljudest teistest hariduslikest arvutipõhistest lahendustest kasutatakse projektis interaktiivset õpet (Python ja SageMath). Töö tulemused:

1. Välja töötati rohkem kui 20 tunni jagu õppematerjale matemaatikas ja füüsikas, mis hõlmavad integreeritud temaatilisi küsimusi. Need loodi õpetajate poolt ja neid hinnati välise akadeemilise üksuse poolt. Lisaks sisaldavad materjalid ülesandeid, mida saab lahendada Sage programmiga.
2. Arendati välja metodoloogia IT-lahenduste integreerimiseks teadusõppes. See sisaldab antud projekti tulemusi ja partnerkoolide tundides läbiviidud vaatlusi ning metodoloogilisi juhiseid ja õppematerjale. Tulemused on kättesaadavad VALORi platvormil <http://visual.icse.us.edu.pl/methodology>. Töölehed (kaasa arvatud õpetaja ja õpilaste avaldatud tööd), on saadaval aadressil <https://sage01.icse.us.edu.pl/pub/>. Tulemused koostati poola ja inglise keeles ning need on vastuseks projekti ettevalmistusetapis kindlaksmääratud sihtrühmade vajadustele. Projekti ettevalmistusfaasis lepitati kokku, et kõik materjalid avaldatakse CC-BY-SA litsentsi alt, mis võimaldab neid edasi arendada. *Creative Commons* litsents võimaldab autoritel kaitsta oma õigusi ja jagada oma loomingut teistega. See lähenemisviis on vastavuses Erasmus+ programmi poliitikaga, millega tagatakse vaba juurdepääs õppimiseks, õpetamiseks, koolitamiseks ja noorsootöök vajalikele materjalidele, dokumentidele ja meediale. Nii projekti juhtorganisatsioon kui partnerid on kohustatud avaldama projekti tulemused digitaalsel kujul internetis tasuta. Kõik õppematerjalid on testitud partnerkoolides. Konsultatsioonid viidi läbi ka

teiste aineõpetajatega (matemaatika, füüsika, arvutiteadus, keemia, aga ka metodoloogiliste konsultantidega). Nende kogemuste põhjal koostati ja avaldati rakendatud metodoloogia kohta lõpparuanne.

KESTEV PROFESSIONAALNE ARENG MAAKONNA KOOLIDES

Õpetajate oskuste ja kvalifikatsiooni parendamine, et tõsta õpetamise kvaliteeti koolis.

Kool/taust:	Powiatowy Zespól Kool (<i>Powiatowy Zespól Szkól</i>), Bieruń Maakonna koolide kompleks (<i>County Complex of Schools</i>)
Veebileht:	http://pzsbeerun.pl/
Direktor:	Teresa Horst
Good practice example prepared by:	Sławomir Binek
Kooli tüüp:	keskkool
Õpilaste vanusevahemik:	15-19 aastat
Sisu:	Õpetaja karjääri erinevatel etappidel on vaja õpetajaid toetada erineval tasemel, kuna väljakutsed on oluliselt erinevad.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Nende ootuste täitmiseks on koolide ülesandeid reguleerivale seadusele lisatud palju täiendusi.

ÜKSIKASJADE KIRJELDUS

Eelarvekavade kindlakstegemisel on kõigi koolide ja lasteaedade juhtivorganitel kohustus kindlaks määrata õpetajate ametialase arengu toetamiseks konkreetsed vahendid. Ressursid moodustavad 1% palkadele määratud vahenditest.

Neid õpetajate erialase ettevalmistuse ja arendamise vahendeid saab kasutada selleks, et:

- 1) Korraldada koolitustöötubasid ja läbi viia õpetajate metodoloogilist juhendamist
- 2) Korraldada nii õpetajatele kui ka juhtkonnale koolitusi, seminare ja konverentse
- 3) Valmistada ette koolitusi ja infomaterjale
- 4) Teostada õpetajate ja kooli nõukogu liikmete erialast õpet
- 5) Katta õpetajate transpordi-, majutuse- ja muud kulud, keda on lähetatud erinevatesse koolitusprogrammidesse.

Rahalisi vahendeid saab kasutada erinevate koolituste finantseerimiseks. Seejuures arvestatakse õpetajate olemasolevat kvalifikatsiooni ning vajadust seda tõsta. Samuti on oluline hinnata koolituse sobivust nende tööga ja sooritada vastavaid ülesandeid, et tagada riigi hariduspoliitika järgimine.

Igal aastal 30. novembriks esitab direktor täitevorganitele rahastamistaotlused, milles on välja toodud õpetajate koolitusvajadused. Avalduses on välja toodud õpetajate erialase koolituse aastaplaan. Direktori poolt koostatud plaan peab arvestama järgmist:

- 1) Kooli arenguplaan (sealhulgas kõik personaliga seotud küsimused)
- 2) Õpetajate personaalsed ametialased arengukavad
- 3) Õpetajate esitatud erialased koolitusettepanekud

Nende ettepanekute aluseks on õpetajate poolt täidetud küsitlus. Selle käigus saavad õpetajad märkida valdkonnad, milles nad vajavad rohkem tuge ning milline see tugi olema peaks. Näiteks võib see olla töötubade, konverentside või kraadiõppe vormis. Samuti oodatakse õpetajatelt nende tugevaimate oskuste ja võimete nimetamist, et neid saaks kasutada teiste õpetajate abistamisel. See võimaldab õpetajatel jagada oma kogemusi ja häid praktikaid. Kutsekoolide õpetajate puhul võib juhtuda, et kaob vajadus mingi ameti õpetajate järele. Selle põhjuseks on koolide kohustus vastata tööjõuturu nõudmistele, mis sunnib neid pidevalt oma pakutavaid erialasid muutma. Sellisel juhul peab direktor arvestama õpetaja ümberõppega.

Üks õpetaja professionaalse arengu olulisi elemente on nn karjääri edendamine (Career Progression). Selle detailsed reeglid on määratletud vastavas tegevuskavas, mida õpetaja peab järgima, et kindlustada edutamine kõrgemale ametiastmele. Tegevuskava kaudu on õpetajal kohustus saavutada kindlad eesmärgid ja neid ka korrektselt dokumenteerida. Õpetajatele, kes alles alustavad oma karjääri, määrab direktor abiliseks kogemustega õpetaja. Nõudmised, millele õpetaja peab edutamiseks vastama, on järgmised:

- Osalema hariduslike ja kasvatuslike kohustuste täitmisel koolis.
- Toetama kooli õppekava.
- Arendama enda erialaseid oskusi.
- Ette valmistama ja läbi viima projekte ja programme, mis aitavad arendada isiklikke oskusi ja tõsta koolitöö kvaliteeti.
- Olema valmis jagama oma teadmisi ja kogemusi teistega.
- Organiseerima ja parandama oma isiklikku tööd.
- Hindama oma tööd ja vajadusel tegema muudatusi.

Üks hea praktika näide, mille kaudu tõstetakse õpetajate töö kvaliteeti, on koostöö erinevate kooliväliste organisatsioonidega. Kutsekoolides on üheks tähtsaimaks elemendiks koostöö kohalike ettevõtjatega. Teisest küljest, vaadeldes haridust üldisemalt, tundub hädavajalik koostöö teadusasutustega, eriti ülikoolidega. See koostöö toimib kahel tasandil. Esiteks, olles otseselt kaasatud ülikoolis läbiviidud tegevustesse. See sisaldab osalemist loengutes, ühisprojektides ja professionaalsetes laborites toimuvates tundides. Teiseks, toetus läbi loengute, aga ka abi koostöö vahendamisel teiste koolidega.

See koostöö on vastastikune professionaalne suhe, millest saavad kasu mõlemad pooled. Esiteks tõuseb koolide haridusstandard. Teiseks, ülikoolidel on suuremad võimalused tudengite värbamiseks. Lisaks sellele, saavad koolidest sageli teaduslike uuringute läbiviimise kohad. Heaks näiteks on interaktiivsete isikliku tagasiside süsteemide rakendamine koolides. See sai võimalikuks tänu ülikooli tehnilisele ja hariduslikule toele. Seejärel oli võimalik läbi viia uuring selle instrumendi efektiivsuse kohta. Uuringu detailne kirjeldus ja selle tulemused avaldati ajakirjas *European Journal of Physics*.

HARIDUSLIK EKSPERIMENT

Eksperimendi käigus jälgiti õpilasi nende viimasest aastast lasteaias kuni põhikooli 6. klassi lõpetamiseni.

Kool/taust:	Lasteaed nr 21 (<i>Kindergarten No 21</i>) Põhikool nr 5 (<i>Primary School No 5</i>)
Töö koostaja	Katarzyna Sikora
Veebileht:	https://przedszkole21chorzow.edupage.org/ http://nowastrona.sp5.chorzow.pl/
Direktor	Maria Modras Wojciech Niezgoda
Kooli tüüp:	Lasteaed Põhikool
Laste/õpilaste vanusevahemik:	lasteaias: 3-6 aastat põhikoolis: 7-15 aastat
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Linnaametnikud eraldavad suure hulga raha haridusele. Nad loodavad, et selle tulemusel arenevad laste asjakohased oskused, kaasa arvatud õpilaste tulemused matemaatikas. Chorzów koolide õpilaste eksamitulemused näitavad õpetamise kõrget kvaliteeti võrreldes naaberlinnadega.

ÜKSIKASJADE KIRJELDUS

Alates 1. septembrist 2012 on Chorzows läbi viidud hariduslikku eksperimenti. Sellele eelnes pedagoogiline innovatsiooniprogramm "Eksperimentaalklass koos laiendatud matemaatilise ja kunstihariduse programmiga, mille eesmärk on toetada lapsi matemaatiliste võimete arendamisel".

Eksperimendi eesmärk on kiiresti tõsta suhteliselt keskmiste võimetega laste matemaatilisi oskusi. Seda on võimalik kasutada näidismeetodina, et aidata välja töötada õpetamismudel, mis toetab erinevate võimetega laste matemaatiliste oskuste arendamist.

Oodatud tulemuseni soovitakse jõuda läbi matemaatika õpetamismeetodite rakendamise, mida on kirjeldanud professor Edyta Gruszczyk-Kolczyńska publikatsioonis "Laste matemaatiliste võimete arendamise programm lasteaia viimasel aastal ja esimesel kooliaastal" (*"The programme of developing the mathematical abilities of children in the last year of pre-school education and in the first year of schooling"*). Samuti rakendades meetodeid ja tehnikaid, mida kasutatakse matemaatiliste talentide äratundmisel. Eksperimendi käigus toimub iga aasta lõpus laste hindamine ja nende saavutusi jälgitakse ning reflekteeritakse, et kohendada õppimisprotsessi laste tegelike vaimsete võimetele.

Eksperimendis osalevaid lapsi (alates viimasest lasteaia aastast kuni 6. klassini) õpetatakse samade põhimõtete järgi. Lasteaia gruppi ei valitud lapsi mingil kindlal alusel. Ainuke tingimus eksperimendis osalemiseks oli nende vanemate nõusolek ja nõustumine sellega, et laps jätkab õppimist koos kogu grupiga. Vanemad soovivad samuti kooliga koostööd teha.

Programmi kaasatud õpetajad osalesid spetsiaalselt korraldatud töötubades ja konverentsidel, kus prof Gruszczyk-Kolczyńska ja tema kolleeg Ewa Zielińska koolitasid neid, kuidas tunde läbi viia. Koolitus põhines prof Edyta Gruszczyk-Kolczyńska raamatul.

Eksperiment viiakse läbi õpilastega kokku lepitud tegevuste käigus. See ei nõudnud lisarahastust, vaid iga tunni hoolikat ettevalmistamist õpetaja poolt ja süstemaatilist enesearendamist tuginedes prof Gruszczyk-Kolczyńska raamatule "Laste vaimse arengu ja matemaatilise hariduse toetamine koolieelse hariduse viimasel aastal ja esimesel kooliaastal" (*"Support of mental development and mathematical education of children in the last year of*

pre-school education and in the first year of school education"). Professor Edyta Gruszczyk-Kolczyńska väidab, et võrreldes eakaaslastega on garanteeritud eksperimentis osalevate laste kiirem areng. Eksperimenti edukus sõltub sellest, mil määral teevad vanemad õpetajaga selle rakendamisel koostööd.

Pedagoogiline eksperiment kui õpetamise innovaatiline vorm nõuab haridusministri luba ja ülikooli järelevalvet. Projekti eest vastutavad prof Edyta Gruszczyk-Kolczyńska Maria Grzegorzewska nimelisest Eripedagoogika Akadeemiast Varssavis (*Academy of Special Pedagogy named Maria Grzegorzewska*) ja DSc Grażyna Rygał, Czestochowa Jan Długoszi Akadeemia professor. Professor Edyta Gruszczyk-Kolczyńska vastutas projekti kahe esimese aasta eest ning hiljem Matemaatikaõpetajate Ühenduse Sileesia filiaali (*Association of Teachers of Mathematics of the Silesian Branch*) liikmed koos DSc. Grażyna Rygałiga prof. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska heakskiidul. Eksperimenti lõpus hindavad prof Edyta Gruszczyk-Kolczyńska ja DSc Grażyna Rygał selle efektiivsust.

Tuginedes eelkooliealiste ja väikelaste seas läbi viidud uuringule, järeldas professor Edyta Gruszczyk-Kolczyńska et, isegi väga andekas (matemaatiliselt) laps kaotab ilma arengutoetuseta ja kehva matemaatika õpetamise tulemusena selle, mis talle sünnipäraselt kaasa on antud.

"Laste matemaatiliste võimete arendamise programm lasteaia viimasel aastal ja esimesel kooliaastal" eeldab, et õpilastel aidatakse varakult (juba lasteaias) vastavalt nende eale, võimetele ja vajadustele matemaatilisi oskusi arendada. Oluline on korraldada õppimisprotsessi (lähim arengu tsoon) nii, et laps omandab intellektuaalse skeemi loomiseks vajaliku kogemuse, seejärel juhtida nende kogemuste sisemisi protsesse (nende tahtmatu tähelepanu), et laps suudaks neid iseseisvalt vaimselt üle kanda väliselt plaanilt sisemisele plaanile ja lõpuks luua olukorrad (situatsioonid), milles laps kasutab ainult konstrueeritud skeemi. Nende ülesannete täitmiseks on lihtsad õpetamise abivahendid, mille käsitlemise kaudu lapsed õpivad ja vanemad saavad õpetajaid selles protsessis aidata. Need on sellised asjad nagu nõõpaugud, pulgad, mõõdulindid, kastekannud, kilekotid, nõõrid, muud materjalid (näiteks pasta, sool) jne. Õpetamine põhineb suuresti probleemituatsioonide lahendamisel, kus matemaatiliselt andekad lapsed saavad demonstreerida oma vaimseid võimeid.

Ekspirimendi käigus toimunud koolitused ja õppematerjalid on rahastatud Chorzów omavalitsuse poolt. Matemaatika metodoloogia järelevaataja ja seejärel Matemaatikaõpetajate Ühenduse Sileesia filiaali esimees oli eksperimendi juhendaja ja koordinaator. Tema koordineeris samuti õpetamisprogrammi edasist osa 2.-6. klassini.

Kuna eksperimendis osalevate õpilaste üleüldine areng on olnud nii edukas, siis teised Chorzów lasteaiad ja põhikoolid järgivad Lasteaed nr 21 ja Põhikool nr 5 kogemusi ning on rakendanud sarnast eksperimentide programmi pedagoogiliste uuenduste vormis.

Osa kogemusest on kirjeldatud hariduslikes publikatsioonides, aga ka esitatud metodoloogistel konverentsidel üle Poola kui hea praktika näiteid.

“YES – NOORED AVASTAJAD”
("YES – YOUNG EXPLORERS") – LASTEAIA PROJEKTEETOD

Kasutades projekteetodit äratada lastes uudishimu ja rahuldada lapse loomulikku vajadust avastada maailma läbi kogemuse.

Peamine idee:

- *Ma kuulen ja ma unustan*
- *Ma näen ja ma mäletan*
- *Ma teen ja ma saan aru*

Kool/taust:	"YeS - Young Explorers" eralasteaed, Rolnicza 27, Będzin
Veebileht:	http://www.yesmlodziodkrywcy.pl/
E-mail:	yes.odkrywcy@gmail.com
Direktor:	Joanna Brown
Näidismaterjali koostaja:	Ewa Smolańska-Gierek
Kooli tüüp:	Lasteaed
Laste vanus:	2.5 – 6 aastat
Lasteaia kirjeldus:	Lasteaias on kolm vanuserühma: Meremehed (2,5-3-aastased lapsed), Seiklejad (4-aastased lapsed) ja Avastajad (5-6-aastased lapsed). Ruumide organiseerimisel on lähtunud lapse holistilisest arengust, mänguasjad ja õppevahendid vastavad laste vanusele ja arengule. Lapsi julgustatakse proovima uusi asju ja mängimise käigus tegema iseseisvaid otsuseid.

	Meie lasteaia üks olulisemaid kohti on hoonet ümbritsev suur aed, milles on suur ja värviküllane mänguväljak, rattatee, lehtla ning väike metsaala kõnnitee ja vaateplatvormiga.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Kes on Noor Avastaja? Noor Avastaja võib olla iga laps hoolimata tema taustast, kultuurist või kodusest keelest. Uudishimu, iga väiksemagi asja uurimine või keskendumine üllatavasse ajahetke on iga lapse varajase ea loomulik osa. Noor Avastaja vajab stimuleerivat keskkonda ja uute olukordade kogemist, et arendada tema huvisid ja oskusi. Seetõttu hindame me laste individuaalsust ja lubame neil “seigelda” iseseisvalt ja me toetame neid takistuste ületamisel.

ÜSIKASJADE KIRJELDUS

Projektimeetodi peamine eeldus on, et õpilased ise kavandavad, kaardistavad, püüavad rakendada ja lõpuks hindavad sooritusi, mis neile huvi pakuvad. Õpetaja roll selles meetodis on juhendada õpilasi protsessi vältel, jäädes ise tahaplaanile ja toetades lapse algatusvõimet. Õppimisprotsess toimub läbi uurimistegevuse, mis on aktiivne õppimine. Projekti aluseks on mingi kindel fragment igapäevaelust, mis käivitab lapse kognitiivse huvi. Projektimeetodi peamine väärtus seisneb selles, et laps võtab omaalgatuslikult ette uurimistöö, püüab lahendada probleemsituatsiooni, eksperimenteerib ja seetõttu saab iseseisvalt teadmisi. Lapsest saab noor uurija ja avastaja.

Miks me kasutame projektimeetodit?:

- õppetöö sisu on vastavuses laste huvidega;
- meetod toetab iga lapse loomulikke kognitiivseid eelsoodumusi, lapsed on uurijateks sündinud;
- võimaldab lastel formuleerida küsimusi ja otsida vastuseid, aga ka kasutada info allikana ekspertide abi;

- lapsed tunnevad rõõmu iseseisvast õppimisest;
- intellekt ja emotsioonid on põimunud, lapsed õpivad läbi eeskuju;
- meetod arvestab laste subjektiivsusega, andes neile õiguse valida, milliseid ülesandeid endale võtta, otsida lahendusi, hinnata tulemusi, mis kõik suurendab nende eduelamust;
- see loob võimaluse sotsiaalseks õppimiseks, arendab suhtlusoskusi ja meeskonnatööd;
- selle tagajärjel kasvab lapse vastutustunne oma tegude eest, kaasa arvatud õppetöö tulemuslikkus.

Kuidas me projektimeetodit oma lasteaias rakendame?

Etapp I

Projekti esimeses etapis valitakse projekti teema. Vanemad lapsed esitavad enda ettepanekuid. Kui tuleb liiga palju ettepanekuid, tehakse valik loosi teel, aga hiljem üritavad õpetajad lisada teisi teemasid, mis võivad lastes huvi äratada. Nooremas grupis selgub projekti teema selle põhjal, milliseid tegevusi võtavad lapsed ette oma mängu ajal. Kui teema on valitud, on õpetaja ülesandeks selgitada välja materjalide saadavus, võimalus kaasata eksperte ja viia läbi välitöid. Seejärel tutvustab õpetaja teemat, määratledes laste algteadmised selles etapis. Etapi lõpuks koostatakse ajakohane mõistekaart ja valmistatakse ette küsimused, mis on seotud noorte avastajate uurimisteedega (Mida me teame? → Mida me tahame teada?).

Etapp II

See on nagu avastusretk...

Selles etapis toimub teema põhjalik uurimine, mille käigus noored uurijad otsivad vastuseid küsimustele, mis koostati eelmises etapis. Vahepeal juhtub, et koos teadmiste suurenemisega tekib ka küsimusi juurde.

Uurimisprotsess sisaldab:

- välitöid, mille käigus on lastel võimalus õppida tundma mõnda kohta või objekti, tutvuda lähemalt seadmete ja materjalidega, mida seal leidub, rääkida inimestega, keda nad kohtavad ja jäädvustada oma kogemusi sketšide, märkmete või fotodena;

- ekspertide külastusi – jutuajamine kutsutud külalisega, kes on antud teema ekspert;
- tutvumist teemakohaste ajakirjade, raamatute ja kataloogidega, mis lapsed on sageli kodust kaasa võtnud;
- teemakohaste makettide ehitamist, kasutades erinevaid materjale (nt, papist laev või klotsidest ehitatud tuletõrjeauto);
- projektiga seotud esemete või varustuse lisamist õpperuumidesse;
- objektide otsest vaatlust eksperimenteerides erinevate materjalide kasutamisega;
- rollimänge, kunstiprojekte, muusikalisi mänge;
- vaba mängu;
- ja muid tegevusi, mis on seotud antud teema uurimisega.

Selles etapis kaasatakse ka lapsevanemaid paludes neil tuua materjale, mis võiksid aidata kaasa projekti teostamisele või pakkuda välja mõni ekspert, keda külla kutsuda või mõni paik välitöödeks.

Kui noored uurijad teemast tüdinevad, nende uudishimu on rahuldatud ja nad ei arutle enam projekti üle nii meelsasti ning nad külastavad projektinurka üha harvem, siis see on õpetajatele märk, et tuleb liikuda III etapi juurde.

Etapp III

See on projekti kõige olulisem faas, kus võetakse kokku omandatud teadmised. Noorte uurijate ülesandeks on määratleda, mida nad õppisid, millist infot ja millises vormis sooviksid nad jagada teistega ning tegema vastava esitluse (näiteks kunstitööde ja fotode näitus jne). Õpetaja viib lastega läbi kokkuvõtva vestlusringi ja analüüsib projekti lähtuvalt programmi nõuetest ning hindab seda. Projekti viimaseks tulemiks on üksikasjalik aruanne, kuidas projekt läbi viidi, milliseid tegevusi tehti ja milliseid teadmisi lapsed omandasid. Aruandele lisatakse ettevõtmiste käigus tehtud fotod. Seejärel saadetakse aruanne vanematele.

NÄIDE PROJEKTIMEETODI RAKENDAMISEST

Kuidas leidis aset uurimisprotsess projekti “Linnud” näitel – Seiklejate rühm

- esiteks otsisid kõik lapsed informatsiooni, mis oli seotud lindude välimusega. Selleks vaatasid nad fotoalbumeid ja raamatuid ning kasutasid interaktiivset programmi;
- noored avastajad olid eriti huvitatud kajakate väljanägemisest, nende uurimus lõppes kunstiprojektiga “Kajakas”. Välimuse poolest oli veel huvitav paabulind – pärast selle kohta info kogumist, tegid lapsed 3-D kunstiprojekti;
- õpetajate abiga leidsid lapsed huvitavat informatsiooni ka selle kohta, mida linnud söövad ja miks nad vajavad nokkasid.
- lapsed käisid lasteaia metsatukas ja olid nagu noored ornitoloogid, vaadeldes seal elavaid linde: varblasi, harakaid ja tihaseid;
- noored uurijad tundsid huvi ka lindude kodude vastu ja nad said teada, et linnud elavad pesades. Nad vaatasid albumeid ja lühifilme loodusest ning õpitu kokkuvõttes faasis täitsid nad ülesannet, mille eesmärgiks oli viia kokku linnu ja tema elupaiga fotod;
- aitamaks lastel leida vastus küsimusele “milleks vajavad linnud sulgi?”, viis õpetaja läbi katse, kus kolm sulge kasteti erineva vedeliku sisse: vesi, õli ja puhastusvahend. Katse tulemusel selgitas õpetaja lastele, miks lindude suled ei ima vett, puudutades samuti jõgede, merede ja ookeanide reostuse teemat ja selle ohtlikku mõju lindudele. Selle arutelu käigus näitasid lapsed vastuvõtlikkust ökoloogiliste ohtude teemal;
- õpetajad kutsusid koostööd tegema ornitoloogi, kes korraldas näituse röövlindudest. Ekspert esitles linde lähivaates ja lennus, pöörates tähelepanu nende välimusele, käitumisele, aga ka tutvustades õpilastele probleeme lindude kaitsmisel;
- kindlustamaks, et kõik õppekava valdkonnad saaksid projekti käigus kaetud, viisid õpetajad läbi matemaatilisi mängu, mis sisaldasid linnupiltide loendamist puu maketil ja laste ruumilise mõtlemise arendamist: üleval ja all;
- samuti viisid õpetajad läbi heliimitatsioonimängu, mille käigus imiteerisid lapsed erinevate lindude laulu;
- lapsed osalesid liikumis- ja muusikamängudes, mis peegeldasid lindude elu;
- lõpetuseks koostasid lapsed ja õpetajad projekti käigus valminud kunstitööde näituse.

SENI LÕPETATUD PROJEKTIDE TEEMAD

Meremeeste rühm:

- "Kaevurid"
- "Lehm"
- "Kiirabi"
- "Perekond"
- "Rongid"
- "Pidu"
- "Lõvid"
- "Ametid"
- "Taimed"
- "Dinosaurused"
- "Arvuti"

Seiklejate rühm:

- "Lumekuninganna"
- "Dinosaurused"
- "Linnud"
- "Lego-klotsid"
- "Karupoeg Puhh"

Avastajate rühm:

- "Lilled"
- "Kosmos"
- "Hobused"
- "Karneval"
- "Kool"
- "Toit"
- "Kullaotsijad"
- "Arktilised reisid"
- "Talvemaailm"
- "Kalad ja haid"
- "Sisalikud ja maod"
- "Teater"

Ja paljud projektid on veel ees, sest laste uudishimul pole piire...

SUURBRITANNIA

KOOSTÖÖ LEEDSI KOOLIDE VAHEL

See juhtumianalüüs annab ülevaate Leedsi koolide vahelisest koostööst läbi kahe peamise tegevussuuna:

- Põhikooli õpperühmad (*Primary School Learning Alliances*)
- Edumeelne õppepartnerlus (EÕP) (*Leading Learning Partnership, LLP*) – keskkoolid

Need mõlemad on linna üldstrateegia olulised aspektid, et toetada õpetajate ametialast arengut ja parendada laste ning noorte õpitulemusi.

Peamine organisatsioon:	Leedsi linnavolikogu, õppe edendamise teenistus
Veebileht/e-mailid:	http://www.leedsforlearning.co.uk/ Põhikooli õpperühmad: learningleadership@leeds.gov.uk Edumeelne õppepartnerlus: Kevin.paynes@leeds.gov.uk
Süsteemi kirjeldus/muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	• Õppe edendamise teenistus vastutab laste ja perekondade juhatuses (<i>Children and Families Directorate</i>) Leedsi kõigi laste ja noorte hariduse kvaliteedi järelvalve ja hindamise ning hariduse omandamise ja edusammude standardite eest. Õppe edendamise teenistuse fookus on ebavõrdsuse vähendamisel ning erivajadusega laste ja noorte saavutuste lõhe vähendamisel võrreldes eakaaslastega.• Et selle tööd hoogustada, aitab õppe edendamise teenistus aktiivselt kaasa koolide omavahelisele toetusele ja süsteemi juhtimise arendamisele. Selle põhielemendid on järgmised:• Õppekoolide ühendused (<i>Teaching School Alliances</i>). Need on osa omavalitsuse tööst, et anda koolidele rohkem vabadust ja

suurendada kooliarendust kohalikul tasandil. Õppekoolidel on nüüd suurem roll ametitesse kandideerijate värbamisel ja koolitamisel, samuti viivad nad läbi erinevaid kursusi ning pakuvad tuge. Nad on ka vastutavad hariduse spetsialistide ametisse määramisel, et toetada teisi koolijuhte.

- **Riiklike/kohalike haridusjuhtide** kaasamine, et pakkuda kooli direktoritele tuge ja väljakutseid, et aidata kaasa koolihariduse kindlustamisele või uute vaadete väljatöötamisele.
- **Riiklike juhtivtöötajate** kaasamine. Need on silmapaistvate koolide juhid, kes kasutavad oma oskusi ja kogemusi teiste koolide ja akadeemiate juhatuste toetamiseks.
- **Lähetatud juhid.** Kohalikud omavalitused teevad koostööd kindlaksmääratud eesmärkide nimel Leedsi lähetatud koolijuhtidega või vanemjuhtidega.

Lisaks eelnevale osaleb kohalik omavalitsus aktiivselt efektiivsete ja professionaalsete õpikogukondade loomises, mille kaudu saavad koolid ja muud haridusasutused teha koostööd ning jagada häid praktikaid. Selles juhtumisanalüüsis tuuakse välja kaks peamist tegevussuunda.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

1. PÕHIKOOLI ÕPPERÜHMAD (*PRIMARY SCHOOL LEARNING ALLIANCES*)

Kõiki põhikoole julgustatakse osalema enda poolt valitud õpperühmade koostöös, kaasa arvatud ebasoodsas olukorras olevaid koole (*vulnerable schools*), kui nad seda soovivad. Seda on võimaldanud ja hõlbustanud teha kooliparendusnõustaja, kes jälgib kriitiliselt vastastikuse eksperdihinnangu ja hindamise mõju. Tavaliselt osaleb põhikooli õpperühmades kolm kuni viis kooli.

Õpperühmade kaudu on koolidel võimalus parendada õpetamise ja õppimise kvaliteeti, mis mõjutab otseselt õpilaste õpitulemusi. Koos rühmade arenguga võimaldavad koolid oma ressursse optimeerida, edendada erialast arengut, võimaldada juhtimist ja arendada jätkusuutlikkust ja järjepidevust kogu personali osas ning luua tugevaid süsteeme nende saavutatavate standardite hindamiseks ja mõõdukaks muutmiseks. See on saavutatav viisil, kui iga õpperühm tegutseb individuaalselt ning tagab, et ülesanne oleks mõttekas ning suunatud konkreetselt õpilaste õpitulemuste parendamisele.

Õpperühmas teevad koostööd kooliparendusnõustaja ja koolijuhid, et arendada järgmisi eduka partnerluse elemente:

- Juhtkonna ning õpetamise ja õppimise ühised väärtused
- Kollektiivne vastutus õpilaste õpitulemuste eest
- Koostöine keskendumine õpetamisele ja õppimisele
- Kokkulepitud fookus professionaalsele arengule (PPA)
- Fokuseeritud professionaalne uurimine, refleksioon ja hindamine
- Avatus koostöö võrkudele ja partnerlusele
- Kaasav liikmelisus
- Vastastikune austamine, usaldamine ja toetamine

Taolise kaasatuse tõttu saab õppeparandusmeeskond põhjalikuma ülevaate juhtkonna arengust, aga ka õpetamisest ja õppimisest koolis.

Nõustaja roll selles õpperühmas on järgmine:

- hõlbustada ja aidata kaasa rühma tööle: planeerimine, uurimispõhine töö ja hindamine
- pakkuda protsessi käigus vajalikke väljakutseid ja toetusi
- hoida korras visiitide kirjalikke ülestähendusi
- jagada praktikat kogu linnas

Õpperühmade mõju:

- 99% munitsipaalkoolidest kuulub nüüd õpperühmadesse
- Õpperühmade töö on saanud kooliaruannetes positiivset kajastust

- Koolide keskmise juhtkonna kvaliteet paraneb.

2. KESKKOOLIDE EDUMEELNE ÕPPEPARTNERLUS (EÕP)

Edumeelne õppepartnerlus (EÕP) on unikaalne ning süsteemne kooliparendustegevus, mille eesmärk on stimuleerida professionaalset arengut ja tagada edasine jätkusuutlikkus partnerluse põhimõtete, piirkonnapõhiste võrgustike loomise ja suutlikkuse suurendamise kaudu partnerkoolides ja nende vahel. EÕP liikmelisuse tõttu on juurdepääs ainejuhtide võrgustikule, aga ka vanemjuhtide ja ametnike koosolekutele. Partnerlusprioriteedid vastavad riiklikele poliitikamuutustele.

Alates selle tekkest 2011. aastal on EÕP kasvanud, et pakkuda üle 100 õpetajakoolituse ürituse, mida tuhanded töötajad saavad igal aastal kasutada. EÕP kordaminekuks on seatud kriitiline eesmärk, mille ülesanne on välja töötada rohkem kui 30 koolijuhi koostööplaani, et hõlbustada ja juhtida edumeelse õppepartnerluse võrgustikku ning konsultatsiooni programmi.

EÕP on kavandatud:

- Pakkuda praktilisi koolitusi, mis tõstaks kooli standardeid
- Täita kooli juhtimisalaseid vajadusi
- Töötada välja õpetajate teadmised praktiliste ja efektiivsete tõenduspõhiste strateegiate kohta, mis kiirendavad arengut ja likvideerivad puudusi
- Püstitada ühtsed programmid, et parandada õpetamise ja õppimise juhtimist terves koolis
- Toetada ja arendada õpikogukonda, mis vastutab ühiselt õppekava- ja hindamismuudatuste eest
- Anda õpetajatele ja abipersonalile juurdepääs kontrollitud õpetamis- ja õppimisstrateegiatele, mis tagab edu saavutamise, eriti erivajadustega õpilaste seas.

EÕP kaudu on koolil juurdepääs:

- Võrgustikele ja konverentsidele 13 ainevaldkonnas – üks iga aine kohta ühe õppeaasta kohta, kokku 39 üritust õppeaasta jooksul
- Kolmele koosolekule vanemjuhi ja riigiametnikuga

- Kolmele tippjuhi ettekandele
- E-maili uuendustele

Mõned näited EÕP mõjust:

- Keskmiselt **97%** liikmetest, kes osalesid ainejuhtide üritustel, hindas neid kui "hea" või "suurepärase".
- **92%** EÕP liikmetest tajus, et EÕP programm võimaldas neil omandada teiste koolide parimat praktikat.
- **94%** EÕP liikmetest kiidab programmi võimet hõlbustada võrgustike loomist ja õppimist teistelt juhtidelt.

ELLIOTT HUDSONI KOLLEDŽ (ELLIOT HUDSON COLLEGE)

Selles juhtumianalüüsis on välja toodud kolledži õpetamise ja õppimise kvaliteedi jälgimise protsesside tõhusus (ja selle mõju õppija tulemustele) ning erialase õppe terviklik programm, mis seda toetab.

Kool/taust:	Elliot Hudsoni Kolledž (<i>Elliott Hudson College</i>)
Veebileht:	https://www.elliottHUDSONcollege.ac.uk/
E-mail:	info@elliottHUDSONcollege.ac.uk
Direktor:	Hr David Holtham
Kooli tüüp:	Riiklik kool, kolledž
Õpilaste vanusevahemik:	16-19 aastat
Kooli kirjeldus:	Elliott Hudsoni Kolledž avati septembris 2015 ning kooli esimese lennu A-taseme õpilaste saavutused 2017. aasta augustis olid muljetavaldavad. Hetkel õpib koolis 800 õpilast, kes on peamiselt pärit linna lõunaosast või puudust kannatavatest linnaosadest. Kolledž kuulub Gorse Akadeemiate Fondi (<i>The Gorse Academies Trust</i>), mis on eduka koolidevahelise liidu (Multi Academy Trust) liige. Koolidevahelisse liitu kuulub 10 akadeemiat (mis hõlmab kõiki faase).
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	Kolledžijuhid on veendunud, et kogu personali peaks toetama, et edendada nende praktikat, olenemata kogemusest või varasematest tegevustest. Nad on välja töötanud erialase arengu süsteemi, mille eesmärk on kokku koguda töö, mis on läbi viidud erinevates valdkondades, samuti ka hinnata, tagada kvaliteet,

individuaalne erialane areng ja PPA, et kõik need valdkonnad töötaksid koos õpetajate arendamise eesmärgil.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Elliot Hudsoni Kolledžis on mitmed väljakujunenud protsessid, mis tagavad kogu personali teostuse parimal viisil ning mille tulemuseks on õpilaste silmapaistvad tulemused. Need on järgmised:

1. Elliott Hudsoni Kolledži õpetaja maatriks *[Lisa 1]*

See on terviklik meetod üksikute õpetajate tõhususe hindamiseks. Õpetajad on jaotatud kindlate kriteeriumite alusel järgmistesse fookusvaldkondadesse:

- Õpilaste tulemused
- Õpilaste kaustade planeerimine ja kvaliteet
- Kaasamine erialasesse õppesse
- Laialdasem panus kolledži ellu ja kultuuri.

2. Erialase arengu mapp *[Lisa 2]*

See dokument loob selge pildi erialastest õppimisvõimalustest, mida pakub kolledž oma personalile ja mis neid kõiki ühendab. Põhimõtteliselt on see hindamissüsteem, mis seab personalile kindlad PPA standardid.

3. Erialane õppispäevik *[Lisa 3]*

See keskendub üksikute õpetajate enesearengu tsüklile, mis toimub läbi kindlate õpetamis- ja õppimisstrateegiate esialgsete ning järgnevate uuringute (“Tahtlik tava”).

4. Kvaliteedi tagamise planeerimine *[Lisa 4]*

See dokument kajastab kolledži iga-aastast seiretsüklit, mis hõlmab standardiseerimist, analüüsi (eri aspektide) ja õppetundide külastust. Eesmärk on tagada, et kõik need tegevused toetaksid personali professionaalset arengut.

Näited:

- Õpilaste õpitulemused 2017. Aastal olid märkimisväärsed. Kui võrrelda teiste sarnaste koolidega, oli Elliot Hudsoni Kolledž riigi neljas kõrgeima skooriga kolledž (A-taseme õpilaste edetabel 2017. Aastal).
- Kolledži sõltumatud sise- ja väliskontrollid on hinnanud õpetamist ja õppimist 2017-2018. Aastal suurepäraseks.
- Elliot Hudsoni Kolledži oma hindamismaatriks näitab, et 2017-18. Aastal 97% õpetajatest hinnati tulemusega ‘väga hea’ või ‘suurepärane’.

Lisad on leitavad käsiraamatu ingliskeelsest osast.

“BRIGSHAW’ VÄLJAKUTSE” (“BRIGSHAW CHALLENGE”)

Rakendada tervikliku kooli lähenemisviisi (Whole school approach) tagamaks kõrgetasemeline õpetamine ja õppimine, et parendada õpilaste õpitulemusi “Brigshaw’ väljakutse” kaudu.

Kool/taust:	Brigshaw’ Keskkool, Allerton Bywater, Leeds
Veebileht:	www.brigshaw.com
E-mail:	office@brigshawtrust.com
Direktor	Simon Riley
Kooli tüüp/taust:	Keskkool
Õpilaste vanusevahemik:	11-18
Kooli kirjeldus:	• Õpilaste arv: 1350• Demograafilised näitajad: Haridusliku erivajadusega laste arv ei ületa tavapärasest määra.• Kool on osa Brigshaw’ õppepartnerlusest, kuhu kuulub veel viis põhikooli (Allerton Bywater, Kippax Ash Tree, Kippax Greenfield, Kippax North, Swillington).• Tehakse koostööd Temple Moori Keskkooli and Roydsi Kooliga, et pakkuda laialdasemat õppeainete valikut kuuendas klassis.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Miks otsustas kool selle protsessi ette võtta?

Kooli juhtkond leidis, et õpetamise ja õppimise kvaliteet on olnud nii valdkonniti kui ka õppeainete lõikes ebaühtlane. Selle tagajärjel põhikoolilõpetajate õpitulemused aasta-aastalt varieerusid. Lisaks ilmnis kooli õpilaste seireandmetest, et osa õpilastest (mõningates ainetes)

“Brigshaw’ väljakutse” (“Brigshaw Challenge”)

jäid maha ja ei saavutanud oodatud arengutaset. Probleem ilmnis just erivajadusega õpilaste seas.

Millised on “Brigshaw’ väljakutse” põhikomponendid?

Tundide andmisel tuleb õpetajatel lähtuda kuuest Brigshaw’ põhikomponendist

1	Kvaliteetne tagasiside	• Suuline ja kirjalik (hõlmab eesmärkide püstitamist)• Jätkusuutliku arengu (<i>‘Green for Growth’</i>) protsessi kasutamine, et täita lünki teadmistes ja tagada aine täielik omandamine.• WAGOLL-meetod (<i>What a good one looks like</i>)• Kirjaoskuse arendamine on peamine prioriteet• DIRT-meetod (<i>Dedicated Improvement and Reflection Time</i>)
2	Kvaliteetne küsimine	• Planeerige intrigeerivaid küsimusi (kõigile) ja nõudke sisukaid vastuseid• Kasutage efektiivseid strateegiaid• Eeldage, et kõik kuulaksid ja vastaksid, kui küsitakse
3	Kvaliteetne metakognitsioon	• “Kolmekordne õppimisliin” – teadmised, oskused ja Brigshaw’ õppija: seadke sisse ühine keel õppimiseks• Keskenduge õppimisvõime suurendamisele• Avastage, kuidas õpilased õpivad paremini• Võimalused probleemide lahendamiseks• Efektiivne enese- ja kaaslasehindamine
4	Väärtushinnangud	• Entusiastlik lähenemine• Viisakusväljendid• Kiituste ja autasude kasutamine• Telefonikõned/postkaardid/märkmed päevikutes
5	Tundke oma klassi	• Istekohtade efektiivne kasutamine• Eristage kõik rühmad• Paigutage kohad strateegiliselt

“Brigshaw’ väljakutse” (“Brigshaw Challenge”)

6	Väljakutse	• Kasutage “Brigshaw’ õppimise tsükli” (<i>Brigshaw Learning Cycle</i>)• Parim ettekanne• Andke kodutöid

Kasulikud allikad

- Brigshaw’ põhikomponentide kokkuvõtteleht
- Taustadokument: jätkusuutliku arengu eesmärgid Brigshaw’ keskkoolis (*The Purpose of Green for Growth at Brigshaw*)
- PowerPoint-esitlus protsessi läbiviimise kohta (personali koolitus)

Kuidas tervikliku kooli lähenemisviisi jälgitakse?

Õpetamise ja õppimise kvaliteeti hinnatakse osana kooli seire- ja hindamistsüklist regulaarselt läbi planeeritud tunnivaatluste ja õppekäikude, keskenduses kuuele Brigshaw’ põhikomponendile. Vaatlusi viiakse läbi kooli juhtkonna poolt, lisaks teostatakse kaaslaste hindamist.

Näiteid dokumentidest, mis toetavad vaatluste läbiviimist:

- *Pro forma*: õppimise vaatlus (*Observation of Learning*)

Tulemused:

- 2017. a põhikooli eksamitulemused näitasid, et õpilaste üldine õppeedukus oli üle keskmise.

Ofsted (*The Office for Standards in Education, Children's Services and Skills*) järelevalve:

- *Õpetamise ja õppimise juhtimine on väga tõhus... Hea juhtimise ja parema õpetamise tulemusena on õpilaste saavutused oluliselt paranenud.*

Jätkusuutliku arengu (*Green for Growth*) eesmärgid Brigshaw’ keskkoolis

Kui me räägime jätkusuutliku arengu protsessist Brigshaw’ keskkoolis, peab see olema kontekstis “lünkade täitmine teadmistes” (*Closing the Gap*).

Millal töötab jätkusuutlik areng Brigshaw’s kõige paremini?

Õpilased on ära õppinud mingi teema, õpetaja on tööle andnud hinnangu koos parandusettepanekutega. Protsessi on kaasatud ka õpilaste enesehindamine.

Õpilased kasutavad DIRT-meetodit (*Dedicated Improvement and Reflection Time, DIRT*), et muuta oma tööd paremaks kas individuaalselt või paarilisega arutelu käigus. Õpetajad jälgivad selle aja jooksul HEV-lastede edasiminekut, kuna see on oskus, millega mõned õpilased hakkama ei saa.

Andekamatele õpilastele on koostatud lisatöö, mis viib neid lähemale aine “meisterlikkuse” saavutamise poole.

Õpilased alustavad järgmist tööd, võttes arvesse viimase töö parandusettepanekute põhjal seatud eesmärgid (parandusettepanekud on märgitud tööle).

Õpetaja jälgib seatud eesmärgid. Kui õpilasele seatakse järjest samad eesmärgid, siis õpetaja sekkub.

Jätkusuutlik areng on õppetöös lõpule viidud, kui õpetaja näeb, et õpilased täidavad seda tõhusalt.

Kolm üldist väärarusaama jätkusuutliku arengu kohta...

Õpilased parandavad oma töid roheline pastakaga, kirjutavad õpetaja käest saadud õiged vastused.

DIRT-meetodit kasutatakse kogu klassiga, samal ajal kui mõned õpilased on oma töö lõpetanud ja tahavad edasi minna.

Eesmärkide seadmine on protsessi kõige olulisem osa.

“TIPPSAAVUTUSED MATEMAATIKAS” (“EXCELLENCE IN MATHS”) WESTGATE’I ALGKOO LIS

Rakendada tervikliku kooli lähenemisviisi (Whole school approach) tagamaks kõrgetasemeline õpetamine ja õppimine matemaatikas, et parendada õpilaste õpitulemusi.

Kool/taust:	Westgate’i Algkool (<i>Westgate Primary School</i>), Otley, Leeds
Veebileht:	http://www.westgateprimary.co.uk/website
E-mail:	admin@westgateprimary.co.uk
Direktor:	Helen Carpenter
Kooli tüüp:	Munitsipaalalgkool
Õpilaste vanusevahemik:	3-11 aastat
Kooli kirjeldus:	Westgate’i Algkool asub Otleys, 8 miili kaugusel Leedsi kesklinnast. Igal aastal võetakse vastu üks klassikomplekt lapsi. Koolis tegutseb ka lasteaed, mis pakub vähemalt 30-tunnist järelevalvet 3-4-aastastele lastele. Suurem osa õpilastest on kohalikud ning peamiselt pärit valgest briti kogukonnast. 3% õpilastest saab haridusliku erivajaduse lisatoetust ning 14% õpilastest on pärit vähekindlustatud peredest.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse	Kooli direktor on olnud ametis alates 2011. aastast, töötades eelnevalt kohaliku omavalitsuse matemaatika konsultandina. Kool

arengu
tegevussuunaga

kuulub **Yorkshire Ridings Matemaatikakeskuse** programmi
(**Yorkshire Ridings Maths Hub**).

Matemaatikakeskused asutati 2014. aasta juulis eesmärgiga aidata kaasa Inglismaa koolide ja kolledžite matemaatikahariduse edendamisele. Ühes piirkonnas püütakse kaasata kõiki matemaatika valdkonna juhte, et arendada ja jagada parimat praktikat, mis on kasulik kõigile õpilastele ja õpetajatele. Keskused on osa laiemast koolipõhise juhtimissüsteemi arengust Inglismaal. Haridusosakond on Matemaatikakeskuse programmi peamine rahastaja. Iga Matemaatikakeskus saab rahalist toetust, et katta nii struktuuri- kui ka projektikulud. Alates keskuste loomisest toetavad ka teised organisatsioonid teatud Matemaatikakeskuse projekte. Näiteks hetkel toetab Hariduskapitali Sihtasutus (Education Endowment Foundation) kahte Matemaatikakeskuse katsetust.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

2014. aasta septembris tutvustas kooli direktor Matemaatikakeskust osana Inglismaa-Hiina Matemaatikahariduse Innovatsiooniuringute vahetusprojektist (England-China Maths Education Innovation Research Project), et saada rohkem teada õpetamisviisidest, mis viivad meisterlikkuseni matemaatikas. Vahetusprojekt hõlmas koostööd Shanghai algkoolide matemaatikaõpetajatega, et vaadelda, arutada ja hinnata nende matemaatika õpetamise metoodikat ja õppekava ning õppida, kuidas tõsta matemaatika õpetamisstandardeid Suurbritannias, rakendades Shanghai tundide põhielemente.

Westgate'is on tugev meeskonnatunne – õpetajaid julgustatakse tegema koostööd ja õppima üksteiselt. Direktor innustab võtma riske ja on huvitatud, et personal leiaks ise oma probleemidele lahendused, pakkudes samas selget toetust nii pedagoogika kui ka õpetamise arengule.

Shanghai algharidussüsteemi põhijooned, mida direktor vaatles, olid õpetajate koostöö, kaaslaste vaatlus ja hindamine ning fookus sellel, kuidas arendada ainealaseid teadmisi ja pedagoogikat. Neid põhijooni kasutati teadlikult, et toetada personali, kes viisid läbi radikaalseid muudatusi matemaatika õpetamises.

Erialgsed personali reaktsioonid vahetusprojekti osas olid kõhklevad – matemaatikatumused koolis ei olnud madalad ja õpetajad olid kogenud ning enesekindlad alghariduse praktikud. Seetõttu alustas direktor koostööd matemaatika ainejuhi Joanne Hettersley’ga väikses õpetajate uurimisrühmas (Teacher Research Group), et koos planeerida, õpetada, vaadelda ja hinnata tunde, mis sisaldasid Shanghai matemaatika pedagoogika elemente. Vahetusprojekti teises faasis vaatsid kõik Westgate’i õpetajad tunde, mida viisid läbi Shanghai külalisõpetajad ning seejärel osalesid põhjalikus tunnivaatlus järelarutelus. Järgmise pooleteist semestri jooksul julgustati õpetajaid proovima Shanghai õpetamise elemente oma praktikas ilma välise vaatluse tajutava surveta. Ainejuht töötas õpetajate uurimisrühma K1 ja K2 vabatahtlikega, et arendada õpetust edasi.

See tööviis suurendas personalis entusiasmi ning motiveeris neid edasi arendama matemaatika süvendatud õpetamist. Seetõttu alustas kool uuel õppeaastal laiaulatusliku süvendatud matemaatika õpetamise rakendamisega. Õpetajate personalikoolitusel lepidi kokku lähenemisviisi põhielemendid ja seoti need õpetaja hindamise struktuuriga. Õpetajate uurimisrühma käesoleva programmi juht (ainejuht) kinnitas, et kõik õpetajad said sellest 18 kuud kestnud fokuseeritud ja personaliseeritud kutsealasest arengust kasu.

Selles õppetöö arendamise protsessis toetati õpetajaid läbi hoolikalt planeeritud erialase arengu programmi ja regulaarsete võimaluste hinnata ja arutleda õpetajate progressi üle koos. Pandi paika personali regulaarsed koosoleku toimumise ajad, et toetada õpetajate matemaatiliste aineteadmiste süvendamist. Hindamise tulemusena jõuti selgusele, et õpetajad tajusid taolise õpetamisviisi tõhusust, kuid tundide ettevalmistamisel oli kahjustav mõju tööelu tasakaalule õppetundide struktureerimise ja ressursside nõudmiste tõttu. Seetõttu ei pööratud eelarvele tähelepanu, kui investeeriti õpikutesse ‘Maths No Problem!’: ingliskeelne Singapuri õpik, mis on heaks kiidetud haridusosakonna poolt. Lisaks kirjastajapoolne koolitus kogu personalile (õpetajad ja abiõpetajad).

Samuti mõjutas see projekt abiõpetajate rolli matemaatikatundides ning ühildus Hariduskapitali Sihtasutuse projekti “Abiõpetajate parim rakendamine” (Education Endowment Foundation’s Making the Best Use of Teaching Assistants project) tulemustega. Selle võtmeks oli abiõpetajate kaasamine õpetaja erialasesse arengusse igal võimalusel, pakkudes täiendkoolitusi ja hinnates koos kõige efektiivsemaid tunnis töötamise viise.

Selle lähenemisviisi mõju professionaalsele arengule on olnud kaugeleulatuv. Õpetajad on muutunud enesekindlamaks ja julgevad võtta rohkem riske, reflekteerides enda pedagoogikat ja mis kõige tähtsam, jagades praktikaid kolleegidega koolis ja kooliväliselt läbi tunnivaatluste ja arutelude. Tunnivaatlusi nähakse üha rohkem mitte ainult meisterliku etteastena, vaid vastastikku kasuliku õppimisvõimalusena. Programmijuht on läbi oma töökogemuse kolleegidega ja Matemaatikakeskusega saavutanud kompetentsi, mis võimaldab tal toetada õpetajate arengut läbi koostööle suunatud lähenemisviiside.

Projekti mõju (The impact on learning) õppimisele on eriti ilmne klassides, kus on õppetöö sellisel viisil toimunud algusest peale. Õpetajate ootused on tõusnud; õpitulemused on ühtlasemad; laste võime selgitada ja põhjendada, kasutades täpset matemaatilist sõnavara, on märkimisväärselt suurenenud; laste eneseusk ja rõõm matemaatika õppimisest on üleüldiselt kasvanud. Terves koolis nähakse matemaatikas järjest rohkem midagi sellist, mis on kõigile piisavalt pingutades jõukohane.

Kooli kogukond on teadlik, et matemaatika õpetamise kohta on veel palju õppida ja nad on pühendunud sellele, et jätkata üheskoos õppimist.

“TIPPSAAVUTUSED MATEMAATIKAS” (“EXCELLENCE IN MATHS”) WESTGATE’I ALGKOO LIS

Õpetamise ja õppimise parendamine videosalvestuse ja juhendamise abil.

Kool/taust:	Rosebanki Alkool (<i>Rosebank Primary School</i>)
Veebileht:	http://rosebank.greenschoolsonline.co.uk/
E-mail:	asmith@rosebank.leeds.sch.uk
Direktor:	Alice Smith
Kooli tüüp:	Munitsipaalkool
Õpilaste vanusevahemik:	3-11 aastat
Kooli kirjeldus:	Rosebanki Alkool on keskmisest suurem alkool, milles õpib 332 õpilast alates 6. eluaastast. Lisaks on koolis 3-4-aastastele lastel mõeldud lasteaed, kus käib regulaarselt 41 last. Kooli puudulikkuse indeks on 0,38, mis on võrreldes riigi keskmisega palju kõrgem. Vähemusrahvustest koosnevate laste protsent (89,9%), kelle emakeel ei ole inglise keel (66%) ja kes saavad tasuta koolilõunat (60%) – need näitajad on kõik kõrgemad kui riiklikud näitajad. Lisaks toimub suur õpilaste liikuvus. Kool teeb tihedat koostööd mitmete partneritega (<i>Learning Alliance, Family of Schools</i>). Koolis on kõikehõlmav ja toetav

kultuur, kus õpetajatel on kõrged ootused ja püüdlused nii enda kui ka õpilaste suhtes.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Mitmeid aastaid on Rosebanki Almkoolis toimunud erinevaid tegevusi eesmärgiga parendada õpetamist ja õppimist. Need on olnud näiteks mitmetel koolitustel osalemine, tundide vaatlus ja tagasiside, õpilaste tööde kontroll, uurimistööd, teiste koolidega koostöö planeerimine ja läbiviimine.

Viimasel ajal on Rosebanki Almkoolis kasutusele võetud IRIS-süsteemi videokaamerad, et parendada õpetamist ja õppimist terves koolis. Kaamera on ühenduses kahe iPadi ja mikrofonidega, et filmida kas tervet klassi või ühte kindlat laste rühma. Videosalvestiste järelvaatamine võimaldab õpetajal vaadelda oma õpetamise toimet. Selle praktika sisseseadmise tulemusena koolis on Rosebankil tugev eneserefleksiooni ja parendamise kultuur, kus töötajad on võimelised otsustama, kuidas oma õpetamispraktikat parandada. Õpetajad on leidnud, et see on üks kasulikumaid ja toetavamaid viise, kuidas oma individuaalset praktikat parendada.

Et protsess oleks efektiivne ning õpetajad selles tõeliselt analüütilised, oli tähtis tagada, et õpetajatel oleks siiras soov oma praktikat täiustada. Selle sisseseadmisel pöörati suurt tähelepanu Carol Dwecki teosele “Mõttemiis” (‘Growth Mindset’) ja John Hattie’ teosele “Visible learning”. See võimaldas personalil olla rohkem kriitiline oma õpetamise osas ning nautida uute riskide ja väljakutsete vastuvõtmist. Samuti võimaldas see õpetajatel täheldada, kui tähtis on õpilaste õppimise jälgimine klassiruumis läbi fookuseeritud vaatluse ning kui efektiivne on õpetajate ja laste vaheline suhtluskoostöö.

Et tagada võimalikult efektiivne tundide refleksioon, toimusid personaliseeritud koolitussessioonid. Juhtkond arvas, et õpetajatel peaks olema võimalus lahendusi ise välja pakkuda, andes neile aega oma õpetamist teiste õpetajatega reflekteerida. Seetõttu me tellisime Briti koolide juhendamiskeskuse (British School of Coaching) erikoolituse, et õpetajatega toimuvatel vestlustel oleks tõepoolest võimalik õppimist põhjalikumalt analüüsida.

Kõik juhid võtsid osa kahepäevasest kursusest, kuidas kasutada juhendamise tehnikaid. Briti koolide juhendamiskeskus tegi meile väga täpselt selgeks, mis on mentorluse ja juhendamise vahe. Mentorluse käigus annab juht õpetajale nõu ja ideid, samas kui juhendamise käigus esitatakse õpetajatele intrigeerivaid küsimusi ja toetatakse nende eneserefleksiooni, mille kaudu jõuavad õpetajad ise lahendusteni. Juhendamine on palju võimsam kui mentorlus ning selle käigus kasvab õpetajate usk oma võimetusse. Koolitussessioonidele järgnesid Briti koolide juhendamiskeskuse poolt läbi viidud kursused juhtidele. Selle eesmärk oli tagada, et juhendamisstiil oleks õigesti kohandatud ning efektiivne, võimaldades õpetajatel oma praktikas ise lahendusi leida.

IRIS-süsteemi videokaamerate kasutamine koolitussessioonidel võimaldas õpetajatel väga efektiivselt analüüsida õpetamist ja õppimist oma klassiruumis. Õpetajad tulid koolitussessioonidele, kui nad olid vaadanud videot oma tunnist või tunniosast ning analüüsinud tunni tugevusi ja kitsaskohti. Koolitussessioon kestis üks tund ning see võimaldas õpetaja tehtud videot põhjalikult analüüsida. Iga koolitussessiooni lõpus pani õpetaja paika uued tegevusplaanid ning kuupäevad, millal läbi vaadata oodatavad edusammud. Õpetajad lahkusid koolitussessioonidelt hea tundega nii oma võimete osas kui ka selle osas, et saavad midagi paremaks muuta. Tehtud parendused väljendusid õppijate toetamiseks võimalike uute materjalide soetamises, abiõpetajate suuremas kaasamises, rohkema koostöö tagamises tundides või tunnistruktuuri muutmises.

Nagu mainitud, leidsid õpetajad, et see personali arendamise meetod on toetav ning ei kujuta endas ohtu. Kuigi õpetajad on väga hõivatud tööga, leidsid nad aega tegeleda videofilmimise ja koolitusega, kuna see on igati kasulik kogemus. Kasuks tuli ka, et videod olid privaatsed ja ainus inimene, kes neid nägi, oli teine õpetaja, välja arvatud juhul, kui nad soovisid salvestisi jagada teiste praktikute või oma juhendajaga. Kuna õpetajate enesekindlus tundide analüüsi käigus kasvas, muutusid nad julgemaks uute asjade proovimisel, võttes suuremaid riske õpetamisstiilides ja lähenemisviisides. Samuti teadvustasid nad, et hiljem on võimalus arutada mõju üle ja kuidas koostöös juhendajaga välja pakkuda oma strateegiaid, et edasi arenda.

Juhtidena näeme me videosalvestuste ja koolituste kasutamise mõju, kui me teostame igal semestril õpetamise ja õppimise ülevaatusi. Strateegiad ja ideed, mille üle olid õpetajad koolitustel arutanud, toimusid klassis ning nendest said kasu kõik õpilased.

Aja jooksul on IRIS-süsteemi kaamera leidnud koolis rohkem rakendusi. Olukordades, kus õpetajad on näinud vaeva, kuidas oma õpetamist parendada või tajunud olukordi, kus neil ei ole olnud õigus, on tundide videosalvestuste vaatamine olnud kasulik, kuna nad saavad vanemjuhiga uuesti salvestisi vaadata ning arutada selle üle, mis läks hästi ning mida tuleks parandada. Õpetajad on omaks võtnud selle ühise refleksiooni ja võimaluse arutleda tagasiulatuvalt õppetundide üle erinevate inimeste vaatevinklist.

Koos videosalvestiste kasutuselevõttuga sel aastal oleme kogu kooliga keskendunud viisidele, kuidas toetada klassis kõige vähem võimekaid lapsi. Üks viis on erivajadusega laste või vähese inglise keele oskusega laste filmimine, seejärel oleme me meeskonnana tuvastanud nende õpilaste õpiraskused ning leidnud teed, kuidas neid ületada. Kollektiivne keskendumine on meil võimaldanud koguda erinevaid ressursse ja strateegiad nende laste toetamiseks igas klassis.

Lisaks sellele on mõned õpetajad kasutanud videosalvestisi, et lapsed saaksid ise oma õppimist reflekteerida. Näiteks on mõned õpetajad filminud laste lugemist üksteisele. Seejärel on videoid jagatud õpilastega, et nad saaksid kriitiliselt hinnata oma lugemise soravust. Õpetajad on filminud ka laste presentatsioone eesmärgiga hinnata nende esitlust.

Viimasel ajal on väljapaistvamad õpetajad filminud oma tunde, et salvestisi jagada kolleegidega eesmärgiga edendada personali arengut veelgi. Kuna IRIS-süsteem on veebipõhine, on videote jagamine ja üleslaadimine äärmiselt lihtne ja kiire. Õpetajad saavad videokeskkonnas kergesti kirjutada kommentaare salvestiste kohta.

Pärast IRIS-süsteemi videokaamerate kasutusele võtmise edu on seda lähenemisviisi kasutanud ka abiõpetajad, mis tagab, et kogu õpetajaskond pidevalt vaatleb ja täiustab oma õpetamist. Õpetajad ja abiõpetajad vaatlevad videomaterjale nii individuaalselt kui ka rühmades, mis tagab avatud lähenemisega konstruktiivse tagasiside ja täiustamise toel tugeva õppimiskultuuri.

Mõju:

Õpetamine ja õppimine on terves koolis paranenud, mis on viinud näitajate kasvutrendile:

- K2 edusammud on kooskõlas riiklike edusammudega
- Õpilasraamatutes märgatavad edusammud läbi välise modereerimise ja Ofstedi hinnangute
- Hea süsteem, mis tagab andmete täpse ja mõõduka kogumise.

STANDARDITE TÕSTMINE, KUTSESTANDARDITE KEHTESTAMINE LIHTSATE SÜSTEEMIDE JA TERVIKLIKU KOOLI LÄHENEMISVIISIDE KAUDU

Maailmatasemel õppemeetodite kaasamine läbi lihtsate süsteemide ja tervikliku kooli innovatiivsete lähenemisviiside.

Kool/taust:	West Oaksi Erikool (West Oaks SEN Specialist School and College)
Veebileht:	http://www.westoaksschool.co.uk/
E-mail:	Direktor andrew.hodkinson@westoaksschool.co.uk Asedirektor sue.towers@westoaksschool.co.uk Kooli juhataja keeley.murray@westoaksschool.co.uk
Direktor	Hr Andrew Hodkinson
Kooli tüüp:	Kohaliku omavalitsuse erikool
Õpilaste vanusevahemik:	2-19 aastat
Kooli kirjeldus:	West Oaksi Kool on erikool, millel on pikaajaline traditsioon HEV-laste õpetamisel. Koolil on võimekus õpetada oma kahes õppepaigas 280 last – Boston Spa õppepaik (külas asuv õppelinnak, mis hõlmab pikaagest koostööbaasi kohalikus keskkoolis, 16+ ettevõtluskeskust ja kohalikku farmimajandust) ja Woodhouse'i õppepaik (linnasisene õppelinnak Meanwoodi piirkonnas Leedsis), mis avati 2015. aasta septembris. Järgneva paari aasta jooksul kasvab õpilaste arv tõenäoliselt üle 300 ja koolist saab üks suurimaid erikoole Euroopas. West Oaks teenindab väga erinevate

	vajadustega lapsi – sügava ja liitpuudega, autismispektri häiretega ja tõsiste õpiraskustega. Üle 75% õpilastest on diagnoositud autism.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse arengu tegevussuunaga	West Oaks asutati üle 40 aasta tagasi ja on pühendunud kõigile, kes on kooliga seotud, olgu selleks õpilane, lapsevanem, töötajad või kogukonnaliige. Me oleme huvitatud oma personali toetamisest, et nad saaksid pidevalt arendada oma praktikaid ja loodetavasti see uurimus peegeldab seda.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Miks otsustas kool selle protsessi ette võtta?

Meie eesmärgiks on pakkuda kõigile tipptasemel õpet, mida juhitakse läbi lihtsate süsteemide ja protsesside. See võib kõlada lihtsa ja ilmselgena, aga West Oaksis keskendutakse pidevalt kooli põhitegevusele – õppekavale, õpetamisele, õppimisele ja juhtimisele, et tõhustada kooli pakutavat haridust. Meie õppekava põhineb mängupõhise õppimise lähenemisviisil, mis võimaldab meil kujundada õppureid ja seda täiendavad meie juhtimisviis ja kooli struktuur, meie õppeplaan (LLP, *leading learning plan*), lähenemine induktsioonile, juhendamisele ja koolitamisele.

Millised on selle töö võtmeelemendid?

Mängupõhise õppimise lähenemisviis ja filosoofia

West Oaksil on selge mängupõhise õppe kultuur, mis on suunatud meie õpilaste arengule ja sellele, et neist saaks iseseisvad õppijad, kujuneks välja iseseisvus ja mis kõige tähtsam – et nad tunneksid rõõmu õppimisest. Me usume, et läbi mängu õppimine ja laste ideede ning huvide järgimine on parim viis tagamaks õpilaste kaasatus. Meie mängupõhine lähenemisviis toimub 2 kuni 7 aasta vanustele õpilastele lineaarse käsitluse kaudu kolmes õppefaasis. Kui õpilased on need kolm õppefaasi läbinud, on nad arengult valmis formaalsemaks õpetamisviisiks.

Õppekavapõhine lähenemine

Meie õppekava on jaotatud viieks erinevaks valdkonnaks, mis on loodud, et kujundada, arendada, pakkuda väljakutset ja kaasata õppureid, samal ajal maksimeerides nende saavutusi igas arenguetapis. Õppekava on võetud lahti järgmisteks osadeks: Varajaste aastate vundament ja Võtmeetapp 1 (*Foundations for Early years and Key Stage 1*) (kujundamine), Sammud (*Footsteps*) (arendamine), Hüppelaud (*Stepping stones*) (väljakutse pakkumine), Kõrgele jõudmine (*Reaching high*) (saavutamine) ja Edasiliikumine (*Moving on*) õpilastele alates vanusest 16+ (kaasamine). Samuti on meil õppekavale temaatiline lähenemine ning "Suurte küsimuste ja teemade" (*Big question and topic*) keskne õppimine.

2016-2018 õppeplaan

Meie lähenemine kooli paremaks muutmisele ja arendamisele on lihtne. Meil on õppeplaan ja me jätkame seda, milles oleme head ning pöörame kitsaskohtadele tähelepanu. Kõiki meie plaane iseloomustab riskide maandamine ja seda toetab meie kooli tippkvaliteet. Meie 2016-2018. aasta õppeplaani on seitse võtmetegurit.

Induksioon, juhendamine ja koolitamine

Personali arendamiseks ja kindlustamiseks, et nende erialased standardid vastaksid meie kõrgetele ootustele, toimuvad iga kahe nädala tagant koolitused, kus kõik osalevad. Juurutatud on tugev koolipõhine mentorlus iganädalase juhendamisega ja kolleegi vaatlemisega. Tagamaks, et kõik meie õpetajad ja abipersonal mõistaksid meie kooli protseduure ja standardeid, jälgib kogu personal induksiooni protsessi meie näidisklassiruumis.

Näidisklassiruumide kasutamine kõrgete professionaalsete standardite sisse seadmiseks ja säilitamiseks

Näidisklassiruumi on sisse seatud kõik meie õppemeetodid ja nende kirjeldused, millest personal ja külalised saavad õppida. Näidisklassi füüsiline keskkond määrab kooli üldise mulje ning kõik klassid järgivad sama rutiini. Näidisklassis saame me presenteerida oma väärtusi hommikuringide kaudu, ootusi töökohale, õpilaste infot ja **tunniplaane**, mis on diferentseeritud, et vastata kõigi õpilaste vajadustele. **Igapäevaseid toiminguid** näitlikustatakse ja **rõivistud** on selgelt määratletud ning neid hoitakse puhtana. Kui **mõtlemisala** klassis on õpilastele sobilik, peaks seal olema minimaalselt häirivaid tegureid ning kuvatud sealsed käitumisjuhised

Standardite tõstmine, kutsestandardite kehtestamine lihtsate süsteemide ja tervikliku kooli lähenemisviiside kaudu

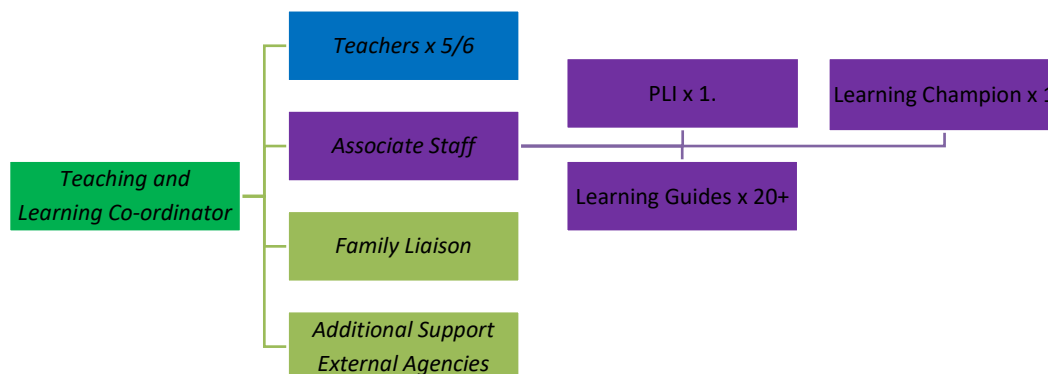
(õpilastele ja personalile). **Autasutahvlid** peavad olema motiveerivad ja vastama õpilase vanusele ja võimetele. **Ürituste-** ja **tunniplaan** peavad olema üleval igas klassiruumis ja **õpilaste informatsioon** peab olema kättesaadav ning esitletud korrektselt. Kui personalil on **hommikuringi tahvel**, peab seda hoidma puhta ja korrektsena. Kõik kasutatavad sümbolid peavad olema ühesuursed. Kõikides klassides peab olema **lugemisala**, mis on kutsuv ja soodustab lugemist. Kõik **motivaatorid** peavad olema korrektselt välja pandud ja tähistatud, et toetada õpilaste PECS-metoodika kasutamist.

Meie näidisklassiruum 2018. aastal

Juhtimine ja struktuur

Meie jagatud juhtimismudel on selge ja see on tugevalt keskendunud õpetamisele ja õppimisele, sest õppetööd viivad läbi meie parimad õpetajad. Me õpilasi õpetatakse õppepesades (*Pod communities*). Nendes toimuva õppetegevuse üle teostab järelevalvet õpetamise ja õppimise koordinaator (*Teaching and Learning Co-ordinator, TLCo*), kellel on samuti kolmepäevane õpetamise kohustus.

Klassiõpetajad ja abipersonal

Õppepesades õpetab igat klassi klassijuhataja ja teda toetab abipersonal. Meie abipersonal on kooli tugevuseks ja nad on väga oskuslikud, nad tunnevad meie lapsi hästi. Meile on väga tähtis, et abipersonal aitab lapsi õppeprotsessis, samas keskendudes nende iseseisvusele. Meie personaalsed õppeinstruktorid (*Personalised Learning Instructors, PLI*) ja õppemeistrid tagavad kõrgetasemelise abi meie kooli lastele. Selline meeskonnafilosoofia ja keskendumine täiuslikkusele on meie pakutava hariduse võtmeks.

Saadav kasu/Miks võtsime selle lähenemisviisi kasutusele

Kooli fookus peaks alati olema õpetamise ja õppimise põhitegevusel nii alg-, eri- kui keskkariduses. Meie lähenemisviis on aidanud parendada õpetamist ja õppimist, sest 83% õpetamisest tunnustati "heaks" või "suurepäraseks" õppeaastal 2016/2017 ja õpilaste areng oli kooli keskseks tugevuseks. Laste ja noorte jaoks peab õppimine olema protsess, mida nad naudivad, tehes samas edusamme, mis vastavad nende endi lähtepunktidele. West Oaksi meeskond, kes osaleb lapsekeskses õppes ning investeeringud, mida me oleme teinud õpetamise põhivaldkondades, õppimises, õppekavas, juhendamises ja juhtimises, omavad kõik positiivset mõju saadavale õpikogemusele nii õpilaste kui personali jaoks.

Kuidas seda lähenemisviisi seiratakse?

Välisvaatlejate ja vanematelt saadud tagasiside, kohaliku omavalitsuse ja rahvusvaheliste organisatsioonide nagu Ofsted ja NAS kaudu, kes tõstavad esile meie efektiivseid lähenemisviise. Samuti seirame ja arendame ise oma õpet.

Mõju näited: Meie kooli soovib saada rohkem õpilasi, kui suudame vastu võtta ning meil lubati 2015. aastal kavandada ja ehitada uus 10 miljonit naela maksev kool, mis tõstis meie õpilaste arvu 132-lt 271-ni ja 130 töötajani. Kool valmis õigeaegselt, ehitus jäi eelarve piiridesse ja demonstreerib kindlust, mis on Leedsil West Oaksis pakutava tippasemel erihariduse suhtes. Tagasiside vanematelt, kohalikult omavalitsuselt ja organisatsioonidel nagu Ofsted ja NAS tõstavad samuti pidevalt esile meie efektiivseid lähenemisviise. Ofsted (UK valitsuse inspektorid) andis koolile kõrgeima hinde 2007., 2012. ja 2017. aastal ning NAS (*National Autistic Society*) akrediteeris 2017. aastal kooli autismiga laste õpetamise eest kui tippasemel pädevuskeskuse (*Beacon of Excellence*).

Mis edasi?

1. Säilitada olemasolevat ja jätkata täiustamist vajavate elementide arendamist.
2. Keskenduda 16+ vanuserühma õpetamisele.
3. Arendada välja tugevad globaalsed partnerlussuhted (Avatud uste päev 17. septembril 2018).

Näited dokumentidest, mis seda lähenemisviisi toetavad (saadaval meie veebilehel)

1. Õppekava ja hinnangumapp 2017/2018
2. 2017. aasta õppekava väljavõte
3. Mängupõhise õppimise ülevaade
4. Näidisklassiruum
5. Ofstedi aruanded 2017, 2012, 2007
6. Õppeplaani ülevaade

Täiendava info saamiseks võtke palun ühendust andrew.hodkinson@westoaksschool.co.uk.

COCKBURNI KOOL

Tagada kõrgetasemeline õpetamine ja õppimine kogu koolis läbi terviklike süsteemide ja struktuuride ning kõikidele õpetajatele suunatud sisukas KPA käsitusviis.

Kool/taust:	Cockburn School
Direktor:	Mr David Gurney
Koolijuht:	Mr Rob Dixon
Koolitüüp:	Akadeemia
Õpilaste vanusevahemik:	11-16 aastat
Kooli kirjeldus:	Cockburni Kool on suur põhikool, mis kuulub Cockburni koolide liitu (<i>Multi-academy Trust</i>). Nimekirjas on 1200 õpilast, kellest märkimisväärne osa on pärit vähekindlustatud peredest ning neile on määratud toetus <i>Pupil Premium</i> programmist. Kool on määratud riiklikuks tugikooliks (<i>National Support School</i>) ja kooli direktor on riiklik haridusjuht (<i>National Leader of Education, NLE</i>). See tähendab, et koolil on voli teha koostööd teiste regiooni koolidega ning jagada häid praktikaid. Õpilaste õpitulemused koolis on väga kõrged.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Miks otsustas kool selle protsessi ette võtta?

Koolil oli soov järjekindlalt läheneda kõikidele õpetamise ja õppimise aspektidele, kaasa arvatud tagada, et kõigil töötajatel oleks võimalik ennast ametialaselt täiendada. See tagab nende töö maksimaalse mõju laste ja noorte õpitulemuste paranemisele.

Millised on selle töö põhikomponendid?

1. Õpetamise ja õppimise strateegiad

Sätetatakse selged juhised kõigi töötajate jaoks:

- tõsta õpetamise ja õppimise kvaliteeti.
- töötada välja ühtne lähenemisviis, milline on tundide struktuur, kuidas neid planeerida ja läbi viia.
- kehtestada ühine õpetamiskeel ja arusaam õppimisprotsessist.

2. Pideva professionaalse arengu strateegiad (PPA)

Cockburni Kool on õppiv kogukond, mis on pühendunud kogu personalile suunatud õppis- ja arenguvõimaluste loomisele. Eeldatakse, et õpikogukonna kõik liikmed etendavad aktiivset rolli oma isiklikus professionaalses arengus ja toetavad kolleegide professionaalset arengut.

Kestva professionaalse arengu strateegiad näevad ette järgmist:

- Vajalike koolituste väljaselgitamine
- Vajalike koolituste korraldamine
- Kokkuvõtte PPA käsitlustest, mis sisaldab nii koolisest täiendõpet kui ka koolitusi, mida viivad läbi partnerkoolid, aga ka esinejad väljastpoolt kooli.

Kõik koolid, kes on seotud PPA-ga, peavad reflekteerima oma arengut ning vastavalt sellele ka tegutsema, oma praktikat jagama ja hindama PPA mõju.

3. Cockburni õppetsükkel

See annab ülevaate, kuidas peaksid efektiivsed õpetajad kavandama õppimist kui järjepidevat lähenemist Õpetamisele ja Õppimisele (*Teaching and Learning*) ja põhineb kiirendatud õpimudelile. Viieosaline õppetsükkel on õpetajatele abiks tundide struktureerimisel, et aidata kaasa õpilaste järjepidevusele. Samuti hõlbustab see struktuuri paindlikkust, et tagada õpilaste maksimaalne tulemus.

Tund peaks sisaldama kõiki õppetsükli osasid, et õppimine oleks tulemuslikum. Õpetajatele on olemas juhendmaterjal, kuidas selgitada üksikasju teistele õpetajatele.

Mõju tõestus:

Suurepärase õpetamise tulemusena asetseb Cockburni Kool kohalikus omavalitsuses kolmandal kohal ja 10% paremiku seas riiklikus arvestuses (Progress 8 skoor 0.65, õpilased vähekindlustatud peredest – Progress 8 skoor 0.49).

ALLERTONI CE ALGKOOOL (ALLERTON CE PRIMARY SCHOOL)

Juhtimise arendamine.

Kool/taust:	Allertoni CE Algkool (<i>Allerton CE Primary School</i>)
Veebileht:	http://allertonceprimary.com/
E-mail:	helen.stott@allertonceprimary.com
Direktor	Helen Stott
Kooli tüüp:	Vabatahtlik kontrollitud Inglismaa kirikukool
Õpilaste vanusevahemik:	2-11 aastat
Kooli kirjeldus:	Allertoni CE (<i>Church of England</i>) Algkool on suur kool, mis asub Põhja-Leedsis, umbes 6 miili kaugusel linna keskusest. Koolis õpib hetkel 590 last, neist umbes 100 lasteaias. 2017. aastal kontrolliti kooli OfSTEDi poolt ning seda peeti "heaks". SIAMS (<i>Statutory Inspection of Anglican and Methodist Schools</i>) hindas kooli hindega "suurepärase". Kohapeal on lastekeskus, mis on suures ruumipuuduses. Kirikukoolina teeb see tihedat koostööd Leedsi Anglikaani piiskopkonnaga, õpetades erineva usu, etnilise tausta ja koduse keelega lapsi. Kooli tööd toetavad ja juhivad kristlikud väärtused ning kool on uhke oma kasvatuse, aga ka loomingulise ja hooliva lähenemisviisi üle.
Muu informatsioon, mis on seotud professionaalse	Kool on Noctua Õpetuskoolide Liidu (<i>Noctua Teaching School Alliance</i>) koostööpartner. See on koolide koostööühendus, mis

arengu
tegevussuunaga

jagab ja arendab häid praktikaid ning mis teeb tihedat koostööd kohaliku omavalitsusega, et pakkuda koolide omavahelist toetust. Koolil on kindel eesmärk arendada juhtkonda. Direktor on määranud kesk- ja vanemaastme juhtidele läbimiseks erinevad pideva professionaalse arengu (PPA) võimalused, kursused ja programmid, sh riikliku kolledži poolt pakutavad riiklikud erialased kvalifikatsioonid. Õppetööpõhiste uurimisprojektide põhjal, mida viib läbi kooli personal, informeeritakse kooli arengust. Me oleme tõeline õppimise kogukond.

JUHTUMIANALÜÜSI ÜSIKASJAD

Investeering inimestesse

Meie kooliarenduse võtmeks on olnud märkimisväärne investeering inimestesse PPA seisukohalt, juhtimise arendamise võimalused, koostöö teiste koolidega ja koolide omavahelise toetuse pakkumine.

Kooli töötajad juhivad kõikidel tasanditel. HMI (*Her Majesty's Inspector*) (2017) tunnistas suurepärase juhtimise kõikidel tasanditel. Personal tahab juhtida ja on entusiastlik oma arengu suhtes. Personal otsib pidevalt kvaliteetseid PPA võimalusi.

Kooli eelarve on tihedalt seotud PPA-ga, sidudes kooli täiustamise eesmärgid isikliku arengu eesmärkidega. PPA-le eraldatakse ligikaudu £20,000 (€23,000), millele lisanduvad tarnekulud.

Ainejuhid viivad läbi koolitusi mitmete allikate toel – kohaliku omavalitsus, koolide võrgustik ja riikliku kolledži poolt heaks kiidetud programmid: *Teaching Leaders* ja *Ambition Leadership*. *Ambition Leadership*'il on olnud suurim mõju tänu kvaliteetsele toetusele, koolitusele ja juhendamisele. *Teaching Leaders*'i mõju oli ilmne programmi alguses töötava personali edasimineקותes. See omakorda ergutas veel viit töötajat, kes taotlesid programmis osalemist. Riigiametnikud tajuvad programme toimet ja seega toetavad seda investeeringut. Informatsiooni levitatakse võtmeetappide ja kogu personali koosolekute kaudu.

Tugimeeskond saab samuti laiaulatuslikku erialast koolitust, mis võimaldab neil oma õiguste kohaselt juhtida. Näiteks õpetajaabidest on saanud koolisisesed ELSA (emotsionaalse kirjaoskuse toe) spetsialistid. (ELSA = *Emotional Literacy Support Assistants*. Assistendid, kes viivad läbi koolitusi konkreetsete vajaduste, näiteks autismi ning kõne- ja keelepuuete kohta.)

Juhtimise juhendamine

Igal õpetajal on oma arengujuht. Kaks korda semestri jooksul kogunevad nad paarides, et arutada probleemide üle, mis neil juhtimisel ette tulevad. 84% personalist on öelnud, et nad on juhendamise tulemusena oma juhtpositsioonil teinud positiivseid muutusi.

Tegevuste uurimisprojektid – IPEEL

Selleks, et tagada välisrahastust, osaleme uurimisprojektides. Mõnes programmis oleme osalenud kontrollrühmana (nt Hea Käitumise Mängus ja Jõua Järele programmides). Kuid IPEEL-is (*International Political Economy of Everyday Life*) olime me sihtrühm. See tähendas, et saime tiptasemel inglise keele õpetamise alaseid koolitusi, tuge ja regulaarseid arvustusi.

Operatiivpartner Noctua õpetuskoolides (*Noctua Teaching schools*).

- Meil on selle partnerluse osana kaks haridusspetsialisti (*Specialist Leaders of Education, SLE*), kes keskenduvad kunstiõpetusele ja koolieelikute haridusele.
- Kõrgema juhtkonna meeskonnaliikmed on üle võtnud koolieelikute hariduse auditid ning on kaasatud koolide omavahelise toetuse töösse.
- Me oleme osalenud täiendkoolitustel, nagu Lugesikeskus (*The Reading Hub*) ja EYFS (*Early Years Foundation Stage*) tugi.

Innovatsioon

Allerton CE on innovatiivne nii personali kaasamise kui ka õppimisruumide kasutuse poolest:

- Meil on kogukonna kohvik, kunstistuudio ja ulatuslikud väljakud.
- Suurepärane õpetaja viib läbi kunsti ja kirjaoskuse tunde, töötades iga klassiga kaks nädalat. Selle eesmärk on välja arendada silmapaistev praktika, aga ka juhendada personali. Kahenädalane tsükkel lõpeb vanematele mõeldud pidustustega, kes osalevad peaaegu sajaprotsendiliselt.

Kooli külastajad ja hindajad pidevalt kommenteerivad seda muljetavaldavat ettevõtmist.

Miks otsustas kool selle töö ette võtta?

Meile seati eesmärgid, et arendada juhtimist kõikidel tasanditel (Ofstedi inspeksiooni (2012) tulemusena). Tänu meie püsivale fookusele viimase viie aasta jooksul, märgiti meie hiljutises inspeksioonis (2017): “Te olete loonud ühtse juhtimismeeskonna, millel on täiendavad jõud. Te kõik teate oma kooli hästi ja olete ühendanud oma soovi jõuda kiiremini paranemise suunas.”

Koolis on pidev arengukultuur, investeerimine ja kirg enesearendamiseks. Personal tahab olla parim, et nad saaksid pakkuda parimat õpilastele ning selle tulemusena on nad valmis proovima erinevaid lähenemisviise.

PPA võimalus on kogu personalil, mitte ainult õpetajatel.

Talentide eest hoolitsetakse ja juhtimise potentsiaali toetatakse. See toimub läbi selgete süsteemide, toe ja Faasi juhtimise.

Millised on selle töö põhikomponendid?

- Selge ja stabiilne keskendumine juhtimisarendusele – intensiivsed kohtumised, PPA, juhendamine
- Koolieelarve tõhus kasutamine, investeerides inimestesse ja tegeletakse kooli arengukavas kindlaksmääratud eesmärkidega
- Kasutatakse laiaulatuslikke allikaid ja lähenemisviise töötajate pidevaks arendamiseks
- Kogu personali kaasamine kooli täiustamisse – igal semestril toimuvad ülekoolilised Kooli Arengu Plaani koosolekud
- Olles innovatiivne ressursside, partnerlussuhete ja töötajate teadmiste arendamisel

Toetavad allikad

1. Noctua Õpetuskoolid (<http://www.noctuateachingschool.org.uk/>)
2. *Ambition School Leadership* (varasemalt *Teaching Leaders*)
(<https://www.ambitionschoolleadership.org.uk/>)
3. Juhendamise veebileht
4. Kooli veebileht

Kuidas tervikliku kooli lähenemisviisi jälgitakse?

- Tähtajaliselt raporteerivad juhid juhtkonnale meetmete mõjudest meeskonnale.
- Korra aastas raporteerivad juhid kooli omanikku kooli arengutest, nende vastutusala tugevustest ja nõrkustest. Nad käivad kooli juhtkonna meeskonnaliikmete koosolekutel, et rääkida saavutatud edust.
- Igal õpetajal on oma juhtimisalased eesmärgid, mille saavutamist peavad nad tõestama, et saada edukat hinnangut.
- Juhid ootavad regulaarselt siirast tagasisidet nii paariliselt kui ka kooli juhtkonnalt.
- Igal aastal juulis toimub ainejuhi laat, kus jagatakse kooli omanikele infot algatuse edukusest ja tulemuslikkusest.
- Ettevõtmise nimel ei tehta kunagi paberimajandust. Kõigil tegevustel peab olema kindel eesmärk ning kui see ei tööta, peame me seda muutma!

Näiteid dokumentidest, mis seda toetavad

Ofsted-i raport

SIAMS-i raport

Teaching Leaders AIS

IPEEL-i raport

IVE NPQSL hindamisvisiit

Näited mõjust:

Personali töö hoidmine ja juhtimise arenemine

Kooli andmebaas õpilaste tulemuslikkuse kohta

KÄSIRAAMATUT VÕIB TASUTA KASUTADA JÄRGMISTEL TINGIMUSTEL:

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

NonCommercial — You may not use the material for commercial purposes.

NoDerivatives — If you remix, transform, or build upon the material, you may not distribute the modified material.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Käsiraamat väljendab ainult autorite seisukohti. Euroopa Komisjon pole vastutav tagajärgede eest, mis võivad tekkida käsiraamatu informatsiooni kasutamisest.